

Temmuz

★
Ağustos

★
Eylül

08

b i r l i k

T.C. MARMARA VE BOĞAZLARI BELEDİYELER BİRLİĞİ YAYIN ORGANIDIR

Yıl33 ★ Sayı 60

Serhat Şehir: KIRKLARELİ

Belediye Başkanı
Cavit Çağlayan ile Röportaj

Yerelin Uluslararasılaşması Prof. Dr. Ahmet Davutoğlu

Kent Estetiği: İstanbul'un Çeşme ve Sebilleri

Mobbing (Yıldırma) Dr. Şaban Çobanoğlu ile söyleşi

Yerel Yönetimler ve Demokrasi

Birliğimizin değerli üyeleri,

Birlik Meclisimizin yoğun gündemli 2008 yılı birinci olağan toplantısını 27 Nisan 2008 tarihinde, sizlerin aktif katılımı ile gerçekleştirdik. Meclis toplantısında Birlik Encümen üyelerini ve Meclis İhtisas Komisyonları üyelerini seçtik. Diğer yandan, meclis toplantısına davet ettiğimiz Güney-Doğu Avrupa Yerel Yönetim Birlikleri Ağı'nın (NALAS) Başkanı ve Encümen üyeleri ile kardeş "Kıbrıs Türk Belediyeler Birliği" temsilcileri toplantımızı onurlandırdılar. Birlik Meclis toplantımızdan sonra, Örnek Belediyecilik Projeleri Yarışmasına katılan ve ödül almaya hak kazanan çok sayıda üye belediyemizin ödülleri verdik.

Birliğimizin 33. kuruluş yıl dönümüne rastlayan, 27 Nisan tarihindeki meclis toplantısı da, değişik partilerden üye belediyelerimizin demokratik platformu şeklinde, Birliğimizin geliştirdiği yerel demokrasi kültürüne uygun bir biçimde gerçekleşti. Toplantımız sırasında, üye belediyelerimizin iddialı bir şekilde hazırladıkları örnek projeler sergilenerek, deneyimlerimizi paylaştık. Geçen toplantımızda üyelik başvurusunda bulunduğumuz NALAS'ın temsilcilerini konuk ederek uluslararası ilişkilerimizi geliştirdik. 24 Mayıs 2008 tarihinde Moldova'nın başkenti Kişinev'de yapılan toplantıda alınan kararla, Güney-Doğu Avrupa Yerel Yönetim Birlikleri Ağı'na (NALAS) tam üye olduk.

Birliğimizin son meclis toplantısı da gösterdiği; yerel yönetimler, özellikle kent yönetimi olan belediyeler, "demokrasinin beşiğidir". Bunun aksi de düşünülemez. Çünkü kentler toplumların gelişmelerinde ve demokratikleşmelerinde, her zaman öncü rol üstlenmişlerdir. Yerel yönetimlerimizin güçlenmesi ve demokrasimizin gelişmesi için, farklı siyasi partilere mensup belediyelerimiz arasındaki işbirliğini, bilgi ve deneyim paylaşımını, uluslararası deneyimlerden Birliğimiz aracılığı ile yararlanılmasını çok önemli görüyorum. Son meclis toplantımız, mutlu bir tevafuk olarak, Birliğimizin kuruluşunun 33. yıl dönümüne rastladı. 33 yıl önce, uzun vadeli bir bakışla, Birliğimizi kuran belediyelerimizi ve o zamanki belediye başkanlarını kutluyorum.

Birliğimizin çalışmalarında gösterdiğimiz demokratik uzlaşma kültürümüzü, toplumumuzun diğer çalışmalarına da yaygınlaştırmak için üzerimize düşen çabayı göstermemiz gerektiğine inanıyorum. Birlikler, toplumumuzda barış ve kardeşliğin güçlendirilmesi, kültürel değerlerimizin korunması, kentlerimizde ve beldelerimizde yaşanılır bir çevre yaratılması için daha çok çaba göstermeli, aktif rol üstlenmelidirler. Bilindiği üzere demokrasi, bütün toplum için bir defada kabul edilip, tamamlanan bir süreç değildir. Toplumun bütününde demokratik kurumların ve demokrasinin gelişmesi ve yerleşmesi, önemli ölçüde yerel yönetimler düzeyinde gelişmesi ve güçlenmesine bağlıdır. Bu nedenle, halkın seçimle işbaşına getirdiği biz yerel yöneticilere bu konuda önemli görevler düşmektedir.

Birlik Meclisimizin 2008 yılı birinci olağan toplantısında aldığımız kararların hayırlı olmasını diliyorum, Birliğimizin 33. kuruluş yıl dönümünü kutluyorum. Saygılarımla...

Kadir TOPBAŞ

Birlik Başkanı

İstanbul Büyükşehir Belediyesi Başkanı

SAHİBİ

T.C. Marmara ve Boğazları
Belediyeler Birliği adına
Kadir TOPBAŞ

GENEL YAYIN YÖNETMENİ

Doç. Dr. Recep BOZLAĞAN

YAYIN KURULU BAŞKANI

Yrd. Doç. Dr. Aynur CAN

YAYIN KURULU

Yrd. Doç. Dr. Nail YILMAZ
Av. Halil ÜNLÜ
Hakan ŞİŞMAN
Murat DAOUDOV

SORUMLU YAZI İŞLERİ MÜDÜRÜ VE EDITÖR

Mehmet AKAR
Kerem Ulusoy

MUHABİRLER

Osman Serkan BOZLAĞAN
Osman Erol İNCE

SANAT YÖNETMENİ

Kenan ÖZCAN

GRAFİK - TASARIM

M. Berkan KİRPİTÇİ
Bırol DOĞANAY

KAPAK FOTOĞRAFI

Metin CANBALABAN

İLETİŞİM ADRESİ

Zindankapı, Değirmen Sokak
No:15 34134 Eminönü - İSTANBUL
Tel.: (0212) 513 56 50
Faks: (0212) 526 52 76

YAPIM

Hayat Yayın. İlet. Yap. Eğit.
Hiz. Tic. Ltd. Şti.

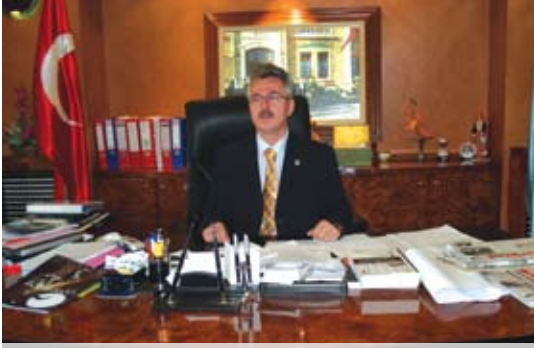
BASKI

Bilge Yay. Eğit. Sağ.
Hiz. Tic. A.Ş.
Yılanlı Ayazma Sokak, No.: 8
Kat: 1 Davutpaşa - İSTANBUL
Tel.: (0212) 483 15 16
Fax: (0212) 526 52 76

Yerel Süreli Yayın

Dergide yayınlanan yazılardaki
görüş ve önerilerden yazarları sorumludur.

"Sokullu Camii Şadırvanı" fotoğrafını
kullanmamıza izin verdiği için Sn. Metin
CANBALABAN'a teşekkür ederiz...

10 RÖPORTAJ
Kırklareli Belediye Başkanı Cavit ÇAĞLAYAN

35 ULUSLARARASI PERSPEKTİF
Yerel Dış Politika Geliştirme Zamanı

14 KAPAK DOSYASI
Yerelin Uluslararasılaşması - Prof.Dr. A. DAVUTOĞLU

40 MARMARA'DAN
Karagöz heykeli

22 KENT ESTETİĞİ
Çeşmeler ve Sebiller

42 SÖYLEŞİ
Dr. Şaban Çobanoğlu ile Mobbing (Yıldırma)

32 PLANLAMA
Kent Konseyleri

60 ÇEVRE
Politik Bakışla Çevre Sorunu ve Çözümleri

4 HABERLER

24 ÖRNEK PROJE

MBB Örnek Belediyecilik Projeleri Yarışması

26 ÖRNEK PROJE

Bayrampaşa Belediyesi - Nilüfer Belediyesi

29 YEREL GELİŞİM

Bölgesel Kalkınma Ajansları

52 İZ BIRAKANLAR

Osman Nuri ERGİN

56 ORHANGAZİ BELEDİYESİ

Belediye Başkanı Yusuf KORKUSUZ ile Röportaj

62 KÜLTÜR & SANAT

68 BİRLİK'TEN HABERLER

76 BİLİMSEL ETKİNLİKLER

İSMEK 2. Yetişkin Eğitimi Sempozyumu

78 KİTAPLIK

80 TEZ RAFI

Yayın Kurulu'ndan

Dergimizin yaz sayısı, konu itibariyle çeşitli olduğu kadar, derinliği ile doyurucu bir bilgi platformuna ev sahipliği yapıyor. Kapak dosyamız, yerel yönetimler ve uluslararası ilişkiler çerçevesinde, Yerelin Uluslararasılaşması olarak karşınıza çıkıyor. Yerelin uluslararasılaşması sürecini ve şehirler diplomasisi konusunu açıklamayı hedefleyen sorularımızı, Başbakanlık Dış Politika Baş danışmanı ve Uluslararası Stratejik İlişkiler Uzmanı Prof. Dr. Ahmet Davutoğlu'na yönelttik.

Birlik Dergisi olarak tarihi ve kültürü ile serhat şehrimiz olan Kırklareli'nde konakladık. Kırklareli Belediye Başkanı Cavit Çağlayan ile Bulgaristan'a sınır komşusu olan şehrimizin, AB sürecinde artan coğrafi ve kültürel önemini ve değişime olan hazırlığını konuştuk.

Kent Estetiğinin bu sayıdaki konusu, su ihtiyacını gidermeyi bir tür zarafete dönüştüren çeşme ve sebil yapıları olarak su yüzüne çıkıyor. Doç. Dr. Nur Urfaloğlu'nun kaleminden İstanbul'un Çeşme ve Sebilleri, İstanbul estetiğine katılıyor.

Yerel Gelişim sayfasında Bölgesel Kalkınma Ajansları konusuna Doç. Dr. Yakup Bulut açıklık kazandırıyor. Planlama sayfamıza Doç. Dr. Hamza Ateş, Yerel Yönetişimin Yeni Araçları Kent Konseyleri başlıklı yazısı ile destek veriyor. İş yerinde duygusal saldırı, yıldırma ve köreltme anlamlarında kullanılan Mobbing kavramı, Dr. Şaban Çobanoğlu elinden açıklığa kavuşturuluyor.

İz Bırakanlar kısmında, yerel yönetimler değer atölyesinin ilk ustası olarak Osman Nuri Ergin, gerek model insan olması, gerekse yerel yönetimlerin ruhunu oluşturması bakımından anlama kavuşmaktadır. Ergin modern anlamda belediyeciliğin gelişim serüveni içinde kendine anlamlı bir yer edinmektedir.

Bu sayımızda yazılarıyla destek veren akademisyen, araştırmacı ve üyelerimize canü gönülden teşekkür etmeyi borç biliyoruz.

Çöplerden Sızan Sular Arıtılacak

Dünyanın en büyük “Çöp Sızıntı Suyu Nihai Arıtma Tesisi” İstanbul Büyükşehir Belediyesi Başkan Kadir Topbaş tarafından hizmete açıldı. Tesiste arıtılan sular, park ve bahçelerin sulanmasında kullanılacak. İstanbul Büyükşehir Belediyesi’nin şirketlerinden İSTAÇ’ın Eyüp Odayeri Katı Atık Tesisi’ne 4,3 milyon Euro harcanarak yaptırdığı Türkiye’nin ilk, dünyanın da en büyük çöp suyu arıtma tesisinin açılışında konuşan İstanbul Büyükşehir Belediye Başkanı Kadir Topbaş, 1994 öncesi İstanbul’da çöpler yüzünden yaşanan çevre sorunlarını hatırlatarak, “O dönemde bırakın çöplerin vahşi depolanmasını, yönetimde çöpleri kaldırmayı bile beceremeyen insanlar vardı. Oysa bugün İstanbul, dünyanın en temiz şehirlerinden biri haline geldi. Çevresiyle temiz, yaşanabilir bir İstanbul’u ortaya koyduk” dedi.

İstanbul’da günde 14 bin ton çöp toplandığını, bunun 9 bin tonunun bu tesislerde depolandığını belirten Topbaş, “Bu çöpün sızıntılarından oluşan su, çöpten 40 misli daha tehlikeli. Bu su, yeraltı sularına karışarak kirlenmelere neden oluyor. İSTAÇ toplanan bu suyu, İSKİ’nin Baltalimanı’ndaki arıtma tesislerine taşıyordu. Burada ön arıtmadan geçen su, derin deşarj ile denize veriliyordu. Ancak biyolojik arıtma olmadığı için bu sular derelerin ve denizlerin de kirlenmesine neden oluyordu. İSKİ atık suları arıtmak için ileri biyolojik arıtma tesisleri, İSTAÇ da çöp sızıntı suyunu arıtmak için bu tesisi kurdu. Bu katı atık depolama alanının altında 30 milyon ton çöp suyu gölü var. Bu tesiste günde 2 bin ton sızıntı

su arıtılacak. Kurduğumuz dünyanın en büyük Çöp Sızıntı Suyu Nihai Arıtma Tesisi sızma suyu, içme suyu kalitesine getirecek” diye konuştu.

Tesis kendini 4 yılda amorti edecek

İSTAÇ Genel Müdürü Osman Akgül tesisin yapımına 2007 yılında başladığını ve 4,3 milyon avroya mal olduğunu kaydetti. Bu suları İSKİ’nin arıtma tesisine taşımak için yılda 6 milyon YTL harcadıklarını, 3 milyon YTL de işletme maliyeti bulunduğunu ifade eden Akgül, hizmete giren tesisle yılda 3 milyon YTL daha az harcama yapacaklarını, böylece tesisin 4 yılda kendisini amorti edeceğini söyledi. Konuşmaların ardından Başkan Kadir Topbaş ve İSTAÇ Genel Müdürü Akgül, diğer katılımcılarla birlikte kurdele keserek tesisin açılışını yaptı. Tesisteki çökelti ve havalandırma havuzunu gezerek, suyun arıtılma aşamalarını yerinde gören Başkan Topbaş, en son içme suyu kalitesine getirilen suyu alarak basın mensuplarına gösterdi.

Kermese Büyük İlgî

Bilecik Belediyesi ile STK'ların düzenlediği kermesin açılışı renkli görüntülere sahne oldu. 4-7 Haziran tarihleri arasında Bilecik Kapalı Pazar alanında düzenlenen kermesin açılışını Bilecik Belediye Başkanı Selim Yağcı yaptı. Bilecîkîlilerin yoğun ilgi gösterdiği kermesin açılışında konuşan Yağcı kermesi birlik, beraberlik ve dayanışmanın en güzel örneklerinden biri olarak nitelendirirken kermese katılan herkese teşekkür etti.

Çevreci Okullara Ödül

Sakarya Büyükşehir Belediyesi Çevre Koruma ve Kontrol Daire Başkanlığı tarafından düzenlenen okullar arası atık pil toplama yarışması sonuçlandı. İlköğretim ve lise kategorilerinde gerçekleştirilen yarışmada dereceye giren okullar ödüllendirildi. İlköğretim kategorisinde Akyazı Dokurcun İlköğretim Okulu, lise kategorisinde ise Sakarya Anadolu İmam Hatip Lisesi'nin birinci oldu. Yarışmada dereceye giren okullar çeşitli hediyelerle ödüllendirildi.

Balıkesir'de Yaz Konseri

Balıkesir Belediyesi Türk Sanat Müziđi Korosu'nun, yaz etkinlikleri kapsamında verdiği konser, Balıkesirlilerden büyük alkış aldı. Toktay Üstündađ'ın yönettiği ve İsmail Özmen'in sunduğu konsere Türk müziğinin sevilen eserleri seslendirildi. Konsere koronun usta saz sanatçıları'nın yanı sıra, konservatuarda keman eğitimi gören 15 adet keman öğrencisi de katıldı. Keman kursu öğrencilerinin ustalarla birlikte verdikleri konsere Balıkesirliler büyük ilgi gösterdiler.

Bursa, Kent Meydanı'na Kavuştu

Bursa Büyükşehir Belediyesi tarafından projelendirilen ve inşa edilen iki dev yatırımı, Kent Meydanı AVM ile Bursaray B Etabı'nın açılışı, Başbakan Recep Tayyip Erdoğan'ın katıldığı görkemli törenle yapıldı. Başbakan Erdoğan, Kent Meydanı'ndaki tören alanına Arabayatağı'ndaki BursaRay istasyonundan bindiği treni kullanarak geldi. Şehreküstü'ne kadar olan yaklaşık 5,5 kilometrelik güzergahta raylı sistemi kullanarak gelen Erdoğan, yolculuk boyunca Bakan Şahin'den, Büyükşehir Belediyesi'nin diğer gerçekleştirdiği yatırımlar hakkında da bilgi edindi. Başbakan Erdoğan, Şehreküstü'nden Kent Meydanı'na gidişte sevgi gösterileriyle karşılandı. Vatandaşların tezahüratlarını selamlayarak karşılık veren Erdoğan, Kent Meydanı AVM'ye otobüsten halkı selamlayarak geçti.

Toplu ulaşıma konfor getiren raylı sistemin tüm şehirde aktif olarak kullanılmasının, o kentin gelişmişliğinin göstergesi olduğuna işaret eden Başbakan Erdoğan, "Bursa Büyükşehir Belediyesi'nin son 4 yılda kentin kalkınması, değişmesi ve gelişmesi adına attığı adımları dikkatle takip ediyorum. Diğer şehirlerin de Bursa'yı örnek olarak kendilerini geliştirecek projeleri hayata geçirme gayreti içerisinde olduğunu

gözlemliyorum. Türkiye'nin kalkınmasına paralel olarak Bursa'da yaşanan değişim bundan sonra da AK kadroların azmi, kararlılığı, çalışkanlığı ve tecrübesiyle sürecektir" diye konuştu. Törende konuşan Bursa Büyükşehir Belediye Başkanı Hikmet Şahin, değişerek gelişen ve kalkınmayı ilke edinen Bursa'nın marka kent olma yolunda hızlı adımlarla ilerlediğini kaydetti. Başkan Şahin, "Kent Meydanı AVM bugün 38 bin metrekarelik meydanı ile Bursa'nın yeni buluşma noktası haline geldi. Yap-İşlet-devret modeliyle Bursa meydanına kavuşurken bir kuruş harcamadan yapılan çarşıdan belediye yıllık 1,5 milyon gelir elde etmeye başladı" dedi.

647. Tarihi Kırkpınar Yağlı Güreşleri

Tarihi Kırkpınar Yağlı Güreşleri 4 Temmuz – 6 Temmuz tarihlerinde düzenlenecek. Bu yıl 647.si yapılacak olan tarihi Kırkpınar Güreşleri ile ilgili Edirne Belediye Başkan Vekili Namık Kemal Döleneken "Belediye olarak 2008 yılı Kırkpınar organizasyonu için çalışmalarımıza ara vermeden sıkı bir şekilde devam ediyoruz. 646. Tarihi Kırkpınar Güreşleri için çok yoğun bir çalışma gerçekleştirmiş ve herkesin takdirini kazanan bir organizasyon yapmıştık. Amacımız aynı başarıyı, etkinliklerimizi daha da zenginleştirerek tekrarlamak. Kırkpınar Edirne'nin onurudur. Bu onuru herkesle paylaşmak istiyoruz. Kaliteli, Edirne'ye yaraşır bir Kırkpınar organizasyonu için en mükemmeliyi yapacağız. Türkiye'nin Başpehlivanı seçileceği er meydanı Kırkpınar'a bütün güreş severleri davet ediyorum. Hedefimiz; yiğitliğin, mertliğin sembolü Ata sporu yağlı güreşimizi daha da ileriye götürmek ve dünyaya tanıtmak " dedi.

Tekirdağ Kiraz Festivali

44. Tekirdağ Kiraz Festivali 12-19 Haziran tarihlerinde düzenlendi. Festival İstanbul Taksim Meydanı'ndaki törenle başladı. Törenlerin ardından İstiklal Caddesi'ne kortej halinde yürüyüşü yapılan festivalde birbirinden ünlü sanatçılar şarkılarıyla Tekirdağlıları coşturdu. Balıkesir Dursunbey Halk Oyunları Ekibi, Manisa Soma Halkoyunları Ekibi, Çorum Hattuşaş Halk Oyunları Ekibi ve Üsküdar Karadeniz Halk Oyunları ekibinin yanı sıra yurtdışından da Arnavutluk, Bulgaristan, Hindistan ve Macaristan'dan gelen ekiplerin gösterileri büyük ilgi gördü.

Tekirdağlıların kiraz festivaline sahip çıktıklarını belirten Tekirdağ Belediye Başkanı Ahmet Aygün, Türkiye'nin yıldızı parlayan şehri Tekirdağ'ın tanıtımını en iyi şekilde yapacaklarını ifade ederek "12-19 Haziran tarihlerinde düzenlediğimiz festivali bu yıl daha da renkli hale getirmeye çalıştık. Festival 1961 yılında Tekirdağ'ın merkez ilçesine bağlı Naip köyünde "Kiraz Cümbüşü" olarak başlamıştı.

Festival kapsamında Sibel Can, Kıraç, Funda Arar, Alişan, Zara, Ümit Aksoy, Dj Funky-C, Ceza, Cüneyt Tek, Burhan Topal ve Serdem Coşkun da konser verdi.

Kocaeli Fuarı Açıldı

Kocaeli Büyükşehir Belediyesi tarafından organize edilen Kocaeli Kültür ve Eğlence Fuarı 42. kez kapılarını açtı. Ünlü şarkıcı Demet Akalın konseri ile açılış yapılan fuar üç ay boyunca Kocaeli'nin eğlence merkezi haline gelecek. Büyükşehir, vatandaşların temiz, güvenli kaliteli bir ortamda fuar keyfini yaşayabilmeleri için tüm hazırlıklarını tamamladı. 5 Ekim Pazar gününe kadar açık kalacak olan ve 450 bin metre kare alanda kurulan Kocaeli Kültür ve Eğlence Fuarı bu sene birçok yeniliğe sahne olacak. 37 dönümlük yapay gölde su topu şenliği, 5. kapı yanında karting heyecanı ise yaz eğlencelerine keyif katacak. Fuarda bu yıl da çocuklar unutulmadı. Yenilenen lunapark alanında çocuklar doyasıya eğlenme imkanı bulacak. Büyükşehir geçen yıllarda olduğu gibi bu yıl da yine birbirinden ünlü sanatçıları Güneş Sahnesi'nde Kocaelililerle buluşturacak. Zara, Murat Başaran, Orhan Hakalmaz ve Uğur Işlak gibi ünlü sanatçılar konserleriyle Kocaelilileri coşturacak.

Troia Afiş Yarışması Sonuçlandı

Çanakkale Belediyesi, Onsekiz Mart Üniversitesi, Troia Vakfı işbirliği düzenlenen Uluslararası Troia Festivali Afiş Yarışması'nın 3. sü sonuçlandı. Çanakkale Belediye Başkanı Ülgür Gökhan, "Onsekiz Mart Üniversitesi Güzel Sanatlar Fakültesi Grafik Bölüm Başkanı Yrd. Doç. Ali Kılıç, Onsekiz Mart Üniversitesi Güzel Sanatlar Fakültesi Resim Bölümü'nden Doç. Dr. İhsan Doğrusöz, Öğretim Görevlisi Zerrin Güzel, Troia Vakfı Başkanı Enver Yılmaz ve Çanakkale Belediye Başkan Yardımcısı Remzi Yiğit'ten oluşan seçici kurul yarışmaya çeşitli üniversitelerden katılan 54 tasarımı değerlendirdi. 24 eserin sergilenmeye değer bulunduğunu ifade eden Gökhan "Yarışma birincisi Imac G5 bilgisayar ödülünü 10 Ağustos 2008 tarihinde 45. Uluslararası Troia Festivali resmi açılış töreninde Troia Antik Kentinde düzenlenecek ödül töreninde alacak. Eserler festival tarihi boyunca Korfmann Kütüphanesi'nde sergilenecek" dedi.

Yaşlı Dostu Belediyeler

Dünya Sağlık Örgütü (WHO) tarafından 2005 yılında başlatılan 'Yaş Dostu Şehirler Projesi'nin "Proje Uygulama Örnekleri Paylaşım Toplantısı" İstanbul'da yapıldı. Dünya genelinde, şehirlerin her yaşa uygun hale getirilmesi için atılan adımların paylaşıldığı "Proje Uygulama Örnekleri Paylaşım Toplantısı"na İstanbul Büyükşehir Belediyesi Sağlık ve Sosyal Hizmetler Daire Başkanlığı Kayışdağı Darülaceze Müdürlüğü ev sahipliği yaptı. Topkapı Holiday Inn Hotel'de gerçekleşen toplantılara 9 ülkeden 9 şehrin proje koordinatörü, İstanbul Büyükşehir Belediyesi Başkan Vekili Ahmet Selamet, İstanbul Büyükşehir Belediyesi Genel Sekreter Yardımcısı Muammer Erol, Sağlık ve Sosyal Hizmetler Daire Başkanı Mehmet Yıldırım ve çeşitli üniversitelerden çok sayıda akademisyen katıldı.

Dünya Sağlık Örgütü adına toplantıya katılan Yaşlanma ve Hayat Boyu Sağlık Projeleri Yöneticisi

Carla Salas Rojas ise toplantıda yaptığı konuşmada, projeyi her geçen yıl yaşlanan dünya nüfusuna karşı erken atılmış bir adım olarak nitelendirdi. Rojas, İstanbul Büyükşehir Belediyesi'nin Yaş Dostu Şehirler Projesini büyük bir ilgiyle takip ettiğini ve uygulamaya geçirdiği projeleriyle büyük gayret içinde olduğunu görmekten ötürü memnuniyetini dile getirdi.

Dünya Sağlık Örgütü'nün, İstanbul'un da dahil olduğu 33 katılımcı şehrin yürüttüğü bilimsel çalışmalar sonucunda hazırladığı Yaş Dostu Şehirler Rehberi'nde yer alan bütün öğelerin Metropolitan Planlama Merkezi, KİPTAŞ, Trafik Müdürlüğü vb. İstanbul Büyükşehir Belediyesi'nin bir çok birimi tarafından dikkate alınarak hayata geçirildiğinin görülmesi yerli ve yabancı katılımcılar tarafından memnuniyetle karşılandı. Yaş Dostu Şehirler Rehberinde engelliye uygun, yeterli, erişilebilir dış mekân düzenlemeleri, yürüyüş alanları ve kaldırımlar; yaşlıları da göz önünde bulunduran konutlar ve ev içi düzenlemeleri; yaşlılar için uygun dilde, açık, okunabilir şekilde yazılmış bilgilendirme hizmetleri; şehirden izole edilmemiş, şehrin içerisinde bulunan, yaşam alanlarının yer aldığı kamu ve özel hizmet binaları ve sistemleri; yaşlı insanları kucaklayan ve saygı duyan modern bir kültür oluşumunu içeren maddeler yer alıyor.

Yaş Dostu Şehirler Projesinin Dünya Sağlık Örgütü temsilcileri, İstanbul'da gerçekleştirilen Proje Uygulamaları Paylaşım Toplantısı'nda İstanbul Büyükşehir Belediyesi'nin Yaş Dostu Şehir olma yolunda son birkaç yıldır gerçekleştirdiği hizmetleri görmüş olmaktan büyük memnuniyet duyduklarını ve bunun diğer Yaş Dostu Şehir adaylarına örnek olduğunu ifade ettiler.

47. Uluslararası Bursa Festivali Başladı

Bursa Büyükşehir Belediyesi tarafından bu yıl 47. düzenlenen ve Türkiye'nin en uzun soluklu kültürel etkinliği olma özelliğini koruyan Uluslararası Bursa Festivali 10 Haziran Salı günü 3 Türk Tenor Konseri ile başladı. Kültürpark Açık hava Tiyatrosu'nda yapılan açılış konseriyle başlayan festivale ünlü isimler katıldı. Çıtası her yıl yükselen festivale Julio Iglesias, Ritmo Afro, Hakan Aysev, Nilüfer, Nev, Şevval Sam, Yansımalar Grubu, Emre Aydın, Kim Wilde Gülay, Ana Moura ve Petersburg Klasik Bale Devlet Tiyatrosu Topluluğu katıldı. Festival 12 Temmuz'da sona erecek.

İslam Bilim ve Teknoloji Müzesi İstanbul'da

İstanbul Büyükşehir Belediyesi, Kültür Bakanlığı ile yaptığı ortak çalışma ile dünyada bir ilke imza atarak, İslam kültür çevresinin bilim dünyasına katkıları ve modern bilimin oluşumuna etkilerini yansıtan İslam Bilim ve Teknoloji Tarihi Müzesi'ni kurdu. Başbakan Recep Tayyip Erdoğan'ın açılışını yaptığı müzede ilk etapta 140, nihai olarak 800 eser sergilenecek.

Kültür ve Turizm Bakanlığı, İstanbul Büyükşehir Belediyesi, Türkiye Bilimler Akademisi (TÜBA), TÜBİTAK, Frankfurt Goethe Üniversitesi Arap İslam Bilimleri Tarihi Enstitüsü ve Prof. Dr. Fuat Sezgin işbirliğiyle kurulan müzede, Müslümanların 8. ve 16. yüzyıllar arasında gerçekleştirdikleri alet ve cihazların örnekleri sergileniyor. İstanbul Büyükşehir Belediyesi, Topkapı Sarayı'nın arka bahçesinde, yani Gülhane Parkı'nda bir süredir düzenleme ve restorasyon çalışmaları yapıyordu. İstanbul'un en güzel yerlerinden biri olan Gülhane Parkı'nda müze olarak kullanılacak tarihi Hasahırlar binasının onarımı geçtiğimiz aylarda bitmişti. Yeniden düzenlenen bina, dünyanın ilk İslam Bilim ve Teknoloji Tarihi Müzesi olarak açıldı.

Gülhane Parkı'nda açılan müzede Müslümanların 8. ve 16. yüzyıllar arasındaki yaratıcılık devrelerinde gerçekleştirdikleri alet ve cihazların örnekleri sergilenecek. Bu örneklerin çok büyük bir kısmı Frankfurt Üniversitesi Arap-İslam Bilimleri Tarihi Enstitüsü tarafından kaynaklardaki tarif ve resimlere, çok küçük bir kısmı da günümüze ulaşan orijinalere dayanarak yapıldı. Kendi türünde dünyada bir ilk olan İslam Bilim ve Teknoloji Tarihi Müzesi'nde, Müslüman bilgilerin kurdukları rasathaneler, hastaneler, kimyasal düzenekler ve üniversiteler gibi kurumsal eserler görsel olarak yer alıyor.

Müzenin içerisinde Bilimler Tarihi Kütüphanesi de yer alacak. Gülhane Parkı'nda kurulan "İstanbul İslam Bilim ve Teknoloji Tarihi Müzesi" 3 bina içinde 3 bin 550 metrekareyi kapsıyor. İslam kültürünün bilim ve teknoloji dünyasına 1000 yıllık katkılarını yansıtacak müze, bilim tarihi yazımında İslam alimlerinin başarılarının göz önünde bulundurulması gerekliliğini ortaya koyacak.

Tarihi ve Kültürü ile Serhat Şehir KIRKLARELİ

Kırklareli Belediye Başkanı Cavit Çağlayan, Birlik Dergisi'ne Kırklareli'ne kazandırmak istediklerini anlattı.

Kırklareli, belediye sınırları içinde nüfusu 60 bin olan, küçük sayılabilecek bir merkezimiz. İlçelerin nüfusu 90 bin civarında ve toplamda 350 bin nüfuslu küçük bir ilimiz. Kırklareli'nin özelliği Istranca'nın eteklerinde Bulgaristan'a ve dolayısıyla Avrupa Birliği'ne sınır serhat bir şehir olması. Burada genelde yakın zamana kadar tarım ve hayvancılık nüfusun gelir kaynaklarından biriydi. Türkiye'nin en iyi ürün veren buğday, ayçiçeği tarlarına sahip Kırklareli de belediye başkanı Cavit Çağlayan, bu senenin ürün mahsulü bakımından çok güzel geçtiğini söylüyor. Belediye başkanı Cavit Çağlayan, yaptığı hizmetleri ve gelecek vizyonu olan eğitim ve kültür şehrinin oluşturma çabalarını dergimize anlattı.

Öncelikle bize zaman ayırdığınız için çok teşekkür ediyoruz. Bize biraz Kırklareli'nin herkes tarafından bilinen ve bilinmeyen yönlerinden bahseder misiniz?

Soğuk savaş yıllarından dolayı devlette pek bir yatırım yapmamış buraya. Serhat bir şehrimiz, son durak bir şehrimiz olduğundan dolayı fazla da bir gelişme göstermemiştir. Bu nedenle Kırklareli de tarım ve hayvancılık başlıca gelir kaynağı olmuştur. Sermaye birikiminin olmayışından ticaret şu anda bile zayıf. 4 milyon metrekare genişliğinde organize sanayi bölgemiz var. Şu anda bu alanın üçte birinde fabrikalar faal durumdadır. Kalan kısmında ise son 6 aydan başlamak üzere yavaş yavaş gelişmeler görülmektedir. Sanayinin gelmesi konusunda talepler var. Sanayorum bu 3 yıl içerisinde netleşecek. Bir sanayi kenti olmasa da Türkiye'nin de sorunu olan istihdam konusunda kentimizin bir katkısı olacağını düşünüyoruz. Bunun başlıca sebebi de İstanbul'un doğru bir karar olarak kültür, ticaret, finans merkezi olmasıdır. İstanbul'un uzun vadede de sanayiye ikinci plana atma gibi bir eğilimi var. Bu çok doğru bir karar. Çünkü merdiven altı

üreticiler yüzünden şehir birçok olumsuz faktör ile karşı karşıya kalmaktadır. Bu yüzden İstanbul turizm şehri olsa bile yetecek imkânlara sahiptir. Kırklareli ise bu sanayiye kendisine çekecek imkânlara sahiptir. Sanayi geldiğinde şehirdeki nüfusun da artacağını düşünüyorum.

Yaşanabilir bir kent

Kırklareli'nin bir diğer özelliği biliyorsunuz belediye ambleminin üzüm olmasıdır. Üzüm ve şarap konusunda çok bilinen bir yermiş burası. Bulgaristan'a

gittiğimizde bize hala üzüm ve şarap şehri anlamında Lozengrad ismini söylerler. Bu üzüm ve şarap olayı zamanla kaybolmuş. Yeniden canlandırma çalışmaları amatörce başlamıştır. İnsanlar kendi bağlıklarında bunu yapmaya çalışıyorlar. Bundan sonra profesyonelce bu artacaktır diye düşünüyoruz. Bunun nedeni; organize sanayi bölgemize birisi Azerbaycan yatırımı olan şarap ve votka üzerine diğeri Bulgaristan'ın yatırımı olan şarap ve brendi üzerine fabrikaların kurulmasıdır. Azerbaycanlılar bu sene sonunda fabrikayı bitirecekler. Bunlar olunca profesyonellik devreye girecek ve üzümçülük, şarapçılık gelişecektir. Bunun da Kırklareli'ne dolaylı katkısı olacaktır. Şöyle ki; bir insan 100 dönüm buğday ekeceğine 10 dönüm bağcılıkla uğraşacak. Bağcılık konusunda Kırklareli'nin geleceği olduğuna inanıyorum.

Belediyecilik açısından da biz geldiğimiz 3 yıldan beri durmadan çalışıyoruz. Daha çok alt yapıya önem verdik. Şehirlerde toprak yol kalmamalıdır. Bir insan köyde değil de şehirde yaşamayı tercih ettiyse nasıl ki bunun külfetleri varsa nimetleri olarak da şehir hizmetlerinden faydalanmalıdır. Bu prensiple yola çıkarak, toprak olan yollarımızı yaptık. Kanalizasyon sistemini %95 oranında tamamladık. %5 olsa dahi şehirlerde bu işin kalmaması lazım. Daha önce hiç ya-

pılmayan sadece yağmur suyu kanalına başladık. Sel baskınlarının maddi manevi kayıplar oluşturmasından dolayı bu çalışmalara yöneldik. Burada araç sayımız çok fazla. Yollarımızda dar olduğundan dolayı otopark konusunda zorluk çekiyoruz.

Kırklareli'nin en büyük özelliği yaşanabilir kentler arasında olmasıdır. Park kültürü şehrimizde çok fazladır ve park konusuna önem vermekteyiz. Eğitim konusunda velilerin duyarlı olduğu bir şehirdir. Asayiş yönünden rahatız. Ticaret yönünden şehri değerlendirdiğimizde belki de çok zor durumda kalmadığından dolayı ticaret erbabı çok fazla girişken olmamış, dışarıya açılım bu yüzden olmamıştır. Yeni nesil, kapalı ekonomiyi aşacaktır. Bunu, esnafımızın kabul etmesi ve kendini yenilemesi gerekiyor.

Başkanlığınız döneminde gerçekleştirdiğiniz; şehrin kentsel, ekonomik ve sosyo-kültürel bakımdan gelişmesine katkı sağlayan büyük ve önemli projeleriniz nelerdir?

Bizim terminalimiz çok eskiydi. Kırklareli'ye Avrupa şehri düşüncesiyle gelenlerin fikri terminali görünce değişiyordu. Bir köy terminali havasında olan eski terminali bir şehir terminali olarak yeniden yaptık.

Şehrin mezbahası Tarım İl Müdürlüğü tarafından hijyenik olmadığı için kapatılmıştı. Hayvancılığın önemli olmasından dolayı böyle bir tesis şarttı. Avrupa Birliği uyum yasaları ise bizi açıkça zorluyordu. Çünkü çok fazla eksik bulunuyordu. Bizde kararlılık göstererek, modern ve birinci sınıf mezba şartlarına uyan bir tesisi yapmış olduk. Bunun sonucunda halkımıza daha hijyenik, daha güvenilir koşullarda hizmet sunmuş olduk.

Çevreyle barışık bir kent

Biz işe geldiğimizde şehrin göbeğinde bulunan gar alanını baştan yeniledik. Burası kullanılmayan atıl bir mekândı. Asayiş yönünde de çok sıkıntı çektiren bir yerdi. 40 dönüm olan bu alanı güzel bir festival alanı haline getirdik. Piknik alanları, spor alanları, sosyal amaçlı çocuk bahçeleriyle burayı donattık. Kırklareli halkı, yaptığımız çalışmayla nefes alanına kavuşmuştur. Şehrin göbeğinde piknik yapma imkânını bu çalışmayla vatandaşlarımıza vermiş olduk.

Çevreye önem vermeye çalışıyoruz. Katı atık depolama alanı yaptık. Vahşi depolama vardı. Biz onu düzenli depolamaya çevirdik. Çöp sularının yaymış olduğu kirlilikten kurtulduk. Bunun arkasından sıvı atık arıtma tesisleri gelecektir. Önümüzdeki dönem bu işi gerçekleştireceğim. Alt yapı hizmetlerinden dolayı sosyal ve kültürel alanlara ağırlık veremedik önümüzdeki dönem alt yapı hizmetleri azalacağı için sosyal ve kültürel hizmetlere ağırlık vermek istiyorum.

İstanbul Metropoliten Alanı ve Marmara Bölgesi Bütününe Yönelik Gelişme Stratejileri” çerçevesinde Kırklareli’nin gelecek vizyonu sizce nasıl şekillenecektir?

Kırklareli’nin geleceği bir sanayi kenti olarak görünmüyor projede. Bazı bölgelerin de korunması lazım hem tarım amaçlı hem de su kaynakları yönünden. TEM’in kuzeyi İstiranca ve Bulgaristan’a doğru olan kısım zengin su kaynaklarının bulunduğu yerlerdir. O taraflara sık sık sanayi yapılması durumunda çevrenin bundan etkileneceğinden dolayı zenginliklerimizi kaybedebiliriz. Ama sıfır da sanayileşme gözüküyor. İnsanlar iş beklediğinden dolayı mutlaka istihdam için sanayinin de olması gerekiyor. Biz daha çok üniversite, kültür ve turizm merkezi olmak istiyoruz.

Kırklareli’nin turizm potansiyeli nedir?

Turizm denince de ilk akla gelen maalesef deniz. Merkez ilçemizin denizi yok ama 90 km. ileride de-

Kırklareli e-Belediye sistemine geçmiştir. Bunun için sistem değiştirilmiş, 350-400 milyar kadar yatırım yapılmıştır. Teknolojik olarak e-belediyeye geçmiş olmakla beraber uygulama olarak %70 oranındayız diyebilirim. Özellikle imarın da geçmesiyle daha da önemli ve işlevsel hale gelecektir. Bu yıl sonuna kadar %100 hizmete geçmiş oluruz.

nizimiz mevcut. Tatil yapma anlayışımızın değişmesiyle bu anlayışımızın da değişeceğinde inanıyorum. Orman ve piknik turizmi açısından Kırklareli çok uygundur. Şehrin %40’ı ormandır. Orman, piknik ve avcılık turizmi açısından şanslıyız ve gelişmeye açığız. Üniversitemize önem vermek istiyoruz. Şu anda kâğıt üzerinde ve kanunla kurulu. Ama yerel kaynaklar olarak da biz her şeyi devletten beklemek anlayışından sıyrılarak, kendi imkânlarımızı kullanarak bu işi yapmayı istiyoruz. Bir üniversite şehre hem ekonomik yönden hem de kültürel yönden çok şey kazandıracaktır. Bu olduğu zaman şehrimiz bir eğitim kenti de olacaktır. Dediğim gibi ben gelecek vizyonda kentin eğitim ve kültür kenti olmasını tercih ederim. Ama sıfır sanayileşme diye de bir iddiamız yok. İstihdamı fazla ve çevreyi kirletmeyen şekilde bir sanayimizin olması da değer katacaktır.

“Yerel Yönetim Reformu” çalışmaları çerçevesinde çıkması beklenen belediye gelirler kanununun etkilerini nasıl değerlendirirsiniz?

Belediyelerin mutlaka gelirleri olmalıdır. Bunun denetimini ise devlet yapmalıdır. Belediyenin gelirlerinin artmasıyla bunun rant, israf gibi olumsuz nedenlere gitmemesini devlet denetlemelidir. Şu an ki gelir durumu belediyeler için zordur. Mutlaka belediye gelirler yasasında payları arttırmaları gerekiyor. Bizler alacak zengini olmak istemiyoruz. Bir kahveden biz vergiyi tahsil edemeyiz. Alacak zengini olmaktansa, yani %70 öyle kazanacağımıza %30 devletin topladığı

vergilerden bize pay verilmesi daha kabul edilebilir olandır.

Belediye olarak topladığınız gelir kalemleri hangi düzeydedir?

Emlak gelirlerinde zayıfız. Su konusunda iyiyiz diyebilirim. Suyumuzun aylık geliri 250 milyar civarıdır. Emlak ise daha zayıf olmakla yıllık gelirimiz 150 milyar civarıdır. Emlak değerleri burada maalesef ucuz. Bunun için buna el atmamız gerekiyor. Kamulaştırma olayını kentsel dönüşüm çerçevesinde yapmadık.

Değerleri markalaştırmak

Yerel kalkınma stratejileri ve sürdürülebilirlik açısından Kırklareli, bölgeye ve Türkiye'ye neler söylüyor?

Her şey de markalaşmaya gitmek istiyoruz. Buranın sahip olduğu üzüm ve peynir gibi değerleri vardır. Süt ve süt ürünleri burada önemli bir yere sahiptir. Doğal bir yerde hayvancılık yapıldığı için Kırklareli'nin süt ve süt ürünlerinden elde edeceği katma değer yüksek olacaktır. Çoğu üründe biz çok iyiyiz ama markalaşmadığımız için katkımız sınırlı olmakta. Markalaşmayla bizim hem Türkiye'nin bütününe bir katkımız olacaktır hem de bu hamlemiz ihracata kadar uzanacaktır. Beklentimiz ise üzüm ve üzüm ürünlerinden değer sağlamaktır ve bu değeri halka yansıtmaktır. Zaten kurulacak olan bu bahsettiğim fabrikalar ihracata dönük çalışacaklardır. Bütün bunları yaparken ise bizim en önemli koruyacağımız şey çevredir. Telif edilemeyen olaylardan biridir bu. Her sanayinin çevreye etkisi vardır ama bunların telafisi mümkündür ama bazı şeylerin telafisi mümkün olmamaktadır. İmkânsız çevre zararlarına bu açıdan sebebiyet vermek istemiyoruz ve bunun için çalışmalarında bulunuyoruz. Kırklareli olarak gelecekte iddialıyız. Neden İddialıyız? Biz Avrupa Birliği'ne sınırsız. Yatırımları çekme konusunda coğrafi açıdan avantajlarımız var. Hem Avrupa Birliği'nden hem de "İstanbul Metropolen Alanı"ndan bir geleceğimiz var. Orta ve uzun vadede Kırklareli'nin çok gelişeceğine inanıyorum.

Ülkemizin Avrupa Birliği sürecini yerel yönetimler bağlamında değerlendirebilir misiniz?

Genel anlamda bu çok güzel bir olay ama Türkiye'nin de klasikleşmiş bir sistemi var bu yüzden Avrupa Birliği'nin yasalarını uygulamakta vatandaşları mağdur edeceğimiz durumlarda çıkacaktır. Çevre ve gıdayla ilgili özellikle birçok şartın işyerleri açısından kemikleşmiş yapıdan dolayı sıkıntı doğuracağını düşünüyorum. Bu süreç içerisinde gerekli tedbirler alınmazsa esnafın önemli bir kısmı yok olabilir. Sistemin bize söylediği şartları daha tam uygulayamıyoruz. Tam uygularsak bile bunun sonuçlarına hazır değiliz.

Kırklareli Otobüs Terminali

Sokak köpekleri

Biz belediye olarak köpek konusunda sıkıntı yaşıyoruz. Diyeceksiniz itlaf olur mu? Avrupa Birliği'nde köpeklerin %95'i sahipli ve düzenini oturtmuşlardır hayvan haklarıyla ilgili. Bu sistemin aynısını getirip Türkiye'de almışlar hatta bazı yerlerden daha ileri olarak. Bizde köpeklerin %90'ı sokak köpeği ama aynı şartlara tabisin. Bizde şu an itlaf yok. Kısırlaştırmanın diyorlar ama her gün bize ısırma raporları alıyoruz. Tamam, hayvan hakları var ama çocuk hakları, insan hakları yok mu? Hiçbir yetkili kurum insana en yakın dostu zevk için vurun şunları demez. İnsana ve kamuya bir zararı dokunuyorsa bir çare bulmaları gerekiyor. Çünkü köpeklerin sayısı katlanarak artmaktadır. Kısırlaştırmayla baş edebileceğimiz bir konu değil. Kamu amacı her şeyin üstünde olduğunu düşünüyorum. Çok pahalı olan bu işe bir esnekliğin getirilmesi lazım. Belediyeler bu konuda sıkıntılıdır. Her mahalleye gittiğimizde ilk şikâyet maalesef bu köpeklerden dolayı gelmektedir.

Başbakanlık Dış Politika Başdanışmanı Prof. Dr. Ahmet Davutoğlu ile söyleşi **Yerelin Uluslararasılaşması: Yerel Yönetimden Dünya Kentine**

Dergimizin yaz sayısının kapak dosyası, yerelin uluslararasılaşması sürecini ve şehirler diplomasisi kavramını açıklamayı konu ediniyor. Prof. Dr. Ahmet Davutoğlu hocamızın katkısı ile ilgili konuyu tüm açıklığı ve derinliği ile okuyucularımızla paylaşmak ve şehirlerimizin hızla artan önemini sizlerin ufuklarına sunmanın mutluluğunu yaşıyoruz. Hocamıza öncelikle olağanüstü çalışma temposu içinde bize, dolayısı ile Birliğimize zaman ayırdığı için bu platformda canü gönülden teşekkür etmeyi borç biliyoruz. Birliğimizin Uluslararası İlişkiler Merkezi'nin hazırladığı soruların aracılığı ile hocamızın akademik/bilimsel ve reel politik düzlem arası köprü vazifesi görecektir tecrübe ve bilgilerinden istifade ettik. Bizim için hem övünç kaynağı hem de ufuk açıcı yorum ve öneriler doğacak sorumlulukları beraberinde getiriyor.

Aktif tarafsızlıktan proaktif dış politikaya

Bugüne değin Türkiye Cumhuriyeti'nin dış politikasının hâkim özellikleri özetle, pasif tutum, içine kapanıklık, bekle-gör yaklaşımları ve uluslararası arenada başkaların çizdiği çerçevede hareket etmek biçiminde ifade edilebilir. "Yurtta sulh, cihanda sulh" veya "aktif tarafsızlık" sözleri (gerçek manaları bir tarafa), bu pasifliğin adeta sloganı olmuş gibi bir izlenim veriyor. Mevcut siyasi iktidar ile bu tablo değişim süreci yaşıyor, zamanla yerini dış politikada proaktif ve iddialı bir yaklaşıma terk ediyor görüntüsü izleniyor.

Son yılların Türk dış politikasının açılımından kısaca bahsederseniz? Bu politikanın kısa, orta ve uzun vadede hedefleri nelerdir?

Türkiye'nin son dönemde geliştirmeye çalıştığı proaktif siyasetin iki gerekçesini vurgulamak gerekir. Türkiye herhangi bir ulus-devlet değildir. Örneğin Japonya gibi bir kenar ülke değil, Avustralya gibi bir ada ülke değil. Ancak bu tespitler Japonya'nın önemsizliğini göstermez. Ama Japonya'nın bazı olaylarda kayıtsız

kalma lüksüne sahip olabildiğini gösterir. Soğuk Savaş sonrasında Türkiye'nin hem kendi özel konumu gereği, hem de uluslararası konjonktürün değişmesiyle bazı parametreler ortaya çıkmaya başladı. Aslında son dönemlerde görülen bu proaktif dış politika doksanlı yıllarda başlatılması gereken bir dış politikaydı. Soğuk Savaş döneminin bitmesiyle birlikte Türkiye'de bu özellikler ortaya çıkmaya başlamıştır. İki binli yıllara kadar gecikmiş olması Türkiye'ye çok şey kaybettirmiştir. Doksanlı yıllarda ortaya çıkan birkaç faktör Türkiye'nin bu özelliklerini tarih sahnesine taşımasını önemli ölçüde olumsuz yönde etkiledi. Bunlardan birincisi siyasi istikrarsızlıklar, arka arkaya gelen koalisyon hükümetleri; ikincisi ekonomik krizler ve bunun ortaya çıkardığı dalgalanmalar, yaygın terör olayları sayılabilir. Dolayısıyla bu politika, Türkiye için sadece bir tercih meselesi değil, aynı zamanda bir zorunluluk meselesi olarak doğmuştur.

Şehirler diplomasisi ve kentlerin artan önemi üzerine

Günümüzde yerel yönetimlerin ve özellikle büyük kentlerin ufuklarının genişlediğini; zorlukları işbirliği ve tecrübe paylaşımı içerisinde aşmaya gayret ettiklerini; hatta ulusal sınırlarını aşip küresel sorunların çözümüne de katkı yapmaya aday olduklarını görmekteyiz. Bu gelişme, şehirler diplomasisi kavramını daha fazla gündeme getirmektedir. Antik Yunan site-devletlerine kadar uzanan şehirler diplomasisinin devri, 1648 tarihli Westfalya Barışı ile dünyanın siyasi arenasında ve dolayısıyla diplomaside yerleşen ulus-devletlerin hakimiyeti ve tekeli ile bittiği varsayılmaktaydı. Ancak, bu sistemin değişim sinyalleri 20.yüzyılda verilmeğe başladı. Milletler Cemiyeti ile ve özellikle 20.yüzyılın ikinci yarısında BM, Avrupa Konseyi, Avrupa Topluluğu, AGİT vb uluslararası ve uluslar üstü kuruluşlar ile diplomasi arenasına yeni aktörler katıldı. Diğer yandan, son 20 yılda Avrupa Birliği'nde sürekli ve yakından etkilemenin yararının yerel yönetimlerce anlaşılması üzerine, Brüksel'de yerel/bölgesel lobcilik olarak adlandırılan yeni bir fenomen

Prof. Dr. Ahmet DAVUTOĞLU

gelişmiştir. Yerel ve bölgesel yönetimlerin temsilcilik açarak, AB'ye yönelik etkileme çalışmalarını doğrudan Brüksel'den yürütme eğilimi, ilk olarak Alman eyaletlerinin ve İngiliz yerel yönetimlerin 1984'ten beri Brüksel temsilciliklerini açmaları ile başlamıştır. Günümüzde çok sayıda büyük kent ya da yerel yönetim birliği Brüksel'de temsilcilik açmış bulunmakta ve bu eğilim gittikçe önem ve güç kazanmaktadır.

Bu çerçevede bir dizi soru sıralarsak, Westfalya, şehirler diplomasisinin sönüşü ise, Brüksel'in bunun yeni miladı olduğunu savunabilir miyiz? AB örneğinde başlayan yerel lobcilik süreci, bir yandan yerel yönetimlerin özerkliklerinin güçlenmesi, diğer yandan küresel kentlerin öneminin artması ile, ulus-devletlerin tekeli daha da azaltacağı ve şehirlerin diplomasi arenasında aktör olacağı söylenebilir mi? Brüksel'deki yerel temsilcilikler, yarının şehir elçiliklerinin habercileri olarak yorumlanabilir mi?

Evet, sorunun cevabını içinde gizlemiştiniz.

Dünyada gelişen şehirler diplomasisinin genel alt başlıkları olan ekonomi, kalkınma, güvenlik, kültür, ağ örgütlenmesi ve temsil alanlarının hangilerinde daha çok başarılı olabilirler ve hangileri üzerinde yoğunluklu durmalıdırlar?

Şehir bu kategorilerle sınırlanamayacak kadar bütüncül yani parçalanmayacak bir şeydir. Sümer şehirlerinden bugüne, şehir orada yaşanan ortak kültürü yansıtan yerdir. Ortak olan kültürdür, dindir, inançtır. Roma şehirlerinde ortak kültürü yansıtan forum ise, bu İslam medeniyetinde Ulu Camidir, onun etrafında şekillenen şehirdir. İslam şehirlerinde camiler, antik şehirlerde mabet ya da agoralar, bunlar sadece sembol değil aynı zamanda etrafında kültür hayatının döndüğü merkezlerdir. Bunun olmadığı bir yer şehir olarak tasavvur

etmek çok zor. Dolayısıyla şehirde güvenlik, ekonomi, kültür yan yana gelişir ve bir de tabii o yapılar aynı zamanda bir bilgi üretim ve bilgi aktarım yerleridir. Bilim felsefe, sanat şehirlerde oluşur. Yani bir şehir düşünün ki içinde hiçbir eğitim kurumu veya hiçbir kültür üretim alanı, bir pazar, güvenliği sağlayan yapılar olmamış olsun, tarihte böyle bir yapıya şehir denilmez. Şimdi de bunun karşılığı, bunların karşıtları olan şeyler güvenlikse kamu düzenidir, pazarsa borsadır, ticari aktivitedir. Kültürse dini ve dini olmayan bütün unsurlarıyla bilim, sanat ve kültür faaliyetlerin bütünüdür. Bunların herhangi birini öne almak mümkün değil, bunlar birlikte gerçekleşen şeyler. Yani öyle bir şehir olsun ki güvenliğe önem vermesin ama pazar olsun bu mümkün değil. Çünkü o pazarda gaspçılar, haraççılar ortaya çıkar. Öyle şehir olsun ki kültüre önem vermesin ama pazarı olsun ya da ekonomik olması ama kültüre önem versin, bu mümkün değil. Bunlar iç içe gelişen ve bir ayrılmaz bir bütünü tamamlayan, tanımlayan şeyler. Bunlar birlikte geliştiği zaman şehir ortaya çıkar. Küresel şehirler dikkat ederseniz bütün bunların hem büyük ölçekte yaşandığı şehirlerdir aynı zamanda büyük ölçekte risklerle karşılaştığı şehirlerdir. 15 milyonlarla anılan Sao Paulo ya da Meksiko, Pekin vb. varoşların yoğun olduğu ve insanların açlık sefalet çektiği, ekonomik bakımdan sıkıntı yaşadığı yerlerdir ama aynı zamanda büyük borsa merkezleridir, büyük üretim merkezleridir. Hem büyük kültür hareketinin yaşandığı yerlerdir ama aynı zamanda büyük kültürel çatışmaların,

gerilimlerin yaşandığı yerlerdir. Hem bir düzen olması için kamu düzenini sağlayacak büyük çaplı güvenlik güçleri vardır, neredeyse bazı devletlerin toplam asker sayısından çok daha fazla polis güvenliği sağlamaya çalışır. Buna New York örnek verilebilir. Ama bir taraftan da size güven hissini vermeyen yapılardır içinde yaşadığımız zaman her türlü riskle karşılaşabilirsiniz. Küçük şehirlerdeki o organik yapı buralarda olmaz. Bu büyük bir meydan okumadır. Bu unsurları çeşitlenen, daha da kompleks hale gelen bu şehir yapıları bu meydan okumaları da güvenlik, kültür ve ekonomi alanında sıkıntıları da beraberinde getirecektir. Hiçbirisi ihmale gelmeyecek kadar önemli ve değerlidir.

Ulus-devletlerin uluslararası arenada egemenliğinin azalacağını ve yeni oluşumların bu anlamda gelişip şehirlerin ön plana çıkacağı söylenebilir değil mi?

Doğru bu öyle bir şey ki aslında tarihte birçok kereler ortaya çıkmıştır. Şimdi tam bir geçiş dönemini yaşıyoruz. Ulus-devlet, ara bir ölçek olarak yorumlanabilir. Şöyle ki, imparatorluklara göre küçük, şehir yapılarına göre büyük. Ulus-devletlerin bir araya gelmelerinden bloklar ortaya çıkmıştır. Soğuk Savaş döneminde imparatorlukların yapılarını neredeyse yansıtan bir durum yaşanmıştır. Tek başına kendi ideolojisini sorgulamayacağını, kendi jeopolitik çıkarını ekonomik yapısını korumayacağını düşünen devletler, bir araya gelerek bir blok oluşturmayı tercih etmişlerdir. Bu bloklar aslında her biri bir emperyal yapı yani imparatorluk yapısı gibi işliyordu. Bu bloklar dağılınca ulus-devletler için bir varoluşsal sorun ortaya çıktı. O ünitelerle varlıklarını sürdürebilirler mi ya da doğal olarak sahip oldukları ekonomik, siyasi, askeri kaynaklar o devletin sürdürülebilirliğini, temin ediyor mu, yoksa etmiyor mu? Mesela birçok Doğu Avrupa ülkesinin Avrupa Birliği'ne yönelmesi tek başına bu yapıları sürdürmesinin güçlülüğünden de kaynaklanıyor. Örneğin Slovakya'nın veya Slovenya'nın dünya ölçeğinde tek başına ne kadar rolü olabilir? Ama bu ülkeler Avrupa Birliği'nin içerisinde kendisini daha büyük ve güçlü bir yapılanma ve varlık içinde buluyor. Dolayısıyla o çözülme bir başka makro yapının ortaya çıkmasına yol açtı. Mesela orta ölçekte bir ulus-devlette şehrin de önemi o vasatta olacak. Ama ölçek büyüdüğü zaman o şehir için işler değişiyor. Bir benzetme ile saksıda tutulan bir çiçeğin belli bir büyüme kapasitesi vardır, onu aştığı vakit saksıyı çatlatabilir ve onu alıp daha büyük saksıya dikmeniz ve bol toprakla beslemeniz gerekir. Mesela İstanbul bu anlamda Balkan hinterlandından koptuğu için Balkan Harbinden sonra önemli bir hayat damarını kay-

beti. Anadolu'dan beslenmeye başladı daha sonrası, Anadolu'dan şehre göçler yaşandı. Bu bağlamda Türkiye AB'ye girdiğinde yeni süreç İstanbul için farklı meydan okumaları beraberinde getirecektir.

Bir vakit Yerel Yönetimler Bilim Dalı doktora yeterlilik jürisinde bir öğrencime şu soruyu yöneltmiştim. "Türkiye'nin 2010 yılında AB'ye girdiğini düşününüz. 2023 yılında yani cumhuriyetin yüzüncü yılında nasıl bir İstanbul olur ve sen de İstanbul belediye başkanısın, böyle bir şehri nasıl idare edersin?" İstanbul'da Laleli'yi izlerseniz İstanbul'un dönüşümünü yansıttığını görürsünüz. 1980'li yıllarda Laleli'de tabelalar Arapça yazılmıştır. Çünkü o tarihlerde Türkiye'nin Ortadoğu ülkeleriyle, Arap ülkeleriyle ilişkileri gelişmiştir. 1990'lı yıllarda Soğuk Savaş bitti Laleli'deki levhalar da Sırpçaya, Lehçeye, Rumenceye döndü. Çünkü oradan bir akım var. Neden bu böyle? İstanbul tarih olarak Balkanlar ve Ortadoğu'nun merkezi bir şehridir. Balkanlar için İstanbul çar yoludur, bütün Doğu Avrupa için bir imparatorluk merkezidir. Ortadoğu için Dersaadet'tir, Bab-ı Âli'dir. Bu özellikleri ulus-devlet yapısı içinde belli bir vasatta Türkiye'nin en önemli ekonomik, kültürel şehri niteliğindedir. Ama bir anda Türkiye'nin rolü arttıkça veya Türkiye başka bölgelerle doğal havzalarla ilişkiye girdikçe (Doğu Avrupa'da olabilir, Balkanlar ya da Ortadoğu ülkeleri olabilir) İstanbul'un da özelliklerinin bundan etkilenmesi son derece doğaldır. O bakımdan şehirlerin makro planda büyüdükçe yani daha büyük ölçeklere doğru nüfuz ettikçe önemlerinin artması doğaldır. Bu tarihi derinliğe ve güçlü bir hinterlanda sahip şehirler için böyledir. Mesela düşünün Enver Hoca döneminde Arnavutluk'ta Tiran şehri Arnavutlar için çok önemlidir çünkü başşehirdir. Zamanla Arnavutluk, Makedonya, Kosova AB'ye girerse veya aralarındaki ilişkiler barışçıl yollarla gelişirse Arnavutların merkezi şehri daha çok Üsküp olacaktır. Çünkü tarihi olarak bu böyledir, Tiran'dan daha çok Üsküp, Prizren ya da Priştine Arnavutluk kültürünün daha fazla aktığı bir yer olacak. Böylece göreceli olarak Tiran'ın önemi azalacaktır. Eski başşehir olarak, ulus-devletin içinde taşıdığı önem tarihi faktörlerle ve başka şehirlerin devreye girmesiyle azalacaktır. Dolayısıyla ulus-devletle şehirlerin kaderleri arasında bu anlamda bir ilişki var.

Türkiye'de demokrasinin gelişmesinde yerel yönetimlerin etkisi ve katkısı olduğu bilinmektedir. Yerel yönetimlerde sağladığı başarı ile merkezi yönetime tırmanan ve merkezde konumlanan siyasi yapılanma ile yerelin özerkleşmesi ve yerel demokrasinin gelişmesi yönünde önemli adımlar atılmıştır Bu bağlamda yerelin, ulusal siyasi yönetiminin üretim merkezi olma özelliğinin anlamı nedir? Bunun gelişme eğilimi ile ilgili neler söylenebilir?

Türkiye'nin demokrasi tarihine bakıldığında ilk seçim tecrübelerimizin yerel yönetimlerde yaşandığı gözlenir. Bir devlet düşünün ki veya bir demokrasi düşünün ki yerel yönetimlerde demokrasi sınırlanmış olsun ama o ülkede demokrasinin yeşereceği düşünülün, bu söz konusu olamaz. Yani AB olmaksızın da şu genel ilke söylenebilir. Yerel yönetimlerde halkın yönetime katılımını teşvik etmeyen bir demokrasinin makro ülke ölçeğinde bir demokrasi kurabilme şansı yoktur. Genel ilke olarak bu böy-

ledir, Türkiye tecrübesinde daha fazla bu böyledir. Çünkü bizdeki demokrasi tecrübesi belli bir mesafe almıştır. Mesela Türkiye'de en zor şartlarda bile katılımcı ve adil bir seçim yapıldığı gözlenir. Çünkü kişiler için yaklaşık iki asra varan bir tecrübeyle seçim doğrudan kişisel bir hak olarak herkes tarafından kabullenilmiştir. Seçim bir anlamda, milletin devleti elinde tutanları hesaba çekme aracı olarak görülmüştür. Bu Türkiye'de yerel seçimlerle başlamıştır. İlk seçimler mahalli yönetimlerde yaşanmıştır. Meşrutiyet'e giden süreç o yolla pekişe pekişe gitti. Dolayısıyla bu bir kere ilkel olarak çok önemliydi. İkincisi bugün öyle bir şey ki ülke içinde demokrasi tecrübesini yaşamak hem mikroda yerel yönetimlerde demokrasiyi canlı kılmayla, mümkün hem de uluslararası standartlarda uluslararası umdelerle, ilkelerle kayıt altına alınan demokrasi şartlarını yerine getirmekle mümkündür. Bu sebeple de Türkiye'nin yerel yönetimlerle uluslararası ilkeler arasındaki irtibatı bir anlamda bu bahsettiğimiz yerel yönetimlerle uluslararası ahit, uluslararası bağlayıcılık taşıyan anlaşmalarla temin edilir. Bunu da dış faktör ya da dışardan bir baskı veya denetim aracı olarak görmemek gerekir. Türkiye'nin bir taraftan en mikro üniteye bile demokratik standardını yükseltmesi lazım öbür taraftan da uluslararası ölçekte bir demokrasiyi en üst düzeyde, makro düzeyde hayata geçirmesi lazımdır. Şimdi bu ikisinin arasında olan şey genellikle

demin söylediğimiz ulus-devlet yapılarının bu demokrasi şartlarının anlaşmalarıyla, yerel yönetim anlaşmalarıyla uyum gösterecek şekilde tanzim edilmesi gerekir. Bunlarda bir çelişki görmemek gerekir. Hem yerel yönetimler alanını güçlendirmek hem uluslar arası anlaşmalarla tahkim edilmiş demokrasi şartlarını yerine getirmek ve bu iki, biri mikro ve diğeri makronun birleşmesiyle ülkenin genel demokrasi standartını yükseltmektir.

Yerel AB stratejisi

Yerel yönetimlerimiz, Avrupa'nın yerel ve bölgesel düzeylere yönelik politikalarının şekillenmesinde aday ülke temsilcileri olarak katkı sağlayabilmelidir. Yerelin AB stratejisi nasıl olmalıdır? Ulusal eylemi destekleyici / tamamlayıcı olabilir mi? Yerelin AB genişleme ve üyelik müzakereleri sürecinde etki anahtarları neler olabilir?

Avrupa Birliği süreci 17 Aralık 2004'de müzakereye başlamamız ulus-devlet ölçekli bir iradeyle oldu. Ama müzakere yürütmemiz kesinlikle sivil toplumun ve yerel yönetimlerin devreye girmesiyle mümkün olabilir. AB'nin müzakere fasıllarına baktığınızda bir çoğu doğrudan yerel yönetimleri ilgilendiren fasıllar. Müzakereye başlama kararını tabî ki hükümet, merkezi otorite bu kararı alır, merkezi otorite yürütür. Ama uygulamada fasılların birçoğu, mesela çevre ile ilgili fasıllar, çevre düzenlemelerini yerel yönetimlerden ayırt edebilmek mümkün mü? Yerel yönetimlerin devrede olmadığı bir çevre müzakeresi başarıya ulaşabilir mi? Bunu hemen hemen bütün fasıllara değişik ölçeklerde sirayet ettirebilirsiniz. Dolayısıyla AB stratejisinde hem merkezi yönetimin tercihleri önem taşır hem yerel yönetimlerin bu sürece katılması hayati bir öneme haizdir.

Küresel kentler arasında yer alan İstanbul'un bölgede önemi gittikçe artmaktadır. Ayrıca, İstanbul

Büyükşehir Belediyesi Başkanı, Dünya Kentler ve Yerel Yönetimler Birliği eş-Başkanı seçilmiş bulunmaktadır. Bu anlamda İstanbul'un ve diğer şehirlerimizin potansiyeli artmaktadır. Bu gelişmeler, şehirler diplomasisi alanında Türk yerel yönetimlerinin aktif olmaları, onların kıta/dünya çapında etki sahibi olmalarına zemin hazırlayabilir mi? Türk yerel yönetimlerinin bu dışa açılımı, ulusal dış politikaya nasıl bir katkıda bulunabilir?

Kesinlikle. Dikkat ederseniz Türkiye'de bunun önemini fark ettiği için bu süreçte eskiden gündeme fazla gelmeyen şeyler yaşanıyor. Mesela İstanbul'un kültür başkenti olması, niye bu daha önceki dönemlerde bu önem taşımazdı? Çünkü şimdi AB stratejisiyle uyumlu bir şekilde şehirlerin öne çıkması gerek. Mesela niye Türkiye (ben bizzat bu sürecin içinde olduğum için biliyorum) iki sene bütün enerjimizi EXPO'yu İzmir'e alma yolunda sarf ettik. Alamadık, Milano'ya çok az bir farkla kaybettik, ama bu şehirlerin önemini öğretti. Öylesine bir tecrübe yaşandı ki EXPO'yu İzmir'e alabilmek için biz daha önce hiç temasa geçmediğimiz Pasifik ülkeleriyle, oy kullanabilecek bütün ülkelerle temasa geçme ihtiyacını hissettik. Yani şehir diplomasisi, bir şehrinizi öne çıkarma çabası sizin uluslararası ilişkilerinizi belirleyen ve daha temasa geçmediğiniz bir çok ülkeyle temasa geçirmeye zorlayan bir etki yapıyor. Bunları birbirinden ayırmak mümkün değil. Mesela bu yıl Gaziantep'te Irak Fuarının üçüncüsü yapıldı. Bu dünyada yapılan en büyük Irak Fuarı. Yani Irak içinde de böyle bir fuar yok. Gaziantep'te bu fuarın olmasının sebebi ne? Niye bu fuarı İstanbul'da yapmıyoruz veya neden Riyad'da, Şam'da yapmıyoruz? Bu Gaziantep şehrinin dönüşümüyle, Gaziantep'in sadece Türkiye ekonomisi içindeki yeri ile alakalı değil, Ortadoğu bölgesi ekonomisi içindeki rolüyle alakalı ve bizim Gaziantep şehrine biçtiğimiz roller bunlar. Üç bin Iraklı şirket Gaziantep'te fuara katılacak ve mallarını Antep üzerinden pazarlayacaklar. Bu başka bir şehir de olabilir. Fakat Gaziantep öylesine bir seyir takip etti ki sadece Türkiye içindeki ekonomik aktivite değil, yurt dışına yaptığı ihracat, Suriye ekonomisiyle, Irak ekonomisi ile girdiği etkileşim Gaziantep'i öne çıkardı. Gaziantep'in bu şekilde bir bölge şehri yani Ortadoğu bölgesinin bir ekonomik damarı haline gelmesi, bizim Ortadoğu stratejimizin parçalarından biridir. Bu bir tercihtir. Mesela Mersin'in bir serbest liman olması veya Antalya'nın turizm bölgesi olarak öne çıkması vb. faktörler ülkelerin dışarıyla olan iribatlarında şehirlerin rolünü ortaya koyuyor.

Osmanlı medeniyetinin inkırazı ile küçülen bir coğrafyada yer edinebilen Türkiye, tarihsellik ve toplumsal değerler açısından organik bağlar bulunan ülke halkları ile ilişkiler geliştirme hedefine yönelmiştir. Balkanlar'da, Ortadoğu'da, Afrika'da, Kafkasya'da sivil toplum hareketleri tarafından açılan Türk okulları ve üniversiteleri ile atılan ilk adımlar ardından özel sektör temsilcileri tarafından aynı bölgelerde gerçekleştirilen yatırımlarla köprüler adeta kurulmuştur. İşte bu güzergâhta yerel yönetimler, bu gelişmenin tamamlayıcı potansiyele sahip üçüncü dalgası olabilirler. Alışılmış belediyeler arası kardeş şehir protokollerinin çok

ötesine gitmesi ümit edilen bu yaklaşım, yerelden yerele kurulan ilişkiler ile hinterlandı etkinliği artırmayı hedeflemelidir. Örneğin, Türkiye'den bir belediyeler birliğinin, merkezi Üsküp'te olan Güney-Doğu Avrupa Yerel Yönetim Birlikleri Ağı NALAS'a aktif üye olması, Balkanlar'da etkin rol oynamasına zemin hazırlayacaktır. Aynı proaktif yaklaşım yine örneğin İslam Başkentleri ve Şehirleri Örgütü'ne yönelik olarak da geliştirilebilir. Bu çerçevede Türkiye'nin bölgesinde etkisinin artmasında yerelin artan öneminden bahsedebilir miyiz?

Bu çok önemli şimdi çok ilginç bir şey yaşıyoruz. Bu şimdi fark edilmiyor zamanla fark edilecek. Dün bir Balkan muhacereti yaşadık ve Balkanlar'dan İstanbul'a, Bursa'ya, Anadolu şehirlerine göçler oldu. Balkanlar'da, Doğu Bloku'nun çökmesinden sonra öylesine geri dönüşler yaşanmaya başladı ki bugün Balkanlarda bütün şehirlerin, eski Osmanlı şehirlerinin hepsinin Türkiye'de kardeş belediyesi var. Biz ne zaman Balkan şehirlerine gitsek, son olarak Başbakanımızla birlikte Kırcaali'ye gitmiştik. Bir talep olduğunda kardeş belediye Bayrampaşa Belediyesi ise veya Bursa Belediyesi ise bir anda onlar arasında zaten şu ana kadar birçok ilişkinin kurulmuş olduğunu, ilişkilerin yaşanmış olduğunu görüyoruz. Mesela Bayrampaşa Belediyesi daha çok göçmen alan bir belediye olduğu için, belediye başkanının kendisi de göçmen olduğu için Balkanlara dönük son derece büyük aktiviteler içerisinde olduğunu görüyoruz. Bunlar o insan dokusunun zamanla tekrar kaynaşmaya başladığının işaretidir.

Ve de Bayrampaşa'nın Kırcaali'de daha etkin olduğunu gösteriyor değil mi ?

Aynen öyle. Hatta bazen Ankara'da merkezi hükümetten talep edilen bir çok şeyin merkezi hükümet tarafından belediyelere siz yapın diye devredilmesi ya da daha Ankara'da merkezi hükümete intikal etmeden o belediyenin, Balkanlar'daki o şehrin kardeş belediyeden yardım istemesi söz konusu. Çarpıcı bir örneği yine Artvin ile Batum arasında kurulan ilişkidir. Bizim sınırlarımızın bir çoğu esnek, Kafkas sınırlarımız da esnek bir sınırlarıdır. Yani tarihi ve kültürel dokusu olduğu için sürekliliği olan sınırlar bunlar. Sarp köyü Soğuk Savaş döneminde bölünmüş bir köydü. Şimdi ise Artvin şehri doğal olarak Batum'a yakın olduğu için Artvin'deki insanların Trabzon'a gelmesi ve Trabzon'dan uçığa binmeleri doğal değildir, aslında Batum'dan binmeleri doğaldır. Türkiye Gürcistan ilişkileri geliştikçe şu anda THY Batum'a iç sefer yapıyor. Yani Batum'a yapılan seferler dış sefer sayılmıyor, Türkiye içi sefer yapıyor gibi bir Artvinli, bir Hopalı İstanbul'dan binip Batum'a iniyor, pasaport gösterme ihtiyacı olmaksızın sınırdan geçip Hopa'ya geliyor. Çünkü Trabzon'dan daha kolay

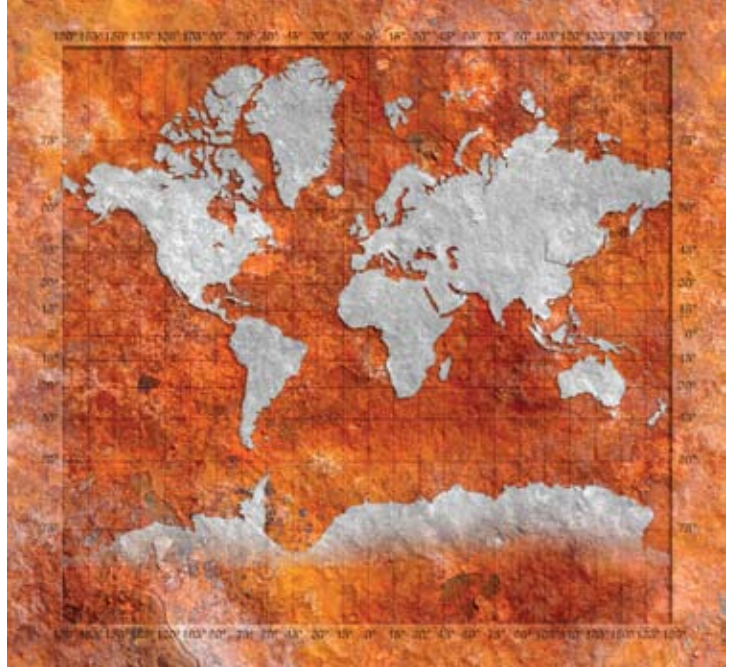

bir yol. Şimdi Artvin ile Batum şehirleri arasında kurulan bu ilişkiler bir müddet sonra iki ülkeyi yakınlaştıran ilişkiler haline dönüşüyor.

Türkiye, son yıllarda istikrar içinde büyüyen, AB sürecinde kararlı bir şekilde ilerleyen, siyasi ve ekonomik cazibesi gittikçe artan, dünyada aktör ve bölgesinde lider olmaya aday bir ülke konumundadır. Hükümetin politikalarında ve eylemlerinde belirgin bir dış politika ve AB vurgusu bulunmaktadır. Genel anlamda, ülkenin dış açılmasına açık bir teşvik izlenmektedir. Aynı zamanda Türkiye’de, yerel yönetimlerin gelişmesine yönelik önemli reformlar gerçekleştirilmekte olup, konumları güçlenmektedir. Dolayısıyla yerelin dışa dönük bir açılıma ve proaktif dış siyasetine uygun bir ortam söz konusudur. Ancak bunun yararının ulusal perspektiften anlaşılması gerekmektedir. Dış ilişkiler alanında yerel-ulusal tamamlayıcı ortaklık bilinci gelişmelidir. Örneğin, belediyelerin ve belediye birliklerinin Brüksel’de ve KKTC’de temsilcilik açma girişimleri mevzuata takılıp kalmıştır. Oysa ulusal, yerelin dışa açılmasını (bir tür “ulusal-yerel dış politika sözleşmesi”ne sadık kalmak koşuluyla) desteklemelidir. Bir diğer örnek, AB Bölgeler Komitesi’nin kurulmasını önerdiği ve Türk yerel yönetimlerin içinde tam üye olacakları bir Ortak İstisna Komitesi, Ankara’dan gerekli girişimler yapılmadığı için kurulamamıştır. Yerelin ve ulusalın dünya ile ilişkilerinde ortak vizyon ve strateji geliştirilmeli midir? Ulusal, yerelin dışa açılmasına destek vermeli midir? Nasıl teşvik etmelidir?

Son derece güzel ve cevabı kendi içerisinde olan bir soru. Tabi alışkanlıkları terk etmek zor oluyor. Hele hele Türkiye gibi çok köklü bir bürokratik geleneğe ve bu geleneği tahkim eden formel bir çerçeveye, kamu yönetimine sahip olan bu ülkede bazı değişimlere intibak etmek zaman alıyor. Ama bir

şey tarihi olarak geçmişte vardı ise ve bugünkü konjonktür o tarihi zorunlulukları ortaya çıkarmaya müsait bir konjonktür ise, bunun önünde her hangi bir formel yapılanmanın durması kolay değil.

Türkiye’nin bir çok yerel yönetim yapıları ve bunların kurduğu “dış bölge” olgusu için içinde kendi doğal seviyelerinde işleyecek. Bunu engellemek, bundan korkup bunun getireceği riskleri düşünüp içe kapanmaktansa bu dinamizmi yönetmek ve bu dinamizmi avantaja dönüştürmeye ihtiyacımız var. Bürokrasinin bu konuda kendini yenilemesi gerekir.

Marmara Bölgesi’ni üye belediyeler ölçeğinde temsil eden Marmara Boğazları ve Belediyeler Birliği, zengin bir medeniyet birikimine sahip özellikle Bursa, Edirne ve İstanbul olmak üzere Osmanlı medeniyetinin üç önemli merkezine ev sahipliği yapan ve günümüze ulaşan çizgide kültürel bir derinlik kadar kültürel sürekliliğin izlerini taşıyan bölgeyi kapsamaktadır. İstanbul’da ve Çanakkale’de iki kıtayı iki ayrı şehirle buluşturan bu özel bölge, doğal bir köprü ve geçiş alanı olduğu kadar aynı zamanda kültürlerin geçiş alanıdır. İstanbul’un Avrupa 2010 Kültür Başkenti olarak belirlenmesiyle bu şehrin güncel tarihi geçmiş kadar önem kazanmış bulunmaktadır. Bu çerçevede MBB’ne yönelik değerlendirme, öneri ve tavsiyelerinizi edinebilir miyiz?

Bir özelliği de şudur Marmara Boğazları Belediyeler Birliği’nin, bütün bu saydığımız şeyler dışında. Türklerin Anadolu’da kurduğu dördüncü baş şehir olan Konya’yı dışarıda bırakırsak, Ankara’yı da Cumhuriyet dönemi başşehri olarak dışarıda bırakırsak (eskiden İznik de sayılabilir) bizim Malazgirt’ten sonraya uzanan tarih serüvenimizin üç önemli şehri barındırıyor. Onun dışında önemli bir başka özelliği de MBB’ye mensup olan belediyelerin,

belediye meclislerinin bir çetelesini ortaya çıkarmak mümkün olsa bütün Türkiye'yi yansıttığını görürüz. Mesela Karadeniz Belediyeler Birliği'ni kursanız bunların içinde bir Siirtli bulmak, bir Konyalı bulmak, bir Muğlalı bulmak mümkün olmayabilir. Ege Belediyeler Birliği içinde bir Erzurumlu nadiren çıkabilir. Ama Marmara Belediyeler Birliği'nin belediye meclisini bir çıkarırsanız muhtemelen Türkiye'nin nüfus dağılımı, mezhebi dağılımı neyse bütün özelliklerini yansıtan bir tablo ortaya çıkar, temsil ortaya çıkar. Sivahlısı vardır, Erzurumluğu vardır, Karadenizlisi vardır, mutlaka bunların hepsi vardır. Bu da şunu gösterir, MBB doğru bir zeminde yerel yönetimleri gündeme getirdiğinde sadece Marmara'da bir siyasal kültürü oluşturma

değil, aynı zamanda Türkiye'de siyasal kültür oluşumunu ve yerel yönetim ahlakını ortaya çıkarabilir. O bakımdan MBB'nin yapacağı faaliyetler çok önemlidir. Yani bir taraftan yereli temsil ediyor, bir taraftan da Türkiye'nin en gelişmiş bölgesi olarak Avrupa'da mütakabiliyeti en fazla olan, küresel anlamda temsil kabiliyeti en yüksek olan belediyeler birliğidir. Bursa aynı zamanda bir Avrupa şehridir ve uzun yıllardır kendi bir Avrupa şehri olarak tanıtımlarda takdim etmiştir. Dolayısıyla MBB bu yerel kültür yönetimini hem küresel alana Türkiye'den yansıtmasını, küresel etkilerinin Türkiye'ye pozitif yönlerle taşınmasını, hem de Marmara'dan Türkiye'nin değişik yerlerine aktarılmasını sağlayacak önemli bir işlev üstlenebilir.

Tophane Çeşmesi

İstanbul'un Çeşme ve Sebilleri

Osmanlı İmparatorluğu'nda İslamiyetin de etkisi ile başkent İstanbul ile Anadolu şehirlerinden Kahire'ye kadar imparatorluk sınırları içindeki birçok kentte çeşme ve sebiller inşa edilmiştir. Bunlar arasında başkent olması nedeniyle İstanbul'daki örnekler, imparatorluğun başta mimari alandaki değişimlerin olmak üzere yeniliklerin habercisi ve modelleri olmuşlardır. Örneğin; 18. yüzyıldaki batılılaşma hareketlerinin mimari alanda model oluşturan yapıları, Osmanlıda ilk kez bu yüzyılda uygulanan meydan çeşmeleridir.

Çeşme ve sebiller aslında toplum içinde hep kavram olarak birbirine karıştırılmış ve aynı yapı için hem çeşme hem de sebil tanımlaması kullanılmıştır. Çeşme; herkesin yararlanması için düzen altına alınan bir suyun akıtıldığı yapı olarak kısaca tanımlanabilir. Sebil ise; yoldan gelip geçenlere hayır için su, şerbet, meyva suyu dağıtılan yapılardır. Çeşmeler ve sebillerin farklı tipleri bulunmaktadır. İki yapı türü de tek başlarına ayrı bir yapı olarak veya bir külliye'nin parçası olarak inşa edilmişlerdir. Ayrıca özellikle onsekizinci yüzyıl örneklerinde çeşme ve sebiller bir arada da tasarlanmışlardır. İstanbul'da bunların en güzel örneklerine rastlamak mümkündür. Örneğin; Topkapı Sarayı girişindeki III.Ahmet Sebilli meydan çeşmesi, Azapkapı Saliha Sultan Çeşmesi.

İstanbul'da özellikle Tarihi Yarımada da yoğunlaşan çeşme ve sebiller hemen hemen her eski sokakta karşımıza çıkabilmektedir. Eminönü, Vefa gibi eski semtlerde neredeyse adım başına ulaşan bu yoğunluk Anadolu yakasında ise özellikle Üsküdar'dadır.

Yüzyıllara ve üsluplara göre baktığımızda; Klasik dönem sebilleri 16. ve 17. yüzyıl mimarlığının bütün özelliklerini yansıtmaktadır; pencere aralarındaki sütunlar mermerden ve tunç bilezikli, başlıkları mukarnash veya baklava süslemelidir. Etek bölümleri genellikle süslemesizdir. Dökme demir veya tunçtan yapılan şebekelerin alt kısımlarında halka su ve mübarek günlerde şerbet dağıtılmasını sağlayacak açıklıklar yani maşrapalıklar yer almaktadır. Batılılaşmanın etkisiyle XVIII.yüzyılda sebiller daha çok yuvarlak ve çokgen planlıdır. Plana bir Batı etkisi olarak giren yuvarlaklık etek bölümlerine ve saçaklara dalgalanmalar şeklinde yansımıştır (Hekimoğlu Ali Paşa Sebili, 1733; Hasan Paşa Sebili, 1745). Etek üzerinde yer alan sütunların başlıkları yine Batı etkisiyle değişmiş, sütun aralarındaki sivri kemerler fistolu/dilimli kemerlere dönüşmüştür. Döküm şebekelerde de dönemin karakterine uygun "S-C" kıvrımları göze çarpar (Azapkapı Saliha Sultan Çeşmesi ve Sebili, 1732). Süsleme açısından XVI-XVII. yüzyıllarda sade bir görünüm sergileyen sebillerde XVIII. yüzyılda özellikle kitâbe üstünde, saçak altında ve kemer aralarında "S" ve "C" kıvrımları-

nın egemen olduğu kıvrık dal ve çiçek gibi bitkisel motiflerin yer aldığı görülür (Kaptan İbrâhim Paşa Sebili, 1708; Nuruosmaniye Sebili, 1755). Bu yüzyıla ait sebillerin etek kısımları da artık öncekiler gibi sade değil bir çerçeveye süslenmiş bölümler halindedir (Nuruosmaniye Sebili; Hamidiye Sebili, 1777). XIX. yüzyıl sebillerinde, önceleri XVI-II. yüzyıl sebillerinin devamı niteliğinde barok-rokoko öge ve motiflerini klasik süsleme öğeleri ile bir arada kullanılarak bir ara üslûp yakalanmaya çalışılırken sonraları ampir üslûbu ağırlıklı bir mimari ortaya konmuştur (Nusretiye Sebili, 1826; Ârif Hikmet Bey Sebili, 1858). Genelde XIX. yüzyıl sebilleri dönemin mimari karakterine uygun olmakla birlikte öncekilere göre daha sadedir. Günümüzde tesbitlere göre 6 tanesi ayakta olan İstanbul sebillerinin, müstakil yapı türündeki birkaç tanesi hariç hiçbiri gerçek işlevini sürdürmemekte, bir kısmı boş dururken bir kısmı yanındaki caminin imam odası, abdest alma yeri, gasilhânesi, Kur'an kursu dersliği vb. şeklinde kullanılmakta, bazıları da büfe, çayhane, kuruyemişçi dükkânı vb. olarak kiralanmış bulunmaktadır.

Benzer dönem ve üslup özelliklerini çeşmeler için de söylemek mümkündür. İstanbul çeşmeleri içinde en ilginç örnekler de Namazgahlı çeşmeler olarak sayılabilir. Genellikle kervanların konakladığı şehirlerarası menzil noktalarında, şehrin çevresindeki mesire yerlerinde bulunan namazgahların yanında abdest almak, su içmek ve hayvanları sulamak için yapılan çeşmelerdir. Günümüze ulaşabilmiş özel altı su deposu/hazne ve çeşme üstü namazgah olan özel örnekleri de bulunmaktadır. Örneğin; Kadırga Meydanı'ndaki Esmâ Sultan Namazgahlı Meydan Çeşmesi. Ayrıca Sürre-i Hümayun'la hacca gidenleri, sefere çıkan orduyu veya kervanlarla kentten ayrılanları yakınlarının uğurladıkları ve ayrıldıkları nokta olan Anadolu Yakasındaki Ayrılık Çeşmesi; kente giriş çıkışları kontrol eden Bostancıbaşı'nın bulunduğu noktada bulunan Bostancı Çeşmesi; ya da iki veya daha çok yüzünden su aktığı için Suadiye'deki Çatalçeşme olarak anılan çeşmeler ise yapıldıkları yere ve cevap verdikleri fonksiyona göre isim almaktadırlar.

Günümüze ulaşabilen 1100 den fazla örneği bulunan İstanbul'daki çeşme ve sebil yapılarının bir kısmı yolların asfaltlanması ve yol kotunun yükselmesi ile yarıya kadar hatta yarıdan fazla gömülmüş, kimisi kırık dökük yıkık halde yaşam savaşı vermektedir. Birçok çeşme ve sebilin de günümüze ulaşmadığı bilinmektedir.

1. Ahmet Çeşmesi

Mihrîşah Sultan Çeşme ve Sebili

Tophane Çeşmesi

Üsküdar 3. Ahmet Çeşmesi

Saliha Sultan Çeşmesi

Alman Çeşmesi

Örnek Belediyecilik Proje Yarışması

Bu yıl ikincisi düzenlenen Marmara ve Boğazları Belediyeler Birliği 2008 Yılı Örnek Belediyecilik Proje Yarışması sonuçlandı. Geçen yıldan biriken deneyimlerimiz ve şevkimizle bu yıl ikincisini düzenlediğimiz yarışmaya ilgi ve katılım, bir önceki organizasyona oranla bir hayli fazlaydı.

45 farklı belediyenin toplamda 75 proje ile katılımının gerçekleştiği 2008 Yılı Örnek Belediyecilik Proje Yarışması'nın sonuçları, MBB Olağan 1. Genel Kurulu'nda (30 Nisan 2008'de) duyuruldu. Ödül takdiminin de aynı gün yapıldığı organizasyonda 44 ödül dağıtıldı. Ödüllerin dağılımı şu şekilde oluştu:

- 4 birincilik ödülü
- 6 ikincilik ödülü
- 6 üçüncülük ödülü
- 13 jüri özel ödülü
- 15 sergilenmeye değer proje ödülü

Üç ana kategoride yapılan yarışmada iyi yönetim projesi kategorisinde ilçe belediyeleri arasında Bayrampaşa Belediyesi "Üç Boyutlu Kent Rehberi" projesi ile, çevre ve altyapı projeleri kategorisinde Nilüfer Belediyesi "Pedal Dostu Nilüfer" projesi ile, sosyo ekonomik ve kültürel projeler kategorisinde Akyazı Belediyesi "Silahla Oyun Olmaz, Silahın Oyuncuğu Olmaz, Oyuncak Silahını Getir, Bir Kitabın Olsun" projesi ile birinci oldu.

Büyükşehir Belediyeleri arasında, iyi yönetim projesi kategorisinde İstanbul Büyükşehir Belediyesi "Toplantı Takip Sistemi - Performans Denetimi ve Yazılımın Oluşturulması" projesi ile, çevre ve altyapı projeleri kategorisinde Bursa Büyükşehir Belediyesi "Bursa Atatürk Kongre Kültür Merkezi ve Merinos Parkı" projesi ile, sosyo ekonomik ve kültürel projeler kategorisinde Adapazarı Büyükşehir Belediyesi "Engelliler İçin Hobi Bahçeleri, Yel Değirmeni" projesi ile jüri özel ödülünü kazandılar.

İsteyen belediyelerin projelerini sergileme imkanı da bulduğu organizasyonda, girişimci, özgün, uygulanabilir ve verimli projeler bir çok belediyeyi ortak bir çatı altında topladı.

Karşılıklı bilgi ve tecrübe alışverişine büyük katkı sağladığına inandığımız Örnek Belediyecilik Proje Yarışmaları, iyi bir yerel yönetimin oluşması için gerekli bilgi ve deneyim ağını oluşturabilmek adına, kurumumuzun en önem verdiği organizasyonlardan biri olmaya devam edecektir.

MBB Örnek Belediyecilik Proje Yarışması Sonuçları

MARMARA ve BOĞAZLARI BELEDİYELER BİRLİĞİ
2008 ÖRNEK BELEDİYECİLİK PROJELERİ YARIŞMASI
SOSYO-EKONOMİK ve KÜLTÜREL PROJELER

BÜYÜKŞEHİR BELEDİYELERİ		
Belediyenin Adı	Projenin Adı	Derecesi
Adapazarı Büyükşehir Belediyesi	Engelliler İçin Hobi Bahçeleri, Yel Değirmeni Projesi	Jüri Özel Ödülü
İL BELEDİYELERİ		
Çanakkale Belediyesi	Çanakkale Boğazında Sahil Şeridinde Düzenleme	Jüri Özel Ödülü
İLÇE BELEDİYELERİ		
Biga Belediyesi	Biga Belediyesi Engelliler Parkı Düzenlemesi	Sergilenmeye Değer Proje
Zeytinburnu Belediyesi	Aile Koruma ve Destek Merkezi (AKDEM)	Sergilenmeye Değer Proje
Beykoz Belediyesi	İnsan Kaynakları Değerlendirme Projesi	Sergilenmeye Değer Proje
Büyükçekmece Belediyesi	Sokaktan Sahneye Bizim Çocuklarımız	Sergilenmeye Değer Proje
Bahçelievler Belediyesi	Sevgi Evi rehabilitasyon Merkezi	Sergilenmeye Değer Proje
Eyüp Belediyesi	Eyüp'te Mimari Mirasın Korunması ve Geliştirilmesine Yönelik Yapılan Restorasyon Çalışmaları	Sergilenmeye Değer Proje
Lüleburgaz Belediyesi	Pazar Yeri ve Semt Merkezi Projesi	Jüri Özel Ödülü
Yıldırım Belediyesi	Üç Bin Yılda Yaşayan Osmanlı Köyü: Cumalıkızık	Jüri Özel Ödülü
Beyoğlu Belediyesi	Beyoğlu Belediyesi Semt Konakları Projesi	3.'lük Ödülü
Bayrampaşa Belediyesi	Bilge Hatun - Mobil Digital Eğitim Aracı	2.'lik Ödülü
Akyazı Belediyesi	Silahla Oyun Olmaz, Silahın Oyuncuğu Olmaz, Oyuncak Silahını Getir Bir Kitabın Olsun	1.'lik Ödülü
İLK KADEME ve BELDE BELEDİYELERİ		
Taşoluk Belediyesi	Doğru Bilgi Doğru Sonuç İçin Sosyal Doku Projesi	Sergilenmeye Değer Proje
Arnavutköy Belediyesi	Sağlık ve Sosyal Hizmetler Projesi	Jüri Özel Ödülü
Bekirpaşa Belediyesi	Kadının Toplumdaki Yerinin Güçlendirilmesi	3.'lük Ödülü
Adapazarı Merkez Bld.	Benim Sokağımızda Bir Değer Yetiştirdi	2.'lik Ödülü
Saraybahçe Belediyesi	Bir Başarı Öyküsü	1.'lik Ödülü

Birlik Başkanı Topbaş ödül alan başkanlarla

MARMARA ve BOĞAZLARI BELEDİYELER BİRLİĞİ
2008 ÖRNEK BELEDİYECİLİK PROJELERİ YARIŞMASI
İYİ YÖNETİŞİM PROJELERİ

BÜYÜKŞEHİR BELEDİYELERİ		
Belediyenin Adı	Projenin Adı	Derecesi
İstanbul Büyükşehir Belediyesi	Toplantı Takip Sistemi - Performans Denetimi ve Yazılımın Oluşturulması	Jüri Özel Ödülü
İLÇE BELEDİYELERİ		
Gaziosmanpaşa Belediyesi	Gaziosmanpaşa Belediyesi İletişim Merkezi	Sergilenmeye Değer Proje
Bakırköy Belediyesi	Bakırköy Kentsel Otomasyon Projesi (BAKOP)	Sergilenmeye Değer Proje
Eminönü Belediyesi	Süreç İyileştirme ve Hizmet Kalitesinin Arttırılması	Sergilenmeye Değer Proje
Yıldırım Belediyesi	Gelecek 50 Yılda Yıldırım Çalıştayı	Sergilenmeye Değer Proje
Beykoz Belediyesi	Şok Hizmet Üretimi Projesi	Sergilenmeye Değer Proje
Beyoğlu Belediyesi	Beyoğlu Vatandaş İlişkileri Yönetim Sistemleri	Jüri Özel Ödülü
Zeytinburnu Belediyesi	Mobil İmza	3.'lük Ödülü
Bağcılar Belediyesi	Katılımcı Yönetim	2.'lik Ödülü
Üsküdar Belediyesi	Dijital Arşiv Sistemi	2.'lik Ödülü
Bayrampaşa Belediyesi	Üç Boyutlu Kent Rehberi Projesi	1.'lik Ödülü
İLK KADEME ve BELDE BELEDİYELERİ		
Saraybahçe Belediyesi	Katılımcı Yönetim Kaliteli Hizmet	3.'lük Ödülü
Taşoluk Belediyesi	Taşoluk Bizimdir, Birlikte Yönetelim	Jüri Özel Ödülü

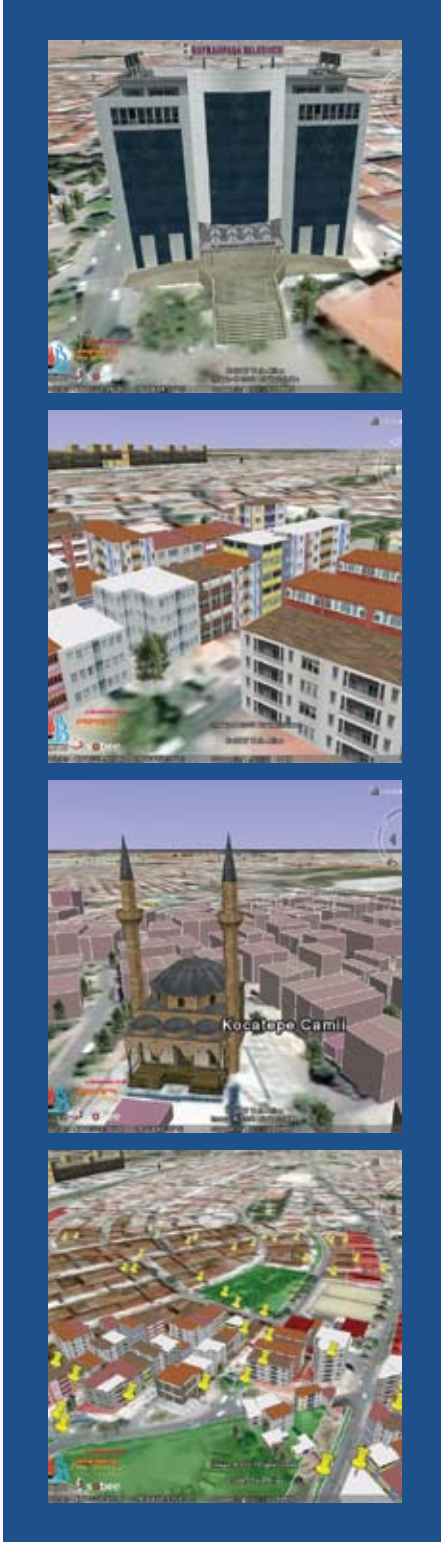
MARMARA ve BOĞAZLARI BELEDİYELER BİRLİĞİ
2008 ÖRNEK BELEDİYECİLİK PROJELERİ YARIŞMASI
ÇEVRE ve ALTYAPI PROJELERİ

BÜYÜKŞEHİR BELEDİYELERİ		
Belediyenin Adı	Projenin Adı	Derecesi
Bursa Büyükşehir Belediyesi	Bursa Atatürk Kongre Kültür Merkezi ve Merinos Parkı Projesi	Jüri Özel Ödülü
İL BELEDİYELERİ		
Balıkesir Belediyesi	İlk Öğretim Okullarında Ambalaj Atıklarının Geri Kazanımı İle ilgili Eğitim Çalışması	Jüri Özel Ödülü
İLÇE BELEDİYELERİ		
Akyazı Belediyesi	Akyazı Jeotermal Projesi	Sergilenmeye Değer Proje
Eminönü Belediyesi	e-duyuru Bilgi Panosu Uygulaması Projesi	Sergilenmeye Değer Proje
Zeytinburnu Belediyesi	Yaşama Açılan Sokaklar	Sergilenmeye Değer Proje
Beyoğlu Belediyesi	Kefken, Çevre ve Yaz Kampı	Jüri Özel Ödülü
Yıldırım Belediyesi	Kaplıkaya Cazibe Merkezi	Jüri Özel Ödülü
Bağcılar Belediyesi	Çevre Hepimizin, Hepimiz Çevreciyiz	3.'lük Ödülü
Küçükçekmece Belediyesi	İkitelli Kentsel Yenileme Projesi	2.'lik Ödülü
Nilüfer Belediyesi	"Pedal Dostu Nilüfer" Bisiklet Projesi	1.'lik Ödülü
İLK KADEME ve BELDE BELEDİYELERİ		
Taşoluk Belediyesi	Daha Yeşil ve Daha Temiz Bir Taşoluk İçin Elele	Jüri Özel Ödülü
Saraybahçe Belediyesi	Geri Kazanım Geleceğe Kazanım	3.'lük Ödülü
Bekirpaşa Belediyesi	Hobi Bahçeleri ve Spor Tesisleri Çevre Düzenleme Projesi	2.'lik Ödülü

3 Boyutlu Kent Rehberi Projesi

İyi Yönetim / İlçe Kategorisi Birincilik Ödülü

Üç Boyutlu Bayrampaşa

İyi yönetim, yönetim / İlçe kategorisinde birincilik ödülü alan Bayrampaşa Belediyesi'nin projesi, bir çok açıdan önemli ilkleri bünyesinde barındırmakta. İşlevselliği ile ön plana çıkan proje, hayatımızdaki bir çok soruna hızlı bir şekilde cevap verecek. İnternet kullanımının yaygınlaşmasıyla birlikte daha fazla kişiye hitap edecek olan bu projesinden dolayı Bayrampaşa Belediyesi'ni kutluyoruz.

Bayrampaşa Belediyesi tarafından gerçekleştirilen Akıllı Kent Otomasyon Sistemi (AKOS) projesinin tüm bilgileri, dünyada 100 milyondan fazla kullanıcısı olan Google Earth üzerinden 3 Boyutlu olarak yayınlanıyor.

Akıllı Kent

AKOS gittikçe büyüyen kentlerin zorlaşan yönetiminde çağdaş bir bilgi depolama yönetim sistemi olarak büyük kolaylıklar sağlıyor. Bundan 5 yıl öncesine kadar bilim kurgu filmlerinde görebileceğimiz teknolojik uygulamalar artık mahallemize kadar girdi. Tüm kentin gerek idari adres, gerek mülkiyet, gerekse tüm kültürel ve turistik unsurlarının web ortamında sorgulanmasını ve sayısal olarak görüntülenmesini AKOS sağlıyor. AKOS sistemi, istenilen binanın ada pafta no'sundan, vatandaşların belediyeye ilettikleri dilek ve şikayetlerin harita üzerinden görülüp geri dönüşümün sağlıklı bir şekilde sağlanmasına, binada kaç kişinin oturduğundan, sosyo-ekonomik durumlarına, belediyedeki ulaşım ve çevre temizlik bilgilerinden, hastane, eczane bilgilerine kadar tüm bilgileri sorgulama ve harita üzerinden görme hizmeti veriyor. Ayrıca Belediye yönetimi AKOS sisteminin kendisine sağladığı sınırsız bilgi ve bilgi raporlama imkanlarını kullanarak ilçede ikamet edenlere pek çok sosyal ve ekonomik hizmetler sunabiliyor. Bu raporlar özellikle ilçenin eğitim ihtiyaçlarının karşılanması, sosyal ve ekonomik haritasının çıkarılması gibi temel ihtiyaçlara cevap veriyor.

Bayrampaşalılar artık ekran başından oturup ilçelerindeki herhangi bir bina veya mekanın sadece Google'deki resmiyle yetinmeyip, Google altyapısı üzerine hazırlanmış üç boyutlu kent rehberi simülasyonu sayesinde ilçelerinde sanal tur atabilecekler. Böylece ilçe hakkındaki pek çok bilgiye görsel olarak ulaşım istedikleri her yer hakkında gelişmiş sorgulama menülerini kullanarak üç boyutlu ortamda bilgilenebilecekler.

Kerem ULUSOY

Pedal Dostu Nilüfer Belediyesi

Çevre ve Altyapı / İlçe Kategorisi Birincilik Ödülü

Nilüfer Belediyesi sınırları içerisinde yer alan ilköğretim okullarında uygulanan ve bundan sonraki yıllarda da uygulanacak olan proje, “Pedal Dostu Nilüfer Belediyesi - En Çalışkan Kim?” sloganıyla isimlendirildi. Belediye tarafından her ilköğretim okulunun ders başarı notu en yüksek olan öğrenciye, öğrenim yılı sonunda bir bisiklet hediye edildi.

Geleneksel bir uygulama olarak her sene yapılması düşünülen bu projeye birlikte, Nilüfer Belediyesi'nin önem verdiği iki alanda hizmet verilmiş olacak. Bunlardan ilki; çocukların eğitim başarı çitasını yükseltmelerini sağlamak ve bu çabalarını ödüllendirmek, diğeri ise; bisikleti ulaşım ve bir sağlık aracı olarak tekrar gündeme getirerek sevdirmek ve yaşamlarının bir parçası haline getirmek.

Nilüfer ilçesi, planlı ve insan odaklı yerleşim alanlarıyla, son yıllarda en cazip yaşam merkezi olma yolunda hızla ilerliyor. Bu hızlı gelişimin alt yapısını oluştururken önce insana verdiği değerle hareket etmekte, yaptığı tüm planlarda çocuklara, yaşlılara, engellilere ve annelere öncelik taşımakta. Bu öncelikler doğrultusunda yapılan uygulamalarda bisiklet yollarının mutlaka yer almasına büyük önem veriliyor. Bu noktada Nilüfer Belediyesi'nin en büyük sıkıntısı çocuklardan ve gençlerden aynı ilgiyi görememeleri. Gözden kaçmayan bir gerçek var ki o da; günümüz çocuklarının okul sonrası evlerine kapanarak zamanlarının çoğunu bilgisayar başında geçirmeleri ve giderek yabancılaşan bireyler olarak yetişmeleridir. Nilüfer Belediyesi bu duruma üzülerken tanık olmak yerine çocukları bisikletleriyle, onlar için yapılan sokaklara ve parklara çıkarabilmeyi amaç edinmekte.

MBB'nin düzenlediği Örnek Proje Yarışması'na katılan Nilüfer Belediyesi bu projeye Çevre ve Altyapı kategorisinde birincilik ödülü aldı.

Birlik'te Dünya Çevre Gününü Kutladık

Marmara ve Boğazları Belediyeler Birliği, 5 Haziran Dünya Çevre Günü nedeniyle hizmet binasında "Çevre Sempozyumu" düzenledi.

Çevre Sempozyumu'na MBB üye belediyeler ve bağlı kuruluşlarının başkan, başkan yardımcıları, çevre koruma, temizlik ve fen işleri müdürleri ile ilgili personelleri katıldı. Çevre ve Orman Bakanlığının çevre ile ilgili yayınlanmış ve önümüzdeki günlerde yayınlanacak olan yönetmelik ve mevzuatlar çerçevesinde, yerel yönetimlerin dikkate alınması gereken hususlar ve uygulamalar hakkında bilgiler verildi.

Sempozyuma katılan Saraybahçe Belediye Başkanı Halil Vehbi Yenice, Saraybahçe Belediyesi Örneği Geri Dönüşüm Projesi "Çöpün Kaynağında Ayrıştırma Çalışmaları, Geri Dönüşüm Sistemi ve Pratik Yolları", TAP Taşınabilir Pil Üreticileri Derneği Genel Sekreteri İlker Sel "Atık Pil ve Akümülatörlerin Kontrolü Yönetmeliği, Belediyelerle Atık Pil Toplama Çalışmaları", ÇEVKO Çevre Koruma Vakfı Bölge Müdürü Cezmi Neyim "ÇEVKO'nun Sorumlulukları ve Belediyelerle Çalışma Sistemi", EZİCİ Eysel Atık Yağ Geri Dönüşüm İşletmesi Mühendisi Bahar Cansever "Eysel Atık Yağların Kontrolü Yönetmeliği, Eysel Atık Yağların Toplanması ve Belediyelerle Çalışma Sistemi", EXIT-COM Elektrik-Elektronik Atıklar Geri Dönüşümü İşletmesi Genel Müdürü Murat Ilgar, "Elektrik-

Elektronik Geri Dönüşümü Yönetmeliği, Geri Dönüşüm Uygulamaları ve Ekonomiye Katkıları" ve ÜN-SAL Lastik Geri Dönüşüm İşletmesi Genel Müdürü A. Nejdet Kuru "Ömrünü Tamamlamış Lastiklerin Kontrolü Yönetmeliği, Geri Dönüşümü, Değerlendirme ve Uygulama Çalışmaları" hakkında sunum yaptılar.

Geride dönüşüm konusunda belediyelerin ve işletmelerin halka yeterince ulaşamadığı belirtilirken sadece okullara ve çocuklara verilen eğitimlerle başarılı olunamayacağı vurgulandı. Halkı bilinçlendirmek için afiş ve poster gibi çalışmaların halkın anlayacağı dilde hazırlanması gerektiğine ve çalışmaların sadece pilot bölgelerde değil bu bölgelerin dışındaki tüm semtlere duyurulması gerektiği hususunda fikir birliğine varıldı.

ÇEVKO ve TAP henüz çalışmaya başlamadıkları bir çok belediye olduğunu, belediyelerin kendileri ile birlikte çalışmak üzere irtibata geçmelerini ve sağladıkları destekler konusunda bilgi sahibi olmaları gerektiğini vurguladılar. ÇEVKO Geri Dönüşüm çalışmalarında birlikte çalıştığı belediyelere geri dönüşüm konteyner ve kutularını ücretsiz sağlıyor, Çevre Mühendisi tahsis ediyor ve birlikte çalıştığı Belediyelerin bölgesindeki okullara, muhtarlara, kurum v.b. yerlere eğitim, bilinçlendirme, afiş ve dokümantasyon çalışmalarında destek veriyor.

Bölgesel Kalkınma Ajansları

Giriş

Bölgesel ve yerel düzeyde kalkınma ve bölgelerarası gelişmişlik farkını giderme konusu hemen her dönemde önemli arayışlardan biri olmuştur. Bu bağlamda dünyanın bir çok ülkesinde kalkınma projeleri geliştirilmiştir. Bunlardan bir kısmı başarılı olurken bir kısmı da istenen başarıyı sağlayamamıştır. Ancak bölgelerin kalkındırılması düşüncesi ve buna ilişkin model arayışları hep devam etmiştir. İşte bu kısa çalışmada, öncelikle bölge ve bölgesel kalkınma kavramıyla birlikte Avrupa Birliği (AB) politikaları çerçevesinde ortaya çıkan ve giderek üye ve aday ülkelerin temel politikalarından biri haline gelen ve bu bağlamda ülkemizde de yasal bir dayanağa kavuşan Bölgesel Kalkınma Ajansları (BKA) üzerinde durulacaktır. Daha sonra bu ajansların dünyada ve Türkiye’de gelişim sürecinin nasıl olduğu, amaçlarının, yapı ve özelliklerinin ve finans kaynaklarının ne olduğuna değinilerek sonuçta kısa bir değerlendirme yapılacaktır.

Bölge ve Bölgesel Kalkınma Ajansı Kavramı

Kalkınma kavramının bölge ile birlikte anılması nedeniyle öncelikle bölge kavramına kısaca bakmakta fayda vardır. Bölge sözcüğü, çok anlamlı, çok boyutlu ve sınırlarının belirlenmesi oldukça güç bir kavramdır. Bazen coğrafi bir alanı, bazen fiziki bir mekanı, bazen de küçük devlet ya da devletin herhangi bir parçasını ifade edebilir. Bölge tanımlamalarında genellikle etnik, kültürel, endüstriyel, kentsel ve yönetsel ölçütler de kullanılmakla beraber ortak nokta “homojenlik”tir. Yani bölge, aslında kullanılan ölçüte göre anlam kazanan ve birbirine benzeyen alan ve yapıları ifade etmektedir (Bu konuda Bkz. Bulut: 2001:23, Hasanoğlu ve Aliyev, 2006:82; Keleş ve Erbay, 1999:3-13; Nalbant, 1996:39-41; Apan, 2005:40-41; Bayramoğlu, 2005: 37-42). Bölgeler işlevlerine göre de “yönetim, sınır ötesi, bağımsız, türdeş, kutuplaşmış bölgeler şeklinde kümelendirilebilir (Hasanoğlu ve Aliyev, 2006: 83). Federal Almanya’daki Münih Bölgesi, kutuplaşmış bölgeye, Korsika, Azorra, Sicilya, Sardunya gibi bölgeler de bağımsız bölgelere örnek verilebilir.

Bölgesel Kalkınma Ajansı ise, bölge kavramını özellikle ekonomik boyutla ele almaktadır. Bu bağlamda bir çok tanım verilmekle beraber genel olarak, merkezi hükümetten bağımsız bir idari yapıda, sınırları çizilmiş bir bölgenin sosyo-ekonomik koşullarını geliştirme amacıyla kurulmuş, özel-kamu tüm kesimlerin temsiline açık olan ve bunlar arasında işbir-

liğini öngören ve yasal bir hükme dayanarak kurulan ajanslar olarak tanımlanmaktadır (Berber ve Çelepci, 2005:146; Avaner, 2005:243; (Hasanoğlu ve Aliyev, 2006: 85). BKA, bölgede yaşayanları da hesaba katan çok aktörlü ve yönetim anlayışına uygun olarak tasarlanan bir bölgesel strateji tasarım kurumu (DPT, 2006: 8) olarak değerlendirildiğinden, devletin üstlendiği kalkınma misyonuna, toplumsal kesimleri de ortak eden ve kalkınmayı onların paylaşımına açan bir modeldir.

Dünyada ve Türkiye’de Kalkınma Ajanslarının Gelişimi

Dünyadaki Gelişim: 19 yüzyıl ulus devleti, bölge olgusunu, ulusların bütünlüğünü bozan bir etmen olarak algılayıp karşı çıkmıştır. 20.yüzyılın başlarında ise bölge, güvenlik, sosyal ve ekonomik açıdan üzerinde durulması gereken bir yapıya bürünmüştür. Özellikle 1929 Dünya Ekonomik Buhranının sonunda bölge olgusu, kalkınma anlayışıyla birlikte anılmaya başlanmıştır. Bu bağlamda BKA’nın varlığını 1930’lara kadar götürmek mümkündür. Hatta Türkiye için bu tarihin 1913 tarihli Kanunu-u Muvakkatı dönemine kadar gittiği söylenebilir. Çünkü bu kanun Osmanlı ülkesini teftiş bölgelerine bölerken amaç sadece güvenlik değildi aynı zamanda o bölgelerin servetini ve ekonomik imkanlarını da geliştirmektir (Bulut, 2002:20). Ancak doğrudan bölgelerin kalkınmasını amaçlayan projelerin 1930’larda başladığı söylenebilir. Bu dönemde bir bölgenin sosyo-ekonomik şartlarını geliştirmek için, merkezi hükümetten uzak bazı özerk kalkınma ajansları oluşturulduğu gibi merkezi hükümetlere bağlı kalkınma ajansları da kurulmuştur. O yıllarda (1933) Amerika Birleşik Devletlerinde kurulan Tennessee Valley Authority (TVA), en önemli ve en başarılı olanlarından biridir ki, 1985 yılında Türkiye’de kurulan GAP Projesi, yönetim şekli açısından benzemese de amaçları bakımından bu projeye çok benzerlik gösteren ve halen de devam eden başarılı bir projedir. Ayrıca, Avusturya, Belçika, Macaristan, Polonya, Fransa gibi ülkelerde bir çok BKA’ı kurulmuştur (Ergun, 1993:72; Hasanoğlu ve Aliyev, 2006: 87; İMP, 2006:2).

II.Dünya Savaşı sonrasında ise bölge olgusundan, kalkınma politikalarının uygulanmasında bir araç olarak yararlanılması gündeme gelmiştir. Diğer bir yaklaşımla gelişmişlik farklılıkları, bölgesel kalkınmaya yönelik yeni politikaların oluşmasına yol açmıştır (Hasanoğlu ve Aliyev, 2006:87-88) ki, Batı Avrupa ülkelerinde sürekli bu gelişimi görmek mümkündür.

1950-1970 arası bölgesel politikalarda ekonomik ve sosyal müdahaleler önde iken, 1970 sonrası bu politikalarda değişim olmaya başlamıştır. Bugün Avrupa ülkelerinin bölgesel politikalarında, bölgelerin ekonomik açıdan giderek özerkleşen ve bölge dışı girişimleri bölge içine çekerek kalkınma yarışına katılma yönünde bir gelişim vardır (Hasanoğlu ve Aliyev, 2006:88). Hatta kalkınma ajansı olmayan geçiş ülkesi yok gibidir.

BKA'ı Anglo-sakson ülkelerinde (ABD ve Birleşik Krallık), çok aktörlü ve yönetim anlamında katılımcı bir anlayışa örnek olacak şekilde yarı-özerk ve özel sektörle birlikte kurulmuşlardır. Avrupa'nın bazı ülkelerinde (Fransa), Japonya ve Türkiye (GAP) gibi ülkelerde daha çok merkezîyetçi bir anlayışla özerkliği yok edecek kadar az ve merkeze bağımlı kuruluşlar olarak kurulmuşlardır. Ancak AB'nin oluşması ve küreselleşme olgusu, bu ülkelerde de Anglo-sakson örneğine doğru bir kayışı doğurmuştur. Özellikle 1980 sonrası Neo-liberal akımlar, serbest piyasa ekonomisi, minimal devlet anlayışı ve yönetiminde ortaya çıkan yeni paradigmalara bunu zorunlu kılmıştır.

1990 sonrası sosyalizm deneyiminden gelen Doğu Avrupa ülkelerinde de AB uzmanlarınca kurulan ve finansmanı AB'ce sağlanan kalkınma ajansları kurulmuştur (Koçberber, 2006:38-39; Apan, 2005:48; Demirci, 2005:185). Günümüz Avrupa ülkelerinde kamu, özel, karma, hatta belediyeler arası ajanslar, limited şirketler şeklinde farklı yasal konuma sahip 200'ün üzerinde kalkınma ajansı bulunmaktadır (Demirci, 2005:186; Koçberber, 2006:39). Bu ajansların kurulmasının AB politikalarında özellikle yer alması, konunun önemini daha da artırmıştır. Avrupa Birliği genelinde Avrupa Toplu İstatistik Ofisi (EUROSTAT) tarafından geliştirilen İstatistik Bölge Birimleri Sınıflandırması (NUTS), aslında 1970'lerde üye ülkeler arasında resmi olmayan bir mutabakatla oluşturulmuştur. Zamanla önemi artınca 2003'te 1059/2003 sayılı bir Tüzükle hukuki nitelik kazanmıştır. AB Bölge politikalarının oluşturulmasında da bu NUTS'ların önemi çoktur. Çünkü Avrupa Komisyonunun Konseye sunduğu raporlarda bölgelerarası gelişmişlik düzeyleri saptanırken, kullanılan gösterge ve istatistiki değerler NUTS esaslıdır (Hasanoğlu ve Aliyev, 2006: 83-84).

Bugün AB'deki uygulamalara bakıldığında BKA'ı, katılımcı, politik engellemelere maruz kalmayan, sürekli yenilenen, sosyal stratejileri hızlandıran, sürdürülebilir ve istikrarlı olmayı hedefleyen, bilgi akışına önem veren, paydaşlarını ve katılımcılarını motive ederek ödüllendiren ve onlara görev bilinci veren, bölgesel kaynaşma ve birlikteliği sağlayan proje ve girişimlere önem veren, buldukları bölgenin cazibe merkezi olabilmesi için çaba gösteren eğilimler taşımaktadır (DPT, 2006:10-12).

Bu çerçevede BKA, Avrupa Bölgesel Kalkınma Ajansları Birliğine (EURADA) göre, sektörel ve genel kalkınma sorunlarını belirleyen ve bunlara ilişkin çözümler getiren projeleri destekler. Dolayısıyla BKA'nın esas varlık sebebi, bölgesel kalkınmayı sağlayacak girişimleri ve çözümleri gerçekleştirmektir (Hasanoğlu ve Aliyev, 2006: 85).

Türkiyedeki Gelişim: Türkiye'de bölgelerin kalkınmasına ilişkin çabalara önem verildiği, Beşinci Beş Yıllık Kalkınma Planları ile gösterilmiştir. Bu bağlamda bölgeler arası gelişmişlik farkını gidermek amacıyla Güneydoğu Anadolu Projesi (GAP), Doğu Karadeniz Bölgesel Gelişim Planı (DOKAP), Doğu Anadolu Projesi (DAP) gibi bazı projeler de yapılmıştır. Ancak belli ölçülerde GAP hariç, ulusal kalkınma planlarının sonuç vermemesi, bölgesel dengesizliklerin yanı sıra AB uyum sürecinin yaşanması, bölgesel politikalarda da değişikliği gündeme getirmiştir (DPT, 2006:12). AB taleplerinin de etkisi hesaba katılarak AB üyelik sürecini yaşayan Türkiye'nin özellikle son yıllarda yeni araç ve stratejilere ihtiyaç duyduğu açıkça kendini göstermiştir. Özellikle katılım öncesi AB bölgesel gelişme politikalarına uyum sağlama, mali yardımlardan faydalanma amacıyla çalışmalar yapılmıştır. 1999 Helsinki Zirvesi sonunda hazırlanan Katılım Ortaklık Belgesi'nde, BKA'nı oluşturulacağına ilişkin yasal düzenleme sürecini başlatılmıştır. Öncelikle 8. BYKP döneminde, AB Bölgesel İstatistiki Sınıflandırmasına paralel olarak Türkiye'de de İstatistiki Bölge Birimleri Sınıflandırması (İBBS) yapılmıştır. Bu bağlamda önce İstatistiksel Bölge olarak bilinen AB (NUTS) Sistemi, 22 Eylül 2002'de 4720 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile kabul edilmiştir (DPT, 2006:1-2; Koçberber, 2006:40-41). Daha sonra AB tam üyelik müzakereleri sürecindeki 2003 Katılım Ortaklık Belgesi ile BKA'nın kurulması gündeme gelmiştir (Hasanoğlu ve Aliyev, 2006:86). Bu bağlamda BKA, yeni bölgecilik anlayışı çerçevesinde, bölgesel gelişmeyi sağlamada temel araç olarak değerlendirilmiş ve iller bazında da bu tür ajansların kurulması öneri ve çalışmaları yapılmıştır (Öncül, 2003: 81-97) Bu açıdan AB uyum sürecine uygun olarak bölgesel farklılıkları azaltmak ve buna ilişkin yapıları güçlendirmek amacıyla 2004-2006 dönemini içine alan Ulusal Kalkınma Planı DPT tarafından hazırlanmış ve Yüksek Planlama Kurulunca da onaylanmıştır. Kalkınmaya ilişkin bu yaklaşım 59. Hükümet tarafından da desteklenerek Ulusal Eylem Planında da açıkça yer almıştır

(Koçberber, 2006:41-42). Dolayısıyla gerek ulusal deneyimler, gerekse AB süreci, bölgesel kalkınma ajanslarının kurulmasını ve kurumsal bir yapıya dönüştürülmesini gerektirmiş ve buna ilişkin yasal düzenleme de 25 Ocak 2006'da yapılmıştır. "Kalkınma Ajanslarının Kuruluşu, Koordinasyonu ve Görevleri Hakkında Kanun"un yürürlüğe girmesiyle süreç önemli bir ivme kazanmıştır. 5449 sayılı bu kanun, bölgesel kalkınmada yeni bir yönetim modelini öngörmektedir. Çok aktörlü katılımcı bir yönetimi dikkate alan bu model, özerk bölgesel kalkınma ajansları ile bölgesel gelişmeyi ve sürdürülebilir bir kalkınmayı amaçlamaktadır.

BKA'nın Yapısı, Amaçları ve Özellikleri

Bu ajanslar kuruluş şekli, işlevleri ve yapıları farklılıklar gösterse de, kalkınma odaklı olmaları, belli bir coğrafi bölgenin çıkarlarını gözetmeleri ve bölge dinamiklerini harekete geçirmeleri gibi ortak paydalara sahiptirler. Bu ajansların kabul görmeleri; bölgesel gelişim, yerel ortaklık, mali araçlar ve iç dinamiklerle doğrudan ilişkilidir (DPT, 2006:8-9) Özellikle bölgesel ölçekte ekonomiyi canlandırmayı, özerkliği ve yönetişimi esas alan bir örgütsel yapıyı öngörmektedir. Buna bağlı olarak rekabeti, işbirliğini, dayanışmayı, özel sektöre dayalı olmayı, Küçük ve Orta Büyüklükteki İşletmeleri (KOBİ) esas almaktadır. Aynı zamanda devlet desteğini de arkasına alan bu kuruluşlar, ulusal, bölgesel ve yerel kalkınma anlayışını hayata geçirmek, bölgelerin ulusal ve uluslar arası platformda desteklenmesini sağlamak, bölgesel işletmelere destek vermek, sektörler arası gelişimi sağlamak, bölgeye yatırım yapmayı düşünen girişimcilere destek ve bilgi vermek, bölgedeki girişimci ve firmalar depolama, kiralama gibi konularında yardımcı olarak katkı sağlamak, iş etkinliğini artırmak, yeni çalışma yöntemleri geliştirmek ve artırmak, yerel ve bölgesel düzeyde geniş katılımlı ve işbirliğine dayalı stratejik planlar geliştirmek, bölgesel farklılığı gidermenin yanında bölgenin çekiciliğini artırmak gibi konuları amaçlamakta ve bu alanlarda faaliyeti hedeflemektedir (Demirci, 2003:16; DPT, 2006: 12-13; Hasanoğlu ve Aliyev, 2006:89-92; Ataay, 2005:30).

Finans Kaynakları

BKA'ı genel bütçeden ve özel fonlardan finanse edilmektedir. Ayrıca sanayileşmeyi desteklemeyi amaçlayan çeşitli devlet fonlarının kullanımına göre proje sunarak da kredi alınabilmektedir. Nitekim bu konuda AB ve Dünya Bankası tarafından da bölge kalkınma ajanslarına fon sağlanmaktadır. Ayrıca borsa yatırımlarından elde edilen kira gelirleri, kendi öz kaynakları ve hizmet sunum bedelleri de gelir sağlamaktadır (Demirci, 2003:17; Turan, 2005:189; Berber ve Çelepçi, 2005:149; Hasanoğlu ve Aliyev, 2006:93-4).

Sonuç ve Değerlendirme

BKA'ı, bölgesel kalkınmayı verimlilik ve rekabetle gerçekleştirmeyi amaçladığı için bölgesel düzeyde ciddi bir gelişim sağlamakla beraber, bu pozitif gelişmenin bütün bölge insanlarına veya bütün toplumsal sınıflara aynı derecede katkı sağlayacağı söylenemez. Bazı bölgeler rekabetle kaybeden bölge konumuna düşebilme durumu da olabilir. Bununla beraber, günümüzde bir takım işlevsel zorunluluklar, kamu hizmetlerinin gerekleri ve planlı kalkınma ihtiyacı bu modelde kalkınma ajanslarının kurulmasını zorunlu kılmıştır. AB üyelik sürecini yaşayan Türkiye, bu modelle gerek bölgesel gelişmişlik farkını gidermede gerekse yönetim anlayışında orta ve uzun vadede pozitif etkilere sahip olacağı açıktır. Hatta önemli başarılar kazanacağı da söylenebilir. Çünkü katılımcı ve çok aktörlü bir anlayış çerçevesinde kurulan bu ajanslar, başta yerel ve bölgesel düzeyde olmak üzere, rekabet, işgücü oluşturma, etkili kurumlar oluşturma gibi bir takım hedefler koymakta ve bunları gerçekleştirmek için faaliyette bulunmaktadır. AB üye ülkelerine benimsetilen bu yeni bölgesel gelişme politikaları, özellikle özel sektör ve bölgesel rekabeti ön plana çıkarmaktadır. Dolayısıyla AB sürecini yaşayan Türkiye'nin AB bölgesel politikalarını da dikkate alarak çıkardığı BKA Kanunu önemli bir adım olmuştur. Bugün ister özerk, isterse merkezin denetiminde olsun bu ajanslar, hükümetleriyle yakın işbirliği içinde olmaları ve geniş bir temsili ve katılımı ortaya koymaları, kalkınmada önemli bir yönetim modelini de beraberinde getirecektir.

Kaynakça

- APAN, Ahmet (2004), "Bölge Kavramı ve Bölgesel Kalkınma Ajansları" Çağdaş Yerel Yönetimler Dergisi, Sayı:13, s.39-58.
- AVANER, Tekin (2005), "BKA Siyasal Rejim Sorunu Yarattır mı?" Bölge Kalkınma Ajansları Nedir? Ne Değildir?, Paragraf Yayınevi, Ankara, s.239-263.
- BAYRAMOĞLU, Sonay (2005), "Türkiye'de Bölgesel Politikaların Gelişimi" Bölge Kalkınma Ajansları Nedir? Ne Değildir?, Paragraf Yayınevi, Ankara, s.35-119.
- BERBER, Metin-ÇELEPÇİ, Ebru (2005), "Türk Bölgesel Kalkınma Politikalarında Yeni Arayışlar: Kalkınma Ajansları ve Türkiye'de Uygulanabilirliği", <http://www.metinberber.ktu.edu.tr/linkler/kajans.pdf>, Ulaşım Tarihi: 02.06.2008.
- BULUT, Yakup (2002), "Türkiye'de Bölge Yönetimi Arayışları", Amme İdaresi Dergisi, C:35, Sayı: 4, s.17-42.
- BULUT, Yakup (2002), "Bölgesel Planlama ve Kalkınma Projesi Olarak GAP ve Yönetimi" AB ile Bütünleşme Sürecinde Türkiye'de Yerel Yönetimler, (Ed: Bekir Parlak ve Hüseyin Özgür), Alfa Yayınları, İstanbul, s.184-253.
- DEMİRCİ, Aytül Güneşer (2003), "Bölgesel Kalkınma Ajansları" Kamu Yönetimi Dünyası Dergisi, Yıl:4, Sayı:15, s.16-20.
- DEMİRCİ, Aytül Güneşer (2005), "Farklı Ülkelerde Kalkınma Ajansları" Bölge Kalkınma Ajansları Nedir? Ne Değildir?, Paragraf Yayınevi, Ankara, s.181-195
- ERGUN, Turgay (1993), "Bölgelerarası Dengesizliklerin Giderilmesinde Bölgesel Örgütlenmenin Önemi: Tenessee Valley Authority", Amme İdaresi Dergisi, C:26, Sayı: s. 71-82.
- DPT, (2006), Dokuzuncu Kalkınma Planı (2007-2013) Bölgesel Gelişimde Temel Araçlar ve Koordinasyon, Özel İhtisas Komisyon Raporu, Ankara.
- HASANOĞLU, Müteza-ALİYEV, Ziya (2006), "Avrupa Birliği ile Bütünleşme Sürecinde Türkiye'de Bölgesel Kalkınma Ajansları", Sayıştay Dergisi, Sayı:60, s.81-103.
- İstanbul Büyükşehir Belediyesi, "Bölgesel Kalkınma Ajansları, İMP (Metropolitan Planlama ve Kentsel Tasarım Merkezi) Kasım-2006, İstanbul.
- KELEŞ, Ruşen-ERBAY, Yusuf (1999), "Avrupa Konseyinin Bölge Olgusuna Bakışı" Çağdaş Yerel Yönetimler Dergisi, C:8, Sayı:4, s.3-29.
- KOÇBERBER, Seyit (2006), "Kalkınma Ajansları ve Sayıştay Denetimi" Sayıştay Dergisi, Sayı:61, s.37-55.
- NALBANT, Atilla (1996), "Bölgesel Devlet : Yeni Bir Devlet Biçimi mi? (I) Kuramsal Temeller", Amme İdaresi Dergisi, C:29, Sayı: 2, s.39-69.
- ÖNCÜL, Mehmet Sadık (2003), "Kalkınma Organizasyonu Olarak Kalkınma Ajansı ve Bir Örnek: Sivas Kalkınma Ajansı", CÜ İİB Dergisi, C:4, Sayı:1, s.81-97.

Yerel Yönetişimin Yeni Araçları Kent Konseyleri

Ülkemizde yerel yönetim reformları ile birlikte yerel yönetim sistemine giren kurumlardan belki de en tartışılan ancak niteliği görece en az bilineni Kent Konseyleri'dir. Bazıları Kent Konseyleri'ni etkisiz ve anlamsız girişimler olarak görürken, giderek büyüyen diğer bir kesim, bu kurumların yerel katılımın teşvik edilmesi ve örgütlenmesinde çok önemli bir işlev gördüğü inancını taşımaktadır. (Emrealp, 2005: 65). Bu kafa karışıklığını gidermek için, Kent Konseylerini yönetsel yapısından işleyiş mekanizmasına ve gördüğü işlevlere kadar yeniden tanımlamak ve tanıtmakta fayda bulunmaktadır.

Kent Konseylerinin Yönetsel Yapısı

Kent Konseyi kurulması, 5393 sayılı Belediyeler Kanunu'nun 76. Maddesi gereğince yasal bir zorunluluktur. Bu madde ile bu maddeye dayanılarak hazırlanan 8 Ekim 2006 tarihli Yönetmelik hükümlerine göre; Kent Konseyleri; belediyeler, kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşları, sendikalar, noterler, varsa üniversiteler, ilgili sivil toplum örgütleri, siyasî partiler, kamu kurum ve kuruluşları ve mahalle muhtarlarının temsilcileri ile diğer ilgililerin katılımıyla oluşur. Ayrıca, Kent Konseyince kurulan meclis ve çalışma gruplarının birer temsilcisinin de bu listeye eklenmesi mümkündür. Genel Kurul, Yürütme Kurulu ile meclisler ve çalışma grupları da Kent Konseyinin organlarını oluştururlar. Belediye meclisi birinci başkan vekilinin başkanlığında toplanan Genel Kurul, Kent Konseyinin en yetkili organıdır ve yılda en az iki kez toplanır. Kent Konseyi Genel Kurulu'na oluşturulan görüşler, belediye meclisinin ilk toplantısında değerlendirildikten sonra belediye tarafından Kent Konseyine bildirilir ve uygun araçlarla kamu-

oyuna duyurulur. Yine belediye meclisi birinci başkan vekilinin başkanlık ettiği Yürütme Kurulu ise, Genel Kurul tarafından iki yıllık süre için seçilen en az beş kişiden oluşur. Kent Konseyleri, yaptıkları çalışmalara katkı ve destek sağlayacak meclisler ve çalışma grupları oluşturabilir. Daha çok kadın, gençlik, özürü, yaşlı ve tüketici gibi toplumda özel ilgi gösterilmesi gereken ve bilinç düzeyi artırılmaya çalışılan kesimlere yönelik olarak kurulan bu meclis ve çalışma gruplarında oluşturulan görüşler, Kent Konseyi Genel Kurulunda görüşülerek kabul edildikten sonra değerlendirilmek üzere ilgili belediye meclisine sunulur.

Kent Konseylerinin işleyişinde, farklı sektörlerden, kuruluşlardan ve disiplinlerden gelen kişileri, katılımcı yaklaşımın özüne uygun şekilde, yerel sürdürülebilir kalkınma eylem planlamasının farklı bileşenleri etrafında buluşturan ve belirlenen öncelikli konularda derinlemesine çalışmalar yapabilecek zamana ve birikime sahip çalışma gruplarının oluşturulması, en az yukarıda belirtilen resmi organlar kadar önem taşımaktadır. Çünkü, Kent Konseyi içerisindeki çalışma grupları, yalnızca bir tartışma, düşünce geliştirme ve ortak noktalarda buluşma ortamı yaratmakla kalmayarak, ilgili konulardaki temel sorunların çözümüne yönelik eylemlerin ve bunların önceliklerinin belirlendiği birer platform işlevini görmektedir. Kent Konseylerinin işlevselliklerinin artırılması, bir anlamda, bu çalışma gruplarının, yaşanılan kentin çevre, ekonomik yapı, işsizlik, sağlık ve ulaşım gibi önemli ve öncelikli sorunlarının tartışıldığı çalışma gruplarını da içerecek şekilde genişletilmesine bağlıdır.

Kent Konseyleri'nin İşlevleri

Yerel demokrasi odağı olarak Kent Konseyleri

Her şeyden önce Kent Konseyleri, kent yaşamında; kent vizyonunun ve hemşerilik bilincinin geliştirilmesi, kentin ve kentinin hak ve hukukunun korunması, sürdürülebilir kalkınma, çevreye duyarlılık, sosyal yardımlaşma ve dayanışma, saydamlık, hesap sorma ve hesap verme, katılım ve yerinden yönetim ilkelerini hayata geçirmeye çalışan mekanizmalardan birisidir (Yücel, 2007). Kent Konseyi Genel Kurulunda merkezi yönetimin taşra temsilcilikleri, yerel yönetimler, üniversiteler, sivil toplum kuruluşları, barolar, odalar ve siyasî partilerden temsilcilerin, ortak akıl üretmek ve kent için projeler geliştirmek adına bir araya gelmeleri, yerel yönetim ve yerel demokrasinin geliştirilmesi için de uygun bir vasat oluşturur. Çünkü yerel yönetim ve yerel demokrasi, kentin önemli dinamiklerinin bir araya gelerek yerel sorunlar için çözüm yolları araması ile operasyonel hale gelir. Hemşerilerin, yerel yönetimlerin karar

mekanizmalarına katılması, karşılıklı saygı, uzlaşma ve ortak noktalarda buluşmaya dayalı bir siyasal kültürün gelişmesine ve böylelikle, bireylerin ilgisiz veya tepkisiz kalmak ve şikayet etmek ve verilenle yetinmek yerine, sorumluluk taşıyan ortaklar olarak davranmaları konusundaki bilinç düzeyinin yükselmesine katkıda bulunur.(Emrealp, 2007: 65)

Yerel yönetim aracı olarak Kent Konseyleri

Yönetime katılım için tüm aktörlerin ortak görüşünün alındığı bir yapının oluşturulması, Avrupa Birliği'nin yönetsel ilkelerine bir adım daha yaklaşmak demektir. Bu ilkelerin de en önemlisi, yerel yönetimi güçlendirmektir. Yerel yönetimlerin giderek güçlendiği, yönetişimin hızlı bir şekilde yayıldığı günümüzde, Kent Konseyleri ülkemizde bu alandaki önemli bir eksikliği gidererek kente ve kentlilere hizmet veren gönüllü kurumlar olmuşlardır. Kent Konseyleri, merkezi yönetimi, yerel yönetimi ve sivil toplumu "ortaklık" anlayışıyla buluşturan; kentteki ilgili paydaşları bir araya getirerek, tüm kenti kucaklayan bir "ortak akıl" oluşturulmasını hedefleyen Kent Konseyleri, kentin kalkınma önceliklerinin ve sorunlarının tanımlandığı ve tartışıldığı demokratik platformlar olarak işlev görmektedirler. Katılım ile kararların alınma sürecinde doğrudan yer almayı ve alınan kararların içeriğine ortak veya taraf olmayı sağlayarak kararların uygulanabilirliğini arttırmaktadırlar. Yönetişim süreci, bir taraftan belediye yönetimi ve hemşerileri yakınlaştırırken, bir taraftan da alınan kararların uygulanma şansı ile denetim ve izlenmesini kolaylaştırır.

Yerel sorunların çözüm mekanizması olarak Kent Konseyleri

Yönetişimin önemli bir unsuru olan şeffaflık, alınacak kararlara esas olan bilgilerin tüm paydaşlara eşit, açık ve anlaşılabilir bir dille sunulmasını gerektirir (Emrealp, 2007: 66). Günümüzde, özellikle yerel düzeyde sorunlar herkes tarafından bilinmekle beraber, çözüm arayışı kurumların ve kişilerin birbirlerini suçlaması ile sınırlı kalmaktadır. Büyük bir kısmı koordinasyon eksikliğinden kaynaklanan bu suçlamalar ve kısa vadeli çözümler, Kent Konseyi yapısı içerisinde sorunların çözümüne doğru atılan adımlara yerine bırakacaktır. Çünkü kentin sorunlarına kurumların ayrı ayrı çözüm üreterek çalışmaları yerine, sürdürülebilir bir ortaklık ile ortak bir paydada buluşmaları, sorunların uzun bir süre hatta sürekli olarak ortadan kalkmasına sebep olacaktır.

Kent Konseyi çatısı altında kurmakta olan gençlik ve kadın meclisleri ile özel ilgi grupları, bu önemli toplum kesimlerini bir araya getirerek, ilgi alanlarına

ait sorunları tartışmalarına ve çözüm üretmelerine yardımcı olmaktadır. Ayrıca, çalışma grupları ve özel ihtisas komisyonları ile kentin öncelikli sorunları karşısında daha pratik çözüm yolları bularak bunu kamuoyunun sahiplenmesine sunmak, sonuçları itibarı ile daha verimli olabilmektedir. Bu yöntem ile kentte özel sorunların çözüm önerilerini tespit etmek ve kentte yaşayan herkesle paylaşmak, diğer taraftan da resmi çözüm mekanizmalarının yanında yerel gönüllülüğü devreye sokmak, sorunların çözümüne büyük katkı sağlayabilir.

Kent Konseylerinin İşleyişinde Belediyelerin Rolü

Her ne kadar Kent Konseyleri belediyelere bağlı alt birimler değilse de; en azından kuruluş aşaması diyebileceğimiz bugünlerde faaliyetlerini belediyelerin lojistik, personel ve mali destekleri olmadan yürütmeleri oldukça zordur. Zaten 5393 sayılı Belediye Kanunu'nun 76. maddesi de, belediyeleri "Kent Konseyinin faaliyetlerinin etkili ve verimli yürütülmesi konusunda yardım ve destek sağlamak"la yükümlü tutmaktadır. Bu nedenle, belediyelerin kendi beldelerinde oluşturulan Kent Konseylerine gerekli mali, lojistik ve insan kaynağı desteğini cömertçe sunmaları, hayati önem taşımaktadır. Ayrıca, Kent Konseyinde oluşturulan görüşler belediye meclisinin ilk toplantısında gündeme alınarak değerlendirileceği için, belediye meclislerinin Kent Konseyinden gelen fikirleri dikkate alıp, bunlardan faydalanmaları ve kurumlarının politikalarına eklemlenmeleri, yerel yönetişimi kolaylaştıracaktır.

Sonuç ve Genel Değerlendirme

Yerel Gündem 21 süreci ile kazanılan yerel yönetim deneyiminin kurumsallaşmış hali durumundaki Kent Konseyleri, 5393 Sayılı Belediye Kanunu ile birlikte yasal statüye kavuşmuş ve sadece Yerel Gündem-21 programını uygulayan kentlerde değil, ülkenin bütününde uygulama imkânı bulmuştur. Kent Konseyleri, yerel yönetimlerin güçlendirilmesi, yerel demokrasinin geliştirilmesi ve yerel yönetim imkanlarının artırılması bakımından ileri bir adımdır. Ancak, bu kurumların işlevsel olmaları ve çözüm üretme kapasitesine ulaşmaları, büyük ölçüde başta belediyeler olmak üzere ilgili kurumların Kent Konseylerini sahiplenmelerine ve onların gerçekleştirmekte oldukları işlevlere inanmalarına bağlıdır

Kent Konseyi, yerel düzeyde çok önemli bir yönetim imkanı sunmaktadır. Bu deneyimin hayal kırıklığı ile sonuçlanmaması için, şu hususlara azami dikkat gösterilmesi gerekmektedir.

- Kent Konseyi, üzerinde kurulduğu kentin halkınıdır. Vatandaşlar, örgütlü vatandaş toplulukları ve resmi kurumlar ona ne kadar sahip çıkarsa o ölçüde işlevsel olacakları açıktır. Ayrıca, belediyelerin ve ilgili kamu kuruluşlarının Kent Konseyine gereksiz müdahale etmekten kaçınmaları ve kolaylaştırıcı bir rol oynamaya özen göstermeleri gerekmektedir.

- Yönetişimin başarısı, uzlaşma ve ortak iş yapma kültürünün gelişmesine bağlıdır. Kısır siyasi çekişmelerin uzağında, uzlaşma kültürü çerçevesinde bir araya gelmek, iktidar sahiplerini yıpratmak yerine birlikte, ortaklık anlayışı ile sorunlara çözüm üretmek, bu kültürün önemli yapı taşlarıdır.

- Kent Konseylerinin, yasal zorunluluğu yerine getirmek için şeklen kurulan bir kurum olarak değil, çeşitli toplumsal kesimlerle resmi kurumların yerel düzeyde iş ve çözüm ortaklığı olarak görülmesi gerekir. Bu anlayışın bir sonucu olarak, belediyelerin ve il özel idarelerinin stratejik planlama süreçlerinde Kent Konseylerinin ve onun bünyesinde oluşturulacak çalışma gruplarının görüş ve önerilerinden faydalanılması, büyük önem taşımaktadır.

- Mevcut Kent Konseyleri yönetmeliği, Kent Konseylerinin yukarıda kısaca andığımız işlev ve görevleri yeterince yerine getirebilecek şekilde örgütlenmesini sağlayıcı nitelikte değildir. Yerel Gündem-21 tecrübesini onlarca yıldır yaşayan bir ülkede, Kent Konseylerini yeni ve bürokratik bir kurum gibi algılayan bir yönetmeliğin olması, hayal kırıklığı yaratmaktadır. Bu yönetmeliğin Kent Konseylerini daha sivil ve daha katılımcı hale dönüştürücü bir forma getirilmesi gerekmektedir. Çünkü, sivil toplum kuruluşlarının “gönüllü katılım” esasında iş birliği yapma, birlikte çalışma ve üretme, birikimlerini ve uzmanlıklarını topluma aktarma ve paylaşma kararlılığı sergilemeleri ve birer “paydaş” olarak uygulamada sorumluluk almaya hazır olmalarının sağlanması, Kent Konseyi faaliyetlerinin başarıya ulaşmasına önemli katkılar yapacaktır.

- Kent Konseyleri'nin oluşumu ve işleyişinde Yerel Gündem-21 tecrübesinden yeterince faydalanılmadığı görülmektedir. Halbuki Yerel Gündem-21, başka ülkelerde olduğu gibi bizim ülkemizde de yerel yönetişimin temel dinamiklerinden birisi durumundadır. Yerel Gündem-21 anlayışının geliştiği kentlerde, yerel hizmetlere gönüllü katılımın diğer kentlere göre daha fazla arttığı da görülmektedir. Kent Konseyleri deneyiminin işleyiş açısından gönüllülük kültürüne çok ihtiyaç duyacağı düşünülürse, Kent Konseyleri ile Yerel Gündem-21 bağlantısı daha kolay anlaşılabilir.

- Kent Konseyi'nin Belediye'yi dışlayan bir muhalefet platformu veya kendi başına bir “sivil girişim” olarak değil, merkezi yönetim, yerel yönetim ve sivil toplum üçgenindeki geniş temsil tabanı üzerine paydaşların kent yönetimine “eşit ortaklar” olarak katılmasını sağlayan bir yapı biçiminde oluşturulması gerekir. Unutulmamalıdır ki Kent Konseyleri; bir kişinin söylediğini dayattığı yerler olmadığı gibi, sunulan fikirlerle iktidar sahiplerinin yıpratılmak istendiği yerler de değildir. Kentin ortak çıkarlarının demokratik refleks ve uzlaşma kültürü yoluyla savunulduğu katılımcı ve şeffaf yapılar olmalıdırlar.

- Kent Konseyleri, belediyelerin alternatif konumunda birer icrai organ değildir. Belediyeler, demokratik meşruiyeti elinde bulunan siyasal kadrolar tarafından yönetilirler. Kent Konseylerinin temel rol ve işlevleri, belediye ve diğer kamu kurumlarına kendi görev alanlarında danışmanlık ve tamamlayıcı hizmet yapmak ve hizmet rekabeti değil hizmet ortaklığı sunmaktır.

- Kent Konseylerinin Avrupa'daki benzerleri gibi yetki ve görev alanlarının genişletilmesi ve kullandıkları kaynakların artırılmasının, zamanla ve demokratik gelişim çerçevesinde gerçekleşeceğini varsaymak yanlış olmaz. Ancak, şu an itibarıyla Kent Konseyleri'nin kendilerine olan güvensizliğin giderilerek, daha gelişmiş bir temsil ve yetki sahibi olmalarının, sahip oldukları görevleri mevcut yetki ve kaynaklarını en iyi şekilde kullanarak yerine getirmeye çalışmaları ile mümkün olacağını hatırdan çıkarmamaları gerekmektedir.

Kaynakça

Emrealp, Sadun (2007), Yerel Yöneticinin 1 Nisan Rehberi, IULA-EMME yayınları, İstanbul.

Emrealp, Sadun (2005) Yerel Gündem 21 Uygulamalarına Yönelik Kolaylaştırıcı Bilgiler El Kitabı, IULA-EMME Yayınları, İstanbul.

Sürdürülebilir Kalkınma ve Yönetişim (2002), BM Sürdürülebilir Kalkınma Dünya Zirvesi Türkiye Ulusal Raporu-Tema III, IULA-EMME Yayınları, İstanbul.

Yücel, Sedat, 2007, “Yerinden Yönetimde Yeni Bir Boyut: Kent Konseyleri”, 6.Kamu Yönetimi Forumuna Sunulan Bildiri, Kocaeli Üniversitesi, Kocaeli.

Yerel Dış Politika Geliştirme Zamanı

20. yüzyılda dünya arenasında uluslar arası ve uluslar üstü kuruluşların etki ve öncülüğünün ardından, 21. yüzyılda büyüyen kentlerin öncü aktör olarak öne çıkmalarına ve uluslar arası arena da daha çok söz sahibi olmalarına tanık olacağız.

Antik ve Orta Çağ'da imtiyazlara sahip, ticaretin, bilgi ve kültürün merkezleri olan, diğer şehirlerde elçilerini bulundurarak kendi "dış ilişkilerini" yürüten şehirlerin güçleri, 17. asırda başlayan süreçte azalmış ve ulus-devletlerin başrolde olduğu sahnenin perde arkasına itilmişlerdir. Ancak uzun "sessizliklerinden" sonra, 3. binyılda şehirlerin yeni kimlik ile sahneye yeniden dönecekleri tahmin edilebilir.

Dünyanın karşı karşıya olduğu çevre ve sürdürülebilir gelişme so-

runlarının ele alınması ve bunlara çözüm üretilmesi daha önceleri her ülke tarafından kendi ulusal düzeyinde ele alınsa da, 20. yüzyılın sonlarına doğru Birleşmiş Milletler'in zirveleri ile küresel düzeyde ele alınmaya başlanmış ve adım adım yerele vurgular yapılmaya başlanmıştır. Zira bu sorunların çözümünde yerelin en uygun düzey olduğu; sorunlarla daha çok yüz yüze gelen şehirlerin ve özellikle büyük şehirlerin ise rolünün büyük olduğu anlaşılmaktadır. Medeniyetimiz bir Kent Çağı'na doğru hızla ilerlerken, küresel kentler, dünyanın yeni güçlü aktörleri olmaya adaydır. Zaten, dünyada yaygınlaşan yerel demokrasi konsepti de yerelin özerkleşmesini ve serbestleşmesini sağlayarak adeta şehirlerin bağlı ellerini çözmektedir.

Yerel Demokrasi ve Şehirler Diplomasisi

Demokrasinin beşiğinde gelişen ve güçlenen kentler, artık sadece yerel sorunlara değil, geniş bölgelere ve dünyaya adeta meydan okuyan küresel sorunlara çözüm arayışlarında da katkı yapmaya çalışmakta; çevre ve kalkınma, barış ve diyalog alanlarında yüksek bir etkileşimle kendi aralarında örgütlenmektedir. İşte bu noktada, son zamanlarda hızla gelişen şehirler diplomasisi kavramına dikkat çekmekte yarar görülmektedir.

Dergimizin kapak dosyasında ele alındığı üzere, geçmişte Antik Yunan site-devletlerine kadar uzanan şehirler diplomasinin devri, yerini ulus-devletlerin hakimiyetine ve uluslararası münasebetlerde onların tekeline bırakmıştı. Ancak, 1648 tarihli Westfalya Barışı ile başlayan ve özellikle 1815 Viyana Kongresi ile şekillenen ulus-devlet merkezli uluslararası diplomasi sisteminin değişim sinyalleri 20.yüzyılda verilmeye başlanmıştır. Milletler Cemiyeti ile ve özellikle 20.yüzyılın ikinci yarısında BM, Avrupa Konseyi, Avrupa Topluluğu/Birliği, AGİT vb uluslar arası ve uluslar üstü kuruluşlar ile diplomasi arenasına yeni aktörler katılmıştır. Bu, 20. yüzyılda ulus-devletlerin tekelinin, ulus üstü yapılara kısmi yetki devri yoluyla azalması anlamına gelmekteydi. Günümüzde ise, şehirler diplomasinin tarihsel gelişimi açısından bir tür rönesans'tan bahsedilebilir. 2008 yılı Haziran ayında Hollanda'nın Lahey kentinde yapılan 1. Uluslararası Şehirler Diplomasisi Konferansı, yerel yönetimlerin uluslararasılaşması sürecinin önemli bir göstergesidir. Diğer yandan, son 20 yılda Avrupa Birliği'nde yakından etkilemenin yararının yerel yönetimlerce anlaşılması üzerine, yerel ve bölgesel lobcilik olarak adlandırılan yeni bir fenomen gelişmiş olup, yerel ve bölgesel yönetimlerin Brüksel'de yüzlerce temsilcilik açtıkları izlenmektedir. Gittikçe önem kazanan bu eğilime artık İstanbul, Yalova, Tuzla ve Kayseri gibi Türk kentleri de katılmıştır. Dolayısıyla, Westfalya şehirler diplomasinin sönüşü ise, Brüksel'in bunun yeni miladı olduğu söylenebilir. AB örneğinde başlayan yerel lobcilik sürecinin, bir yandan yerel yönetimlerin özerkliklerinin güçlenmesi, diğer yandan küresel kentlerin öneminin artması ile daha da gelişeceği beklenmektedir. Günümüzün Brüksel'deki yerel temsilcilikleri bize geçmişteki şehir elçiliklerini hatırlatır.

Tüm bu gelişmeler 21. yüzyılında yetki devrinin kısmen ulus altı yapılara doğru yaşanacağına işaret etmektedir. Burada merkezîyetçi ulus-devlet geleneğinin simgesi olan Fransa'nın çarpıcı bir örnek vermesi, tarihin bir cilvesi olsa gerek. Fransa'da belediyelere yurt dışındaki belediyelerin kalkınmasına destek verme yetkisi verilmiş, böylece yerel yönetimlere uluslar arası alanda doğrudan eylem sahibi olma hakkı tanınmıştır. Bir dö-

nem Fransız merkezîyetçi sistemin-den esinlenen Türkiye, günümüzde aynı ülkenin yerel yönetimleri yetkilendirme çalışmalarını örnek alabilir.

Şehirler Diplomasisinde Türk Yerel Yönetimleri

Mevcut ortam, gerek bölgesel, gerekse küresel ölçekte rol oynayarak şehirler diplomasisini uygulamak için Türk yerel yönetimleri açısından belki hiç bu kadar müsait olmamıştır. Bu bağlamda, dergimizin 2008/1 sayısında geniş şekilde ele aldığımız üzere, genelde Türkiye ve özelde İstanbul ve Marmara Bölgesi açısından yerelin aktif bir "dış politika" geliştirmesi için gerekli üç temel faktörün bulunduğunu görüyoruz. Bir yandan İstanbul'un konumu ve potansiyeli, diğer yandan ulusal dış politikada yaşanan aktif dönem, son olarak da uluslar arası arenada yerel yönetimlerin güç kazanması ve öne çıkması eğilimi göz önünde bulundurulursa, yerelin bu potansiyeli değerlendirmesi için uygun zamanın geldiği anlaşılacaktır. Yazımızda, bu durumun önümüzdeki dönem itibarıyla nasıl değerlendirilebileceğini, özelde Güney-Doğu Avrupa ve Karadeniz Havzası bölgesi, genelde ise kıta ölçeğinde örnek bir senaryo ile sunmak isteriz.

İstanbul'un Artan Önemi

İlk önce, etkin bir dış politika yürütecek şehrin önemli güce ve cazibeye sahip olması gerekir. Burada İstanbul'un bilinen özel coğrafi ve tarihi konumu ve ekonomik potansiyeline yeni boyut kazandıracak; küresel şehir olma yolunda hızına hız katacak bir gelişmeye dikkat çekmek isteriz. Bu gelişme, 'Demir İpekyolu' olarak adlandırılan ve Londra'yı Çin'e bağlayacak olan demiryolu projesinin İstanbul'da Boğaz'ın al-

tından, Marmaray'dan geçecek olmasıdır. Birçok yönüyle Batı'yı Doğu'ya bağlayan köprü niteliğinde olan İstanbul'un ayrıca önemli bir demiryolu köprüsü olmasının, bu şehre katacağı gücü tahmin edebilmek için, Fransa'nın Lille şehrini örnek vermek manidar olacaktır. 1986 yılında imzalan ve Fransa'yı Büyük Britanya'ya bağlayan Eurotunnel projesine bağlı hızlı tren hattının Lille şehrinden geçecek olması, orta halli bir sanayi şehir olan Lille'in büyük ölçüde kaderini değiştirmiş, onu bir Avrupa metropolü haline getirmiştir. 1990'lardan bu yana bölgesindeki önemi gittikçe artan Lille'in ekonomik hinterlandı artık sınırları aşmış Belçika'nın bazı şehirlerini de kapsamıştır. Lille şehrinin bu rolü ve etkisi, ulusdevletlerin sınırlarını aşarak, Lille Metropol Alanı ile Belçika'nın 5 şehrini içine alan Belediyeler Arası Daimi Sınır Ötesi Konferansı (COPIT) adlı bölgesel bir oluşum ile kurumsallaşmaktadır. Bir aday kıtaya bağlayan yol orta halli bir şehir üzerinde önemli etki yaparken, kıtaları birleştirecek bir projenin İstanbul metropolü üzerindeki etkisinin boyutları farklı olacaktır. Marmaray projesinin yanı sıra, İstanbul'u önemli bir hava köprüsü noktasına getirecek adımlar atılırsa, İstanbul'un ulaşacağı nokta daha iyi tahmin edilebilir. Bu ve diğer gelişmeler onu bölge ve kıta çapında çekim merkezi ve lider şehir konumuna getirmeyi vaat etmektedir.

Güney-Doğu Avrupa ve Karadeniz

İstanbul'un ve Marmara'daki yerel yönetimlerin artan güçlerini somut dış politikaya çevirerek yerel düzeyde nüfuz alanını oluşturmaları için en uygun bölge, Güney-Doğu Avrupa ve Karadeniz Havzası'dır. Özellikle Balkanlar ile tarihi bağların güçlü olduğu ve Marmara

Bölgesi'nde on binlerce Balkan kökenli yurttaşımızın yaşadığı göz önünde bulundurulursa, Türk yerel yönetimlerinin öncelikli olarak bu bölgedeki yerel yönetimlerle sıkı bir işbirliği geliştirmeleri gerekir.

Osmanlı medeniyeti sonrası Türkiye'de, geçmişin derin izler bıraktığı bilinçle Anadolu insanı tarihi hinterlandına karşı hep bir özlem beslemiştir. Ancak, dergimizin Prof. Dr. Ahmet Davutoğlu ile yapılan röportajında değinildiği gibi, son yirmi yıl içindeki gelişmeler, bağları yeniden kurma hayalini gerçekleştirmeye başlamıştır. Zihinsel arka planında tarihi hinterlanda sahiplenme arzusu olan atılımın öncülleri olan sivil toplum hareketleri, Balkanlar'da, Ortadoğu'da, Afrika'da, Kafkasya'da açılan okullar ve üniversitelerle bunun ilk adımını atmışlardı. Diğer yandan özel sektör temsilcileri de, yatırımlarıyla köprüler kurarak o bölgelerde Türk halkının ekonomik etkisini oluşturmaya başladılar. Yerel yönetimler, bu gelişmenin tamamlayıcı üçüncü dalgası olabilirler. Alışılmış belediyeler arası kardeş şehir protokollerinin çok ötesine gitmesi gereken bu yaklaşım, yerelden yerele kurulan ilişkiler ile hinterlandta etkinliği artırmayı hedeflemelidir.

Bu bağlamda, örneğin, merkezi İstanbul'da bulunan Marmara ve Boğazları Belediyeler Birliği'nin, merkezi Üsküp'te olan Güney-Doğu Avrupa Yerel Yönetim Birlikleri Ağı NALAS'a üye olarak katılmış olması, şüphesiz Balkanlar'da etkin rol oynamasına zemin hazırlayacaktır. Yatay (kentten kente) ve dikey (bölgenin yerel üst platformu üzerinden) ilişkilerin programlı ve bilinçli yürütülmesi ile yerel yönetimimizin orta vadede Balkanlar'da ciddi etkinlik oluşturmaları mümkündür. Aynı proaktif yaklaşım, örneğin, Karadeniz Havzası'na yönelik geliştirilmeli ve İstanbul'un öncülüğünde bir Karadeniz Yerel Yönetim Birlikleri Teşkilatı kurulmalıdır.

Türkiye'nin dış politikada başarı ile yürüttüğü sürecin paralelinde, yerel yönetimler de yerelde işbirliği ve kalkınmaya destek yoluyla bir "genişleme stratejisi"ni uygulayabilir; tarihi hinterlandın geri kazanılması yolunda tamamlayıcı rol oynayabilir. Hatta yerel düzeyde yeni "hinterlandlar" oluşturabilir, kimi zaman ulusal eylemin yetersiz kaldığı veya giremediği yerlerde de başarılı olabilirler. Diğer bir deyiş ile, Üsküp'te Üsküdar, Tiflis'te Trabzon, Halep'te Antep Ankara'dan daha etkin olabilir.

Yerelin Stratejisi ve Avrupa Faktörü

Yerel düzeyde etkinlik oluşturma atılımları, aynı zamanda bu bölgelere yönelik Avrupa Birliği'nin yürüttüğü çalışmaları hesaba katmalı; kimi yerde AB'nin çabaları ile uyumlu bir şekil almalı, gerektiğinde de bunları etkilemeyi bilmelidir. Zira Türk yerel yönetimleri AB üzerinde bir takım etki araçlarına sahiptirler. Balkanlar örneğinde, NALAS önemli bir aktör olup

AB Bölgeler Komitesi, Avrupa Konseyi Yerel ve Bölgesel Yönetimler Kongresi ve Avrupa Belediyeler ve Bölgeler Konseyi'nde gözlemci statüsüne sahiptir. Önemli temsil potansiyeline sahip olan ancak küçük ülkelerden oluşan NALAS'ın içinde Türk yerel yönetimleri en güçlü aktör olmaya adaydır. Dolayısıyla, NALAS içinde etkin olmak, belediyelerimize AB üzerinde dolaylı etki araçlarını sunmaktadır. Dergimizin 2008/1 sayısında diğer doğrudan veya dolaylı etki araçlarına genişçe yer verilmişti.

Karadeniz Havzası'na gelince, bu bölgede yerel düzeyde entegrasyonun sağlanması, işbirliğinin gelişmesi ve yerel demokrasinin gelişmesinin teşviki amacıyla, İstanbul'un öncülüğünde NALAS benzeri bir yapı oluşturulmalıdır. Böylece, merkezinin İstanbul'da olduğu bir Karadeniz Yerel Yönetim Birlikleri Teşkilatı oluşmalı; bu sayede Türk yerel yönetimlerinin Karadeniz Bölgesi'nde etkileri artmalıdır. Ayrıca bu oluşum, sekreteryası İstanbul'da olan Karadeniz Ekonomik İşbirliği Teşkilatı gibi diğer aktörler ile işbirliğini geliştirmelidir. Bu oluşuma, gerek AB gerekse Avrupa Konseyi ve diğer kurumlar nezdinde gözlemci statü ile tanınırlık kazandırılabilir; komşu bölgede faal olan NALAS ile güçlü kurumsal ilişkiler kurulabilir. Ayrıca böyle bir oluşum, AB'nin bölgeye yönelik geliştirdiği programlarla etkileşim ve karşılıklı yararlanma için uygun bir ortam oluşturabilir. Örneğin, AB'nin Karadeniz Sınırötesi İşbirliği Programı yakın zamanda uygulamaya konacak olup, Karadeniz Yerel Yönetim Birlikleri Teşkilatı'nın kurulması, önemli fon kaynaklarını bölgeye aktaracak olan bu Programın yerel düzeyde hedefe ulaşması için zemin hazırlayacaktır. Diğer yandan, Avrupa Konseyi tarafından kurulması önerilen Karadeniz Avro-Bölgesi (Black Sea Euroregion); Avrupa Parlamentosu bünyesinde tartışılan "Karadeniz için Birlik" ve Avrupa Komisyonu'nun önerdiği "Karadeniz Sinerjisi" projeleri de göz önünde bulundurulmalıdır.

Ülkelerarası Yerel Etki Ağı

Türk yerel yönetimleri, coğrafi konumun ve uluslararası konjonktürün sağladığı tarihi bir fırsatı doğru ve zamanında değerlendirerek, önümüzdeki süreçte yerel demokraside bir tür bölgesel köprü rolünü üstlenmelidir. Bu yaklaşıma göre, örneğin bir yandan İstanbul ve Marmara merkezli bir çalışma ile yerel düzeyde Balkanları içine alan bir etki alanı oluşturulur. Diğer yandan, Karadeniz Havzası'nda yeni yapılanma ile başka bir etki dairesi çizilir. Öte yandan, Trabzon ve Kars'tan uzanan bir atılım ile Kafkasları kapsayan bir yerel yönetimler platformu kurulur (ki böyle bir yapılanmayı 2005 yılında Avrupa Konseyi de önermiştir). Gaziantep ve Mersin'den Güneye doğru uzanan bir daire ise, Orta Doğu'da bu şehirlerimizi yerel çekim merkezi haline getirmeyi amaçlayacaktır.

Türkiye'deki ulusal yerel yönetim teşkilatı ülkemizi kapsayan ana halka; bahsettiğimiz yapılanmaları ise güneyden,

kuzeyden, doğudan ona ucundan bağlı daireler olarak düşünülürse, Adriyatik kıyılarından Körfez'e kadar, Akdeniz'den Hazar Denizi'ne kadar uzanan bir tür yerel yapılanma ağı ve onun oluşturduğu etki alanı ortaya çıkacaktır. Bu alanda Türk yerel yönetimleri, bir yandan ekonomik ve kültürel cazibesini ve etkisini artırarak; diğer yandan yeni yerel karar mekanizmaları oluşturarak veya mevcut olanları etkin kullanarak bölgesel liderliği üstlenebilirler. Bunun gerçekleşmesi için, eşsiz coğrafi konumun yanında çok önemli ve tarihi fırsat niteliğinde olan faktörler de var. Etrafımızdaki ülkelerin çoğunun ekonomik olarak çok ileri düzeyde buldukları, siyasi sistemlerinin geliştikleri ve, en önemlisi, yerel yönetimlerinin fevkalade geliştiği ve özerkleştiği söylenemez. Bu durum göz önünde bulundurulursa, Türk yerel yönetimlerinin etki potansiyeli daha iyi anlaşılacaktır. Bugün Türkiye'de yerel yönetimler gelişmişlik, mali ve yönetsel özerklik, yerel demokrasi ve dönüşüm tecrübesi açısından Üsküp'ten Basra'ya, Bakü'den Kahire'ye kadar birçok kente örnek olabilecek seviyedeler. Dolayısıyla, hızla gelişen Türk kentleri belediyeçilik bagajını

komşuları ile paylaşarak bölgesel çapta yerel demokrasi okulu olabilirler. Bazı kentlerimiz yer yer kendi inisiyatifleriyle bu tür çalışmalarını başlatmış, tarihi bağlarının bulunduğu bölgelere yardım elini uzatmış, kardeş şehir ilişkilerini kurmuştur. Ancak ayrı ayrı yapılan bu çabaların, bir tür “ulusal yerel dış strateji” ile uyumlu yürütülmeleri şüphesiz daha etkin ve yararlı olacaktır. Ayrıca Türkiye, coğrafi uzaklık nedeniyle Avrupa’nın etkisinden uzak kalan veya onunla sorunlu ilişkiler yaşayan ülkelerde yerel demokrasinin gelişmesi, yerel yönetim reformunun gerçekleştirilmesi için rehberlik yapabilir. Örneğin, yerel yönetimlerini modernize etmek isteyen Suriye, ülkemizin tecrübesine ilgi duymaktadır.

Son olarak, coğrafi yakınlık ve konum nedeniyle, belirli Türk şehirlerine endekslilik olarak yürütülecek olan bu “yakın komşuluk” çabalarının yanında, tüm kentlerimizin katılımıyla Orta Asya ve Afrika olmak üzere iki öncelikli “yerel dostluk” çemberi daha geliştirilmelidir. Orta Asya ile yerel birleşmeye zemin hazırlayan güçlü akrabalık bağları varken, özellikle Afrika’da son dönemlerde Türk sivil toplum hareketlerinin ve özel sektörünün gösterdiği çabalara, yerel yönetim düzeyinde yoğun işbirliği atılımı eklenmelidir. Türk yerel yönetimlerinin bölge odaklı bu çabaları sürerken, daha geniş çerçevede uluslararası kuruluşlarla etkin işbirliği geliştirilmeli, gerektiğinde bu çabalara destek aranmalıdır. Avrupa ve İslam Dünyası’nı temsil eden Avrupa Yerel ve Bölgesel Yönetimler Kongresi ile İslam Konferansı Örgütü’nün başlarında Türk temsilcilerinin bulunması, Dünya Kentler ve Yerel Yönetimler Teşkilatı’nın eş-başkanlığına İstanbul Büyükşehir Belediye Başkanı’nın seçilmiş olması, kaderin sunduğu tarihi bir fırsattır.

Yerel-Ulusal İşbirliği

Yerelden uluslararası hedeflere uzanırken, ulusal ile uyumun önemi büyüktür. Merkezi hükümetin dış politikasının basit bir kolu olmamakla birlikte, gerektiğinde ondan esinlenen, onu tamamlayan, onun giremediği alanlara nüfuz eden bir yerel dış

politika gelişmelidir. Türkiye bir yandan dünya çapında aktör ve bölgesinde lider olmaya doğru ilerlerken, ülke daha çok dünyaya açılmakta, yerel yönetimler ise yapılan reformlarla gün geçtikçe güçlenmektedir. Bu gelişmeler ışığında, yerelin dışa dönük bir açılıma ve proaktif dış politikasına müsait bir ortam söz konusudur. Ancak bunun yararının ve öneminin ulusal düzeyde anlaşılması gerekmektedir. Merkezi hükümet, bir tür “ulusal-yerel dış politika sözleşmesi”ne sadık kalınmak koşuluyla, yerelin dışa açılımasını desteklemeli, teşvik etmelidir.

Ulusal düzeyin rolünden birkaç örnek verilecekse, bu alanda yerel yönetimleri yetkilendirecek yasal düzenlemelerin yanı sıra, AB Bölgeler Komitesi’nin kurulmasını önerdiği ve Türk yerel yönetimlerin içinde oy hakkına sahip tam üye olacakları bir Ortak İstişare Komitesi bir an önce kurulmalı; böylece yerel yönetimlerimiz belirli alanlarda AB üzerinde daha fazla etki araçlarına sahip olmalıdır. Ayrıca, bahsettiğimiz bölgelerde yerelin ve ulusalın önemli çapraz etki alanları da olabilir. Türk İşbirliği ve Kalkınma Ajansı TİKA Balkanlar’da önemli çalışmalar yürüterek; okul, köprü ve benzeri yatırımlar yaparak bölgenin yerel yöneticilerinin umudu olmuş durumdadır. Yine aynı bölgeye yönelik Türk belediyelerinin bir takım çalışmaları mevcuttur. Diğer yandan, Diyanet İşleri Başkanlığı’nın başlattığı “kardeş şehir-kardeş müftülük” projesi ile Orta Asya’dan Balkanlar’a, Kafkasya’dan Afrika’ya kadar Türk tarihi mirasına sahip çıkılması hedefleniyor. Bu noktada, iki düzeyin koordineli olması, ulusal güçle yerel gücün birleşmesi ve her ikisinin sonuç etkisini paylaşması anlamına gelecektir. Bütün bunların yanı sıra, bir yandan bölgesel enformasyon ve yayın stratejisi geliştirilirken, diğer yandan sivil toplumun yoğun çabalarının geniş coğrafyada oluşturduğu elverişli ortamdan da yararlanılabilir.

Sonuç olarak, bu fırsat bolluğu ortamında yerel yönetimlerimizin sınırları aşan bir vizyonla uluslararası çapta eylemler geliştirmeleri gerekliliği ufukta görülmektedir.

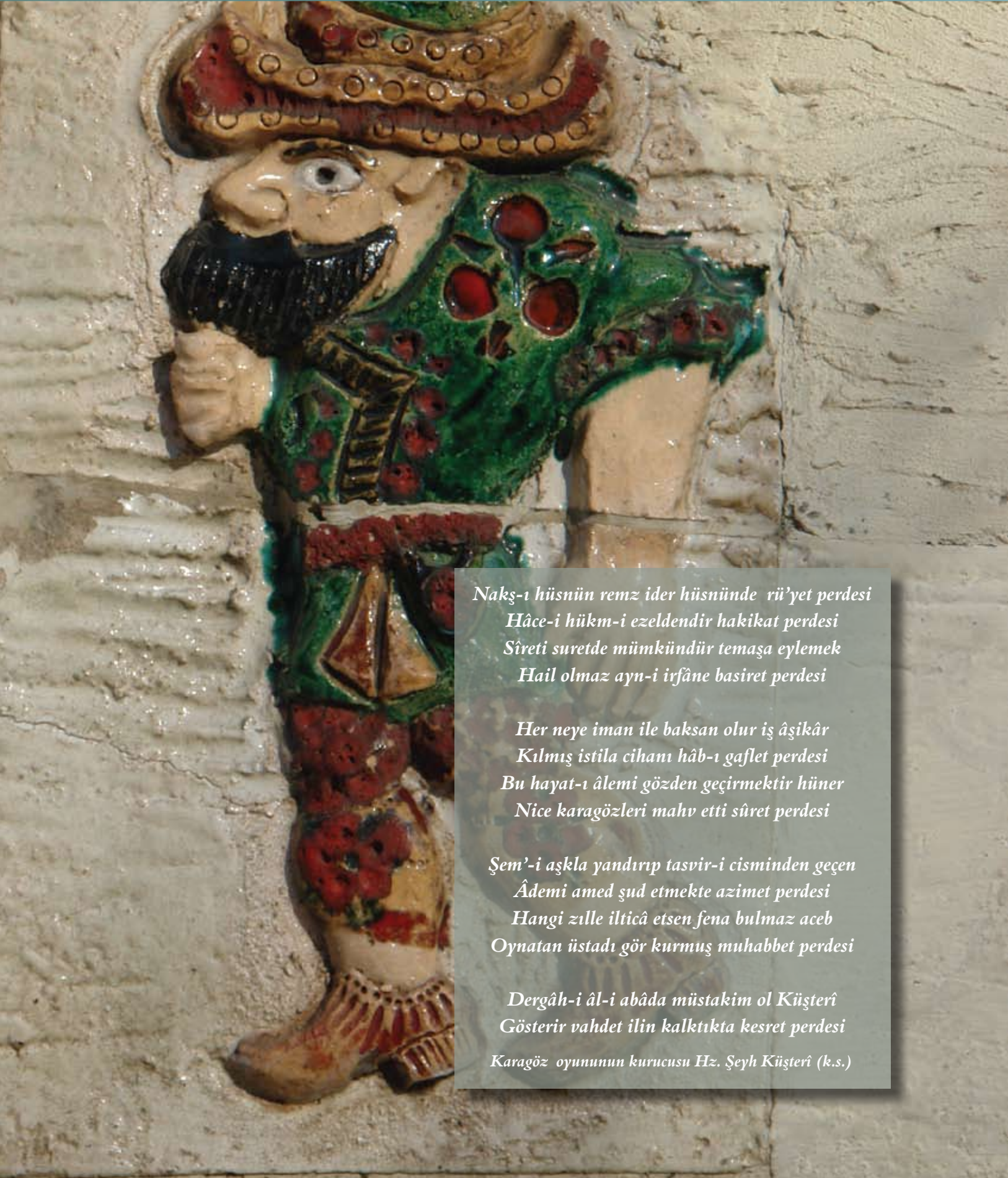

Marmara'dan Marmara'dan

Aynur CAN

*Nakş-ı hüsnün remz ider hüsnünde rü'yet perdesi
Hâce-i hükm-i ezeldendir hakikat perdesi
Sîreti suretde mümkündür temaşa eylemek
Hail olmaz ayn-i irfâne basiret perdesi*

*Her neye iman ile baksan olur iş âşikâr
Kılmış istila cihamı hâb-ı gaflet perdesi
Bu hayat-ı âlemi gözden geçirmektir hüner
Nice karagözleri mahv etti sûret perdesi*

*Şem'-i aşkla yandırıp tasvir-i cisminden geçen
Âdemi amed şud etmekte azimet perdesi
Hangi zille ilticâ etsen fena bulmaz aceb
Oynatan üstadı gör kurmuş muhabbet perdesi*

*Dergâh-i âl-i abâda müstakim ol Küşterî
Gösterir vahdet ilin kalktıktâ kesret perdesi*

Karagöz oyununun kurucusu Hz. Şeyh Küşterî (k.s.)

Dr. Şaban Çobanoğlu ile Mobbing Üzerine Söyleşi

Mobbing (Yıldırma) İş Yerinde Duygusal Saldırı

Son yıllarda çok sık duyulmaya başlanan bir kavram Mobbing. Özellikle gelişmiş ülkelerde çok yaygınlaşan mobbing, iş yerinde duygusal saldırı olarak tanımlanıyor. Bir iş yerindeki kişi veya kişiler üzerinde sistematik baskı yaratarak ahlâk dışı yaklaşımla iş performansını ve dayanma gücünü yok ederek işten ayrılmaya zorlamayı hedefleyen Mobbing'i, birçoğumuz gibi hayatının bir döneminde maruz kalmış ve bu konuyla ilgili 1981 yılından bu yana yaptığı araştırmalarla tanınan Dr. Şaban Çobanoğlu'na sorduk. . .

Mobbing nedir? Mobbing'in dilimizdeki karşılığını hangi kavramla açlayabiliriz?

Mobbing hakkında çok çeşitli tanımlar yapılmaktadır. Psikolojik taciz, duygusal saldırı, psikolojik şiddet, zorbalık, yıldırma, işyeri travması, psikolojik terör yapılan tanımlar arasındadır. Ancak bunların hepsini bir araya getirdiğimizde Mobbing kavramı açıklanabilir.

Mobbing uluslararası bir tanımdır. Nasıl ki kanser hastalığı dünyanın her yerinde bu adla anılıyorsa, Mobbing kavramını bulan kişiye de saygısızlık etmek için Mobbing'in de olduğu gibi kalmasını uygun bulduk. Bu yüzden ben kitabıma "Mobbing: İşyerinde Duygusal Saldırı ve Mücadele" adını verdim.

Kelime esas anlamında Latince'dir ve mobil vulgus'tan gelir. Mobil Vulgus kararsız kalabalık demektir. Biliyorsunuz kalabalıklar pek sağlıklı düşünmezler ve kışkırtıldığında ne yapacakları belli olmaz. Mobbing'in literatürdeki tanımına gelince; Lehman'a

göre Mobbing; kişi ve kişiler üzerinde sistematik baskı yaratarak ahlak dışı yaklaşımlarla performans ve dayanma gücünü yok etmek; kurbanı veya kurbanları işten ayrılmaya zorlamaktır.

Mobbing hakkındaki çalışmalar ne zaman ve nasıl başlamıştır?

Mobbing hakkındaki çalışmalar 1960'larda başlamıştır. Avustralyalı bilim adamı Conrad Lorenz, hayvan davranışlarını incelerken güçlü köpek ve kargaların aralarından zayıf olanlara acımasızca saldırdığını görmüştür. Çalışma genişleyip farklı cins hayvanların bir aradaki durumunu değerlendirdiğinde farklı cins hayvanların arasındaki saldırıların inanılmaz boyutlarda olduğunu keşfetmiştir. 1970'li yıllarda bu çeşit bir davranışın okullarda da görülüp görülmediği araştırılmaya başlanmış, araştırmalar sonucunda Bullying denen okul zorbalığına şahit olunmuştur. Peter Paul Hainemann yaptığı çalışma sonucunda okullarda bir grup öğrencinin başka bir grubu sürekli hırpaladığına

şahit olmuştur. Bu saldırıların sebepleri arasında çocukların iyi bir aileden geliyor olması, yabancı bir topluluğa dâhil olması, inançları, kültürü ve bir takım farklı yaklaşımları olabilmektedir.

Sizin bu kavramla tanışmanız nasıl oldu?

Bu kavramı ilk defa 1981 yılında ABD'ye bir konferans için gittiğimde duydum. Mobbing'e çok büyük bir kesim gibi ben de maruz kaldım. 1980'li yıllarda bir okulda öğretmenken İstanbul Üniversitesinde Doktora yapmaya hak kazandım. Bunca emekle girip kazandığım doktora devam etmek için amirimden sadece bir öğleden sonrasını boş bırakmasını istedim. Ancak o dönemki amirim bana bu izni vermediği gibi sürekli gözaltında tutmaya başladı. "Doktora ne gerek var, senin görevin okulda öğrencilere İngilizce öğretmek, nöbet tutmak vb. telkinlerde bulunuyordu. İlerlememi engellemeye çalışıyordu. Benzer tacizleri sadece bana karşı değil oradaki pek çok arkadaşımıza karşı da uyguluyordu. O zamanlar bu durumun adını koyamıyordum ama konu hakkında araştırıp öğrendikçe anladım ki ben ve diğer arkadaşlarım, bu amirin Mobbing kurbanları idik.

Bir insan mobbinge karar verirse % 88 oranında başarı sağlıyor. Yani kurbanını yıldırma, istifa ettirme, hasta etme hedeflerine genelde başarıya ulaşıyor.

Bir kişinin Mobbinge maruz kaldığını nasıl anlarız?

Mobbingde kişiler üstündeki baskı süreklilik arz eder. Bir- iki kere yaşanan çatışmalar Mobbing değildir. Belirli ölçüde çatışma doğal kabul edilir. Hatta ilerlemeye katkısı olduğu da düşünülür. Bir çatışmanın Mobbing vakası olarak nitelendirilebilmesi için en az 3 ay sürmesi gerekir. Yıllarca süren Mobbing vakaları vardır. Bir baskının mobbing olması için olayda kötü niyet olmalı, kıskançlık olmalı ve sistematik olmalıdır.

Mobbing yasa önünde ortaya çıkması da zor bir kavramdır. Lehmann Almanya'da 45 çeşit Mobbing örneği sıralarken ben Türkiye'de yaptığım çalışmalar sonucunda yüzlerce çeşit mobbing örneğine rastladım. Türkiye'de kavram iyi bilinmediği için mobbing kurbanları patronum huysuz, arkadaşım hasta vb. düşüncelerle buna maruz kalmaya devam ediyorlar. Aslında bu bir ahlaksızlıktır, şirket kültürünün olmayışını gösterir. İnsana değer vermemenin en bariz, en önde gelen göstergesidir.

Yüzden fazla Mobbing çeşidinden bahsettiniz. Bunları örneklendirebilir misiniz?

Her gün e-posta adresime 3-4 mobbing vakası ulaşıyor. Mesela Türkiye'de en yaygın olaylardan biri, kişinin diploması ve mesleki yeterliliğinin haksız bir şekilde sorgulanmasıdır. İşe yeni girmiş iyi eğitilmiş, yetenekli, heyecanlı hatta yüksek lisans ve doktora sahibi bir genç basit bir hata yaptığı anda amiri veya arkadaşının ona "Sen diploması bakkaldan mı aldın?" demesi gencin mesleki onuru üstünde büyük baskı yapar. Bu ve benzeri sorgulamaların sistematik bir şekilde aylarca sürdüğünü de düşünürseniz o genç,

bir daha kolay kolay kendini toparlayamaz, o kuruma bağlılık hissetmez ve farklı bir kuruma geçer. Ancak ne acı ki bir önceki işinde yaşadığı güven kaybı

Dr. Şaban Çobanoğlu
Kültür Üniversitesi

yeni iş yerinde de genelde peşini bırakmaz. Genç zamanla iş dünyasına karşı güvenini kaybeder. Hatta memleket ve insan sevgisi zarar gören gençler de vardır. İş yerine birini aldıysanız yetiştireceksiniz. Köreltmeyeceksiniz. Belki de Mobbing'in en güzel tanımlarından birisi yıldırma ve köreltmedir.

İşi olmadığı halde yetkisi olan amirler de Mobbing uyguluyorlar. Çünkü bu kişiler psikolojik boşluğunu insanlarla uğraşarak doldurmaya çalışıyor. Kendine bir meşgale bulmak için kişilerle uğraşıyorlar. Bir diğer örnek utanırmaktır. Mesela Mehmet Bey dedi ki "Efendim raporu henüz yetiştiremedim isterseniz bitirmek için fazla mesai yapabilirim" Amirin cevabı "Sizin bir işi de vaktinde bitirdiğinizi görsem keşke. Böyle yavaş adamları niye işe alırlar ki?" Bu insanın başına gelmez mi? Mehmet bey işi yetiştirememiş iyi niyetle hafta sonu da mesaiye kalmayı öneriyor. Amir teşekkür edeceğine karşındakini utandıracak bir sözlü tacizde bulunuyor.

Dikkat ettiyseniz örneklerin hepsindeki ortak özellik aşağılama ve yıldırma. Bu örneklerin uzun süre sistematik bir şekilde uygulandığını düşündüğünüzde benlik üzerindeki baskısı daha iyi algılayabilir.

Çağımızda bilgi çoktur. En büyük ihtiyacımız bilgiyi kullanacak bilge insana duyduğumuz ihtiyaçtır.

Mobbing insanın özgüvenine karşı bir saldırdır, çok ciddi performans ve iş kayıpları yaşanmasına yol açar.

Ne tip yöneticiler bu tip davranışlarda bulunur?

Kendine güveni az olan, korkak, kendini haşa bir yerin tanrısı olarak gören, iktidar açlığı olan, anti sosyal nevrozik, paranoid, obsesif, narsist kişilik bozukluğu olan yöneticiler yapar bunu. Bu tip yöneticiler kendilerini tehlikede gördükleri için, duygusal zekâ ve kariyer açısından kuvvetli insanlara karşı bu tür psikolojik yıldırma taktiklerini kullanırlar.

İletişim çatışmaları dönem dönem herkes arasında olabilir. Kişiler arasında bu sorun, birkaç gün sonra içten bir konuşma ile hatta bir çay ısmarlamayla bile çözülrken mobbing uygulayıcıları iletişim için pencere açmamakla kalmıyor, açılan pencereleri de ustaca kapıyorlar.

Başka bir örnek; yönetici kendisini vazgeçilmez kılmak için ekibini beceriksiz insanlardan kuruyor. İşyerine yeni biri geliyor ve bu kişi iyi eğitilmiş, kariyeri iyi, giyimi, dış ilişkileri, duygusal zekâsı iyi. Bu yönetici kendini koruma güdüsüyle yeni gelen kişiye kendini göstereceği işler vermez, sıradan işler verir. İnsanlarla iletişimini kesmek için elinden geleni yapar. Herkes yönetici olabilir ama lider olamaz. Yöneticiler

işleri doğru yapar liderler ise doğru işleri yapar. En önemli sermayemiz insandır. Bu sebeple özellikle yöneticilerin insan yetiştirme üzerinde hassasiyetle durmaları gerekiyor. Zaten bir yönetici kendisine güveniyorsa kendi yerinin o dönemde doldurulamayacağını bilir. Yöneticilerin gelişim ve değişim yöneticileri olmalarını gerekiyor. Bazı yöneticiler vardır ki 20 sene önce düşündüğümü ve yaptığımı şimdi de yapıyorum diyor ve bunu gururla söylüyor. Oysaki yönetici zamanla kendisi de ilerleyen insanlar olmalıdır.

Mobbing genelde kimlere karşı yapılıyor?

Parlak bir kariyeri olan, göz alıcı bir güzelliği olan, üstün bir duygusal zekası olan, farklı inançları olan, farklı dilleri konuşan, yaşlılar içinde genç veya gençlerin içinde yaşlı ya da kadınların içinde tek erkek; erkeklerin içinde tek kadın olan kişilere karşı daha çok uygulandığını söyleyebiliriz. Yaş grubu olarak ya erken yaşlar (20–30 yaş arası) ya da 45 sonrası yaşlar risk altındadır.

Mobbingin somut rakamsal sonuçlarından bahsedebilir miyiz?

Mobbing psikolojik bir saldırı olduğu için rakamlara geçenler, geçmeyenlerin yanında buz dağının görünen yüzü gibi kalır. Bazı araştırmalar ABD’de 4 milyon kişinin Mobbing kurbanı olduğunu gösteriyor ve bu nedenle meydana gelen iş kaybının 5 milyar dolar civarında olduğu hesaplanmıştır. İtalya’da 1 milyondan fazla kişinin mobbing mağduru olduğunu görüyoruz. Bazı ülkeler mobbing kurbanlarına destek vermek için 24 saat açık telefon hatları kuruyorlar. Bir mobbing mağduru için harcanan para kazandırdığı paradan oldukça fazladır. Mobbing kurbanı işe gelmek istemiyor. Hasta oluyor uyanamıyor vb. Mobbing kurbanlarının % 38’i endüstriyel sektörde çalışmaktadırlar. Bunun yanında emniyet teşkilatlarında, bankalarda ve hastanelerde mobbing çok yaygın bir şekilde görülmektedir. İsveç’teki intiharların % 15’inin Mobbing sebebi ile olduğu ortaya çıkmıştır. Bu sistematik baskıya, insan onurunun zedelenmesine dayanamayan bazı kişiler maalesef kurtuluşu ölümden arıyorlar. Mesele bu kadar ciddidir. İngiltere’de çalışanların yarısı yaşamlarının bir safhasında mobbing kurbanı olmuşlardır.

Vakalarda tacizci %58 tek başına hareket ediyor. Bazı vakalarda ise birkaç kişi beraber bir kurban üstüne yüklenebiliyorlar. Genelde mobbingi hemcinsler arasında görüyoruz. Bayanlar genelde bayanlara, erkekler de erkeklerle karşı mobbing uyguluyorlar. Mobbing kurbanları bir nevi kendi ölümüne şahit oluyorlar yaşarken. Mutluluğunu, kendine güvenini, kendine saygısını, benliğini kaybedebiliyor. Bu durum hem kurbanlar için hem de toplum için onarılması çok güç yaralar açabiliyor. Mobbing kurbanı olduğu için kendisini içkiye veren, uyuşturucuya veren, işyerini yakan, intihar eden pek çok kimse var.

Mobbingle Mücadele için kimlere, nasıl görev düşüyor?

En başta kişiler kendileri mobbinge maruz kaldıklarını bilecek düzeye ulaşmalı ve kurban rolünü asla kabullenmemeliler. Kişilerin yanında kurumlara da büyük görevler düşüyor. Şirketlere de mobbingle mücadele adına büyük görevler düşüyor. Bir şirkette

iletişim çatışmaları ile sinyalini verip sistematik hale gelen mobbing engellenemiyorsa bu şirketin kurum kültürünün olmamasından kaynaklanmaktadır.

Hangi ortamlar Mobbingi Körüklüyor?

Acımasız rekabet, insana bir amiyane tabirle beygir gücü gibi yaklaşılması, yetersiz iletişim, net olmayan hedefler, iş tanımlarının net olmaması, etik değerlerden yoksunluk, işyerinde monotonluk gibi şeyler mobbingi körükleyebilir. Toplumsal değer yargıları da mobbingde önemli olgulardır. Kişinin yetiştiği sosyo-kültürel yapı, okuduğu okullar, daha önceki kurumlardan öğrendikleri Mobbing konusundaki tutumunu belirlemede önemli faktörlerdir. Örneğin saldırgan ortamda yetişip iş hayatına girdiğinde saldırgan ortamlarda çalışanlar daha sonrasında da saldırgan tavırlar sergiliyorlar.

Mobbingin farklı türleri var mı?

Evet var. Örneğin çifte mobbing dediğimiz bir çeşit var. İş yerinde sıkıntı içinde bir gün geçirdikten sonra eve geldiğinizde ister istemez sıkıntınız eve yansıyor. Eşiniz durumu soruyor ve anlatıyorsunuz. Bir gün iki gün bu şekilde gidiyor sonra eşiniz "Bey sende mi bir şey var acaba bak falanca adam şöyle" gibi laflar ediyor. Diğer adam çok aldırıyor belki ama bazı insanlar aldırılmaz değildir. Hassastırlar. Bu silsile bir müddet devam ettikten sonra kurbanın aile saadeti de bozulur. İşte eşin ve diğer aile bireylerinin kurbanı sırtını döndüğü ve ona saygı duymamaya başladığı bu Mobbing çeşidine çifte Mobbing diyoruz. Çifte Mobbing sonucu kurban işte de evde de ızdırap çeker ve yaşam kalitesi çok ciddi düzeyde azalır.

En tehlikeli mobbing çeşitlerinden biri de niyetlenmiş mobbingdir. Burada tacizci kurbanının hata yapması için ortam hazırlar. Mesela herkese toplantı tarihini bildirir ancak kurbanına bildirmez veya yanlış bildirir. Mobbingde üç taraf vardır. Uygulayan (tacizci) kurban ve izleyenler. Bu olaylara seyirci kalmak da bir çeşit hastalıktır. Kişinin gözü önünde sürekli bir şekilde bir haksızlık gerçekleştiriyor ve bu insanlar kıs kıs izliyorlar bu olayı. İzleyici kalıp kılını kıpırdatmayanlar da mobbingde haksızdan yana taraf olmuş demektir.

Ne yapılmalı?

Kurumların bu sendromu, erken teşhis etmeleri gerekmektedir. Mobbing kurbanlarının da bilinçli olması gerekiyor. Böyle bir duruma uğradıkları zaman amirlerini, insan kaynakları birimlerini bilgilendirmeli ve haklarının korunmasını talep etmelidirler. Üzerine gidilmiyorsa bir toplantıda bunu konuşacak cesareti göstermelidirler. Bu durumun kurum imajı ve kurum kültürü için olumsuz etkilerinden söz etmelidirler. Kurban olayları not etmelidir. Yaşadığı vakayı günüyle saatıyla şahidiyle yazılı bulundurmalıdır ve asla kurban rolünü kabul etmemelidir. Kurban rolünü kabul eden hastalıktan kurtulamaz. Kurban gerekirse bir psikologdan, hukukçudan destek almalıdır. Kısacası mobbing olgusu sadece ferdi tahrip etmekle kalmıyor, aile saadeti, insani

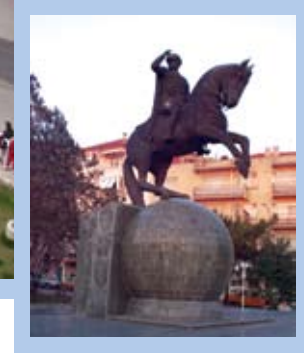
ilişkileri ve toplum yapısını da tahrip ediyor. Şirketi ise tahmin edilenden çok daha ciddi boyutlarda tahrip ediyor. Erken emeklilikler iş kayıpları sebebiyle sigorta kurumlarımızı, ekonomik durumumuzu tahrip ediyor. Mobbingin çözüm yolu iletişimden geçer.

Hocam size göre kötülüğün bir tanımı var mıdır?

Mobbing insanın içindeki kötülüğün harekete geçmesinden başka bir şey değil. Narsist bir kişiliğin yönetici olduğunu düşünün. Çok yüksek maaş alıyor, şirket kurumsallaşmamış herkes bu kişinin ağızına bakıyor. Çalışanlar kendilerini gösteremiyor çünkü bu kişi takım çalışmasına inanmıyor ve şirkette istediği her şeyi yapabileceğini düşünüyor. Maalesef bir noktaya kadar da yapıyor, ya da takıntılı bir kişi hata aramak için geçiyor. Kontrol etmek ve denetim çok önemli bir görevdir ama, kasıtlı bir şekilde sadece hata aramak değildir denetim. Anti sosyal kişiliklere gelince söyleyeceği sözlerin nereye varacağını düşünmüyor, çalışanları kendisi önünde sıraya geçmiş kişiler gibi hatta stoktaki mallar gibi kullanılabilir düşünüyor. İyi çalışan kişiyi kapı arkası göreve umursamadan yollayabiliyor. Kanun önünde de bir sorumluluğu yok. Ben işadamlarına seminer verdiğimde bazen onların itirafları ile karşılaşıyorum. Farkında olmadan da kötü işler yaptığını düşünenler var. Mobbing bir saldıdır ve iyi çalışan kişilere uygulanır genellikle. Ama şu bilinmeli ki tehditle sindirmeye ne birey, ne kurum ne de toplum ilerler.

Devlet kurumları ve belediyelere düşen görevler nelerdir?

Bu konu sağlık, çalışma ve adalet bakanlıklarının ortak bir şekilde çözüm geliştirmesi gereken bir konudur. Parlamentoda iş hukuku ve iş yasaları geçerken mobbingin kendi kültürümüze uyumlu şekilde tanımı yapılmalı.

KIRKLARELİ

Yurdumuzun kuzeybatısında ve Trakya bölgesinde yer alan Kırklareli; tarihi, kültürü ve gelenekleriyle sayfamıza misafir oluyor. Istranca'nın eteklerinde Bulgaristan'a ve dolayısıyla Avrupa Birliği'ne sınır bu serhat şehir vizyonuyla Türkiye'nin geleceğinde önemli bir paya sahip olacak.

Bir geçiş bölgesi

Kırklareli tarih öncesi konum itibarıyla dikkat çeken pek çok antik yerleşim merkezine sahip bir ilimiz. Kırklareli ve civarında insana dair ilk belgeler neolitik dönem özelliklerini vermektedir. Daha sonra bilinen ilk yerleşik kabilelerden ismini alan Trakya, Kırklareli de dâhil olmak üzere Roma dönemi ortalarına kadar kısmen veya tamamen bağımsızlıklarını küçük birer krallık veya prenslik olarak devam ettirebilmişlerdir.

Bir geçiş bölgesi olması nedeniyle Roma ve Bizans dönemlerinde pek çok istilalara uğrayan Kırklareli ilk defa 1. Murat zamanında 1363 yılında Osmanlıların eline geçmiştir. Bu tarihten itibaren uzunca bir barış süreci yaşayan Kırklareli Balkan Savaşı ve 1. Dünya Savaşı sıralarında Bulgar ve Yunan işgaline maruz kalarak büyük eziyet ve sıkıntılar yaşadığından sonra 10 Kasım 1922'de nihai özgürlüğüne kavuşmuştur.

Büyüyen sanayi

Kırklareli de Sanayi daha çok D-100 karayolu etrafında ve özellikle Lüleburgaz'da yoğunlaşmış ve artan bir hızla gelişmektedir. 1987-2001 döneminde yüzde 6,7 ile sanayi, ilin en hızlı büyüyen sektörü olmuştur. Kırklareli'nin İstanbul ve Avrupa'ya yakın olması bunun temel nedenlerindedir.

Kırklareli ilinde, "gıda ürünleri ve içecek imalatı", "tekstil ürünleri imalatı", "kimyasal madde imalatı" ile "metalik olmayan diğer mineral ürünlerin imalatı" sektörleri öne çıkmaktadır. Ülkemizin önemli sanayi tesislerinin bir bölümü Kırklareli'nde yer almaktadır. Cam, gıda, tekstil, ilaç alanında önemli tesisler bulunmaktadır. Bunların arasında Türkiye'nin ilk şeker fabrikası Alpüllü Şeker Fabrikası, Danone, Bafsar Gıda, ACT Tekstil, Akın Tekstil, Edip İplik, Konteks Mensucat, Tüp Merserize, Zorlu Linen, Gossard Tekstil, Eczacıbaşı İlaç, Kırklareli Cam, Trakya Cam,

Trakya Otocam, Trakya Çimento, Trakya Döküm, 2002 Tekstil, Burgaz rakı, Akmaya AŞ ve Anadolu Efes Pilsen ilk akla gelenlerdir. Bu tesislerin hem ülke hem de il ekonomisine büyük katkıları olmaktadır. Üretilen mamullerin önemli bir kısmı ihraç edilmektedir.

Tarımsal yapı

Türkiye genelinde olduğu gibi Kırklareli’nde de çiftçi aile sayısına göre arazi dağılımı dengeli değildir. Bu bakımdan tarımla uğraşan aile sayısı fazla olduğundan ilde daha çok küçük işletmeler bulunmaktadır. Tarımsal işletmelerin yapısına baktığımızda, işletmelerin toprak büyüklüğü bakımından 50–200 dekar arasında yoğunlaştığı, çoğunluğunun hem hayvancılık, hem de bitkisel üretimi birlikte yaptıkları görülmektedir.

Şehrin tarımsal yapısı içinde hububat, ayçiçeği, şeker pancarı, mısır, yemeklik tane baklagiller, bağcılık önemli rol oynamaktadır. Tarım ürünlerinde, ağırlıklı bitkisel ürünler buğday ve ayçiçeğidir.

Bitkisel üretim içinde ikinci ağırlıklı ürün ayçiçeğidir. Kırklareli’nin, Türkiye ayçiçeği ekimindeki ve üretimindeki payı yıllara göre pek fazla değişmemekte ve takriben yüzde 12 civarında olmaktadır. Hubu-

bat ve ayçiçeğinden sonra ağırlıklı ürünleri sırasıyla şeker pancarı, mısır ve patatestir.

Balıkçılık

İğneada, Kıyıköy, Beğendik ve Limanköy Karadeniz sahilinde yer alan yerleşim yerleridir. Buralarda tekne ile balıkçılık yapılmaktadır. Bunun dışında baraj ve göletler ile alabalık tesislerinde de balıkçılık faaliyetleri sürdürülmektedir.

Şehrin nüfusu

2007 Yılı Genel Nüfus Sayımı sonuçlarına göre toplam il nüfusu 333.256’dır. Nüfusun yüzde 58’si şehirlerde, yüzde 42’si kırsal kesimde yaşamaktadır. Kırklareli’de yıllık nüfus artış hızı binde 5.94’dür. Nüfus büyüklüğü bakımından ilçe genel nüfusu 130.375 olan Lüleburgaz başta yer almakta, bu ilçeyi 83.378 nüfus ile Merkez, 51.815 nüfus ile Babaeski izlemektedir.

Kırklareli’nin nüfus yoğunluğu 50’dir. 1965 yılına kadar Kırklareli yoğunluğu ülke ortalamasının üzerinde olmuştur. Bunun nedeni ilin mübadele ve muhaceret yoluyla Balkan ülkelerinden aldığı göçtür. 1940–1945 yılları arasında II. Dünya Savaşı nedeniyle Kırklareli’nin nüfusu azalmış, 1950–1955 arasında ise

Coğrafi konumu

Kırklareli, Türkiye’nin kuzeybatısında, Marmara Bölgesi’nin Trakya kesiminde yer almaktadır. Kuzeyinde Bulgaristan; doğusunda Karadeniz; güneydoğusu ve güneyinde Tekirdağ (Saray, Çorlu, Muratlı ve Hayrabolu); batısında ise Edirne, güneyi ve güney batısında (Uzunköprü, Havsa ve Lalapaşa ilçeleri) bulunmaktadır. Toprakları, kuzeyden Bulgaristan sınırını oluşturan Revze Deresi Vadisi, doğudan Karadeniz, güneyde Ergene Irmağı ana vadisi ve batıdan ise Ergene Irmağı’na karışan Teke Deresi’nin su bölüm çizgisi olan sırtlarla kuşatılmıştır. Yüzölçümü 6650 km² olup, il merkezinin denizden yüksekliği 203 metredir.

Başlıca akarsuları Ergene Nehri ve Revze Deresi’dir. Bitki örtüsü olarak ormanlık ve step özelliği göstermektedir.

Vize Kalesi

Zengin Kültür Mirası

Merkez ve beş ilçede 12 halk kütüphanesi bulunmaktadır. İl tarihi yapılar bakımından zengin bir kültür mirasına sahip illerden biridir. Bu eserler arasında camii, hamam, çeşme, şehitlik, külliye, köprü ve türbeler yer almaktadır. Keza ülkemizde en çok tümülüs grubu il sınırları içinde, özellikle Vize ilçesinde bulunmaktadır. Ayrıca, birçok dolmen de ilde yer almaktadır. Kale ve kule kalıntıları da ilin kültür zenginliğini arttırmaktadır. Höyük ve tümülüs kazılarına devam edilmektedir. Bu kazılar Kırklareli'nin yakın zamana kadar hiç bilinmeyen erken dönemlerine ait yeni bilgileri ortaya çıkarmaktadır. Vize Çömlektepe'de yapılan kazıda tüm Trakya'da şimdiye kadar bilinen tek antik tiyatro açığa çıkarılmıştır.

İstanbul'un Türkler tarafından fethi sırasında kullanılan top güllerininin bir bölümü Demirköy ilçesinde bulunan Dökümhane'de imal edilmiştir. Burada yapılan kazılar büyük bir uygarlığı ortaya çıkaracaktır.

Seyfioğlu Tabyası

yeniden yurtdışından gelen göçmen aileler ile nüfus artmaya başlamıştır. 1960'a kadar yüksek olan nüfus yoğunluğu bu yıldan itibaren il dışına göçün başlamasıyla beraber 1965'den sonra azalmaya başlamıştır.

Turizm kenti

Doğal yerler olarak; göl ve barajlar, mağara, tabiatı koruma alanları, orman içi dinlenme ve mesire yerleri ile plajlar bulunmaktadır. Kırklareli'nde Hamam, Pedina, Mert, Erikli ve Saka gölleri ile Kırklareli, Armağan ve Kayalı barajları bulunmaktadır. Mağaralar da önemli turizm duraklarından. Merkezde Bedre, Demirköy'de Dupnisa Mağarası, Pınarhisar'da Pekmezdere, Vize'de Domuzdere, Kaptanın, Kıyıköy ve Yenesu mağaraları bulunmaktadır. Dupnisa mağarasının içi yaz aylarında bile çok soğuk olduğu bilinmektedir. Gidenlerin tedbirli gitmesi gerekir. Gerçekten gidilmeye ve görülmeye değer bir mağaradır Dupnisa. Plaj olarak da Demirköy'de İğneada bulunmaktadır. Yaban hayatı çok zengin olan Kırklareli, önemli av merkezlerinden biridir Istranca dağlarının yoğun ormanlarla kaplı yükseltileri büyük av hayvanlarının, ovalar ise kanatlı av hayvanlarının yaşama alanlarıdır.

Tarihi yerler

Kırklareli, tarihi yapıları bakımından Osmanlı kültür mirasına sahip zengin illerden birisidir. Mevcutlar arasında cami, hamam, imaret, şehitlik, çeşme, köprü ve türbeler yer almaktadır.

Fatih Sultan Mehmet'in, İstanbul'u fethetmek için kullandığı bir kısım topların döküldüğü tophanesi Kırklareli'ndedir. Demirköy ilçesinde bulunan ve İstanbul'un fethi sırasında kullanılan topların döküldüğü Tophane'nin çevresi teller ile koruma altına alınmış ve çevre temizliği yapılmış, ziyaretçilerin beğenilerine sunulmuştur.

Ayanikola Manastırı

Kıyıköy beldesi Pabuçdere yolu üzerinde güney yamaçta beldeye 700 metre mesafededir. Bizans dönemi (VI.-IX. Yüzyıl) kaya manastırların en iyi örneklerindedir.

Zemin katta kilise, daha aşağıda ayazma, üstte keşişlere mahsus bölümler bulunmaktadır. Kayaalara oyularak yapılmış kademe halinde hücreler vardır. Kuzey tarafta merdivenle ayazmaya inilmektedir. Kilisenin doğusunda ikinci bir giriş daha bulunmaktadır. Anadolu'daki dinsel mağara yapılarına

benzemekle birlikte özellikle duvarlara oyulmuş haç bezemeleriyle onlardan ayrılmaktadır.

Antik tiyatro (Odeon)

1995 ve 1997 yılları arasında gerçekleştirilen hafriyat sonucu Türkiye Trakya'sında şu ana kadar bilinen tek Roma Dönemi tiyatrosu açığa çıkarılmıştır. Üçbin dolayında izleyici kapasitesine sahip olduğu düşünülen tiyatronun mevcut cavea (oturma kademeleri) ve klimaks sisteminin tamamen mermer olması nadir görülen bir özelliktir. Ayrıca 1995 yılında büyük boyutta bir kadın heykeli, 1996 yılında ise dört sahne rölyefinin elde edilmiş olması, mevcut tiyatronun ne denli önemli bir yapı olduğunu göstermesi bakımından dikkat çekmektedir.

Kırklar Beyoğlu Sineması

Küçük Ayasofya Kilisesi

6. Yüzyılda Bizans imparatoru Justinian döneminde Dionysos mabedinin temelleri üzerinde bazilika planında yapılmıştır. Üç apsisi vardır. İçerisinde üçer sütunlu, iki sütun dizisi sonraki yıllarda payelere dönüştürülmüştür. Ayrıca Azizelik mertebesiyle Hıristiyanlık dini içinde sonsuza dek uzanan bir yer edinen Azize Maria'nın mezarının bulunduğu kabul edilen yerdir.

İlçeler

Kırklareli ilinin ilçeleri; Babaeski, Demirköy, Kofçaz, Lüleburgaz, Pehlivan köyü, Pınarhisar ve Vize'dir.

Babaeski: İl Merkezine 37 km. mesafededir. Cedit Ali Paşa Cami ile Babaeski Köprüsü ve Alpulu (Sinanlı) Köprüleri en önemli kültür eserleridir. Lüleburgaz: İlçedeki Sokullu Mehmet Paşa Cami ve Şadırvanı önemli bir sanat eseridir.

Demirköy: İl Merkezine 74 km. mesafededir. İlçede Sivrilere Köyü yakınlarında XV.yy. ait İstanbul'un fethi sırasında kullanılan büyük toprakların dökümünün yapıldığı dökümhane bulunmaktadır.

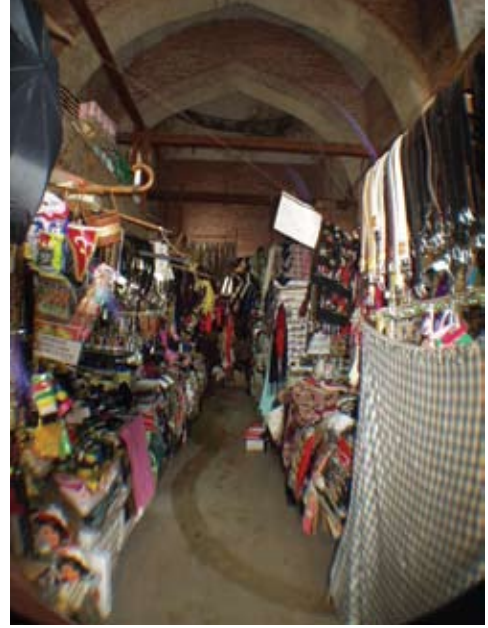
Koçaz: İl Merkezine 26 km. mesafededir. İlçe sınırları içerisinde çok sayıda tümülüs, dolmen ve tarihi yerleşim alanı bulunmaktadır.

Lüleburgaz: İl Merkezine 61 km. mesafededir. İlçede Sokullu Mehmet Paşa Camii ve Şadırvanı ile Mimar Sinan eseri olan Lüleburgaz Köprüsü kültürel eserlerdir.

Pehlivan köyü: İl Merkezine 62 km. mesafede bulunmaktadır.

Pınarhisar: İl Merkezine 30 km. mesafede bulunmaktadır. İlçe sınırları içerisinde çok sayıda tümülüs, nekropol ve yerleşim alanı bulunmaktadır.

Vize: Eski Kırklareli-İstanbul yolu üzerinde olup, İl Merkezine 56 km. mesafededir. İlçedeki Gazi Süleyman Paşa Camii önemli bir eserdir. Doğu Trakya'da tümülüslerin en yoğun olduğu bölgedir. Şehir merkezinde 2 höyük ve Roma Dönemine ait bir tiyatro mevcuttur.

Hızırbey Arastası

Gelişmişlik göstergeleri

Devlet Planlama Teşkilatı'nın 2003 verilerine göre, Kırklareli sosyo-ekonomik gelişmişlik sıralamasında 81 il içerisinde 11. sırada bulunmaktadır. Eğitim sektörü gelişmişlik sıralamasında 7, sağlık sektörü gelişmişlik sıralamasında 15, imalat sanayi gelişmişlik sıralamasında 14. sırada yer almaktadır. İlçeler sıralamasında, 872 ilçe içinde Lüleburgaz 35, Merkez 106, Babeski 147, Pınarhisar 214, Vize 219, Demirköy 259, Pehlivan köyü 262 ve Koçaz 460. sırada yer almıştır.

Dilber Sokağı

Bir tatil cenneti: İğneada

Denizle ormanın kucaklaştığı Batı Karadeniz incisi İğneada sınırları içinde yer alan gölleri, oksijen çadırından farksız havası, leziz balıkları ve kolay ulaşımı ile doğaseverlerin gözbebeği. 20 km. uzunlukta geniş bir kumsala sahip olan İğneada koruma altındaki yedi gölü, zengin doğası ve bünyesinde sakladığı sürprizlerle yatırımcıları kendisine çekiyor.

Şimdi Karadeniz'e, yemyeşil orman denizini geçip sahile yaklaşıyoruz. Evliya Çelebi ünlü Seyahatname'sinin 501. sayfasında Fatih'in akıncılarından İne Atlı Gazi'nin fethettiği bir belde harap, yıkılmış kalesi içinde odunculukla geçinen

Kırklareli'nden bir sokak

Rumlar yaşarmış diye yazmış. Bulgaristan sınırına 12 km. uzaklıktaki Kırklareli'ne bağlı İğneada dünden bugüne hem doğasını korumuş hem de villalarla, kooperatiflere kucak açmış. Yedigöller Milli Parkı ile rekabet edecek güzellikteki bölgede Erikli-Mert-Hamam-Pedina-Saka-Sülüklü ve Ramana isimleriyle anılan yedi göl bulunuyor. Sazan, kızılkanat, kefal, levrek, ilerya gibi balık çeşitlerinin yaşadığı göller koruma altında.

Kıyıköy

Kırklareli'ne bağlı Kıyıköy (Eski adı Midye) İstanbul'un yakın çevresinde denizin mavisi ve karanın yeşilinin birleştiği güzel yer. Pabuç ve Kazan ırmakları arasında yüksek bir tepe üzerine kurulmuş köyün kıyılarında Karadeniz'in hırçın dalgalarının oyduğu koylar, mağaralar ve ilginç biçimli anıt kayalar var. Temiz havası ve denizi ile İstanbul'a yakınlığı gerek yazlık gerekse günübirlik geziler için Kıyıköy'ün cazibesini artırıyor.

Antik çağlardan bu yana yerleşim olduğu bilinen köye Bizans sur kalıntılarının içinden geçilerek giriliyor. Kıyıdağı mağaraların eskiden korsanlar tarafından kullanıldığı söyleniyor. Nehir kıyısında bulunan kaya içine oyularak yapılmış Aya Nikola manastırının 3. yy'da yapılmış kolon kabartmaları, işlemeli sütunları ile kubbe ve kemerleri görülmeğe değer. Köylülerin Neron Çeşmesi dedikleri tarihi çeşme epeyce harap durumda.

Nehirler boyunca binbir çeşit kır çiçeğinin mis gibi kokuları, ötücü kuşların sonu gelmeyen konserlerinden gün boyu sarhoş olduysanız gün batımında tepeleri boyayarak kaybolan güneşin son ışıklarında Kartaltepe'de çayınızı yudumlayıp eşine az rastlanır Kıyıköy sahilini, "S" çizerek denize ulaşan ırmakları seyretmelisiniz.

Karagöz

"Evliya Çelebi 1658 yılında Kırklareli'ne (Kırkkilise'ye) geldiğinde Karagözü İstanbul tekfuru Konstantin'in habercisi Edirne yakınındaki Kırkkilise'de söz sahibi ağzı laf yapan ünlü ve çelebi bir Osmanlı kıptisi olarak tespit etmiş ve bu bilgiyi ünlü Seyahatname adını taşıyan kitabına geçirmiştir. Ayrıca Karagöz'e Sofyozlu Bali Çelebi dendiğini bildirmiştir. Diğer yazılı ve güvenilir kaynaklar da Karagöz'ün atalarının geleneğine uyan biçimde demircilik yaptığını Demirköy maden ocaklarında çalıştığını ileri sürmektedir. Evliya Çelebi'nin verdiği bilgiye diğer bilgiler de eklenerek, Karagöz'ün heykeli Kırklareli'ne dikilmiştir. Kırklareli, Karagöz'ü kendi kültürüne, kendi folkloruna dahil etmiştir.

Karagöz Anıtı

Osman Nuri Ergin (1883–1962)

Osmanlı devlet geleneği, yereli tanımlama ve yönetim sistemi açısından çağımızın ihtiyaçlarına yanıt veren ve yön çizen bir yapılanmayı içermektedir. Bu anlamda yerel yönetimler değer atölyesinin ilk ustası olarak Osman Nuri Ergin'i ifadelendirmek, modern anlamda belediyeciliğin gelişim serüveni içinde kendine anlamlı bir yer edinebilir. İstanbul'un ilk yerel yöneticisi olarak Hızır Bey Çelebi şehrin Bizans İmparatorluğu'ndan fethedilmesi ile dört yıllık süreçte Türk ve Müslüman Constantinapolis'in ilk kadısı, İstanbul Efendisi olarak şehir tarihimize aktör rolünü alır.

Günümüzde entelektüel veya aydın sözcüğünün yerinde geleneğimizde 'münevver' kelimesi kullanılırdı. 'Aydınlatılmış, ışıklı' anlamına gelen münevver kelimesi ilahi kökenli bir ışık olan 'nur' kökünden türetilmiştir. Aydınlığın yani bilgi kazanmanın, sadece akılla değil duygu, sezgi, gönül gibi diğer faktörlerin de katılarak sağlanabilmesi anlamını vurgulamak üzere, bu anlama boyanmıştı. Münevver veya aydın insan, içinde yaşadığı toplumun ve dünyanın geçmişi, bugünü ve geleceği üzerinde düşünen, soru soran ve insanlığın iyiliğine ve kötülüğüne olan halleri bağımsız olarak irdeleyerek, tarihi sorumluluğu gönüllü olarak omuzlayan, bundan hiç şikâyetçi olmayan ve bu yüzden insanlığa en yüksek miktarda hizmet etme onuruna erişmede nasiplendirilmiş insandır. Toplumun bağrında düşünebilen ve üretebilen bu insanlar, medeniyetlerin zirveye taşıdığı şehirlerde soluk alabilir ve kendilerini bulabilirler, en önemlisi de üretebilirler. Bu yazı çerçevesinde bir münevver olarak Osman Nuri Ergin'i sizlere takdim etmek ve tanıtmak, yine bir sorumluluk olarak doğdu. Marmara Boğazları Belediyeler Birliği olarak yeni düzenlenen seminer salonunu kendisinin adı ile yaşatmak tercihi, bu münevvere hissedilen vefanın karşılığı olduğu kadar, yerel yönetimci kimliğinin kurum-sallaşmasının, insan modeli ölçeğinde bir göstergesi olarak yorumlanmalıdır. Osman Nuri Ergin Seminer Salonunda onun emeğine değer, verimli çalışmaların gerçekleşmesi dileği ile kendisinin yaşam serüvenini birlikte öğrenelim.

Osman Nuri Ergin 1883 yılında Malatya'nın Pütürge ilçesinin İmran (İmirin) köyünde doğdu. Çocukluğunda bir süre çobanlık yapmış ve Kur'an Kerim'i iki defa hatmetmiştir. 9 yaşında İstanbul'a gelir. Sakalık ve kahvecilik yapan babasının ve onun arkadaşlarının teşviki ile önce Zeyrek daha sonra Mahmudiye Rüştüyelerine devam eder. 1901'de

Darülsafaka'dan pekiyi derecesi ile mezun olur. Aynı yıl, 18 yaşında iken İstanbul Şehremanetinde memur olarak çalışmaya başlar. Bu dönem Arapça ve Şark ilimlerini öğrenmek üzere Şehzade Camiinde, Çarşambalı Hacı Ahmet Efendi'den dersler alır. 1907'te Darülfünun Edebiyat Bölümünden mezun olur. Arapça dil bilgisine Fransızca'yı ekleyerek, çok boyutlu olarak düşünsel gelişimini sürdürür. En büyük dostluğu kitaplar ve sahaflardır. En büyük hayali, kitapçı yahut kütüphaneci olmaktır. Asıl adı Osman olmasına rağmen Nuri adını mahlas olarak kullanıp Osman Nuri adıyla anılmıştır.

Memurluk, başkâtiplik, şube müdürlüğü, mektupçuluk gibi değişik mevkilerde 46 yıl hizmet ederek, şehircilik ve belediyecilik pratik alanında oynadığı rolü kadar, kendini çok boyutlu olarak geliştirerek ve yazdığı kitap ve yaptığı çalışmalarla teorik alana sağlam bir bilgi birikimi sunmuştur. Bu haliyle bir münevver ile karşı karşıya olduğumuz hatırlanmalıdır.

Osman Nuri Ergin'in yürüttüğü, 1927'de ilk nüfus sayımının İstanbul'daki hazırlık çalışması sonunda İstanbul'da 6214 sokak adlandırılmış ve binalar numaralandırılarak, bölge haritaları hazırlanmıştır. 4 ay gibi kısa bir zamanda hazırlanan haritalar, memurlara dağıtılarak sayım başarıyla tamamlanmıştır. Bu sayım için yapılan çalışmalarda elde edilen bilgi ve belgelere dayanarak, 1934 yılında "İstanbul Şehir Rehberi" hazırlanmış ve bu rehber 38 adet kroki ve haritayla desteklenip, alfabetik sıra düzenlemeleri ve tarihçeleriyle birlikte yayımlanmıştır.

Türkiye'de beledi örgütlerin tarihine inen ilk araştırmacı olan Ergin; Mecelle-i Umur-u Belediye adlı eseriyle günümüzün en kapsamlı eserine sahiptir. İstanbul Belediye Müzesi ve Kütüphanesinin kuruluşu için, Fuat Köprülü, Hayrettin Nedim, Süheyl Ünver gibi şahıslarla birlikte çalışan Ergin, yine bu dönemde belediye matbaasını kurmuştur. Ayrıca bu dönemde belediye tarihinde ilk kez İstanbul Belediyesi arşivini düzenlemiştir. Arşivin oluşturulması esnasında elinden geçen binlerce belge, kendisinin daha sonraki yıllarda yapacağı çalışmalarda en önemli kaynağını oluşturmuştur.

Bugün Taksim'de bulunan, Atatürk Kitaplığı olarak bilinen İstanbul Belediyesi Kitaplığı onun gayretleriyle kurulmuştur. Hem yazma hem de basma, çok değerli 11.000 kitabını da bu kitaplığa bağışlamıştır. İstanbul belediyesinde çeşitli görevlerde

bulunan Osman Nuri Ergin; memuriyetinin son 22 yılında İstanbul Vilayet ve Belediye Mektupçuluğu (Özel Kalem Müdürlüğü) görevlerinde bulunmuştur.

Osman Nuri Bey; belediyede ki görevinin yanı sıra çeşitli okullarda öğretmenlik yapmıştır. Değişik tarihlerde Darüşşafaka'da Kitabet-i Resmîye Tarih-i İslam, Vefa Lisesi'nde Tarih; Amerikan Kız Koleji'nde Lisan Mektebinde de Tarih dersleri vermiştir. Bunun yanı sıra belediye zabıtalari kurslarında ve polis okullarında belediyecilik Tarih, Edebiyat ve Felsefe dersleri okutmuştur. Öğretmenlikten 1956'da ayrılmış, birçok kitap ve makaleyi yayımlayarak kültür hayatımıza kazandırmıştır. Ayrıca toplumsal sorunların çözümü için kurulan derneklerde ya kurucu ya da etkin bir üye olarak yer almıştır.

Ergin'in eserlerinin ikinci önemli kategorisini kültür ve eğitim alanı oluşturmaktadır. Toplumsal değerlerin yaşaması ve kültürel sürekliliğin sağlanması için kaleme alınan eserlerin yanı sıra Ergin, tarihçi kimliğiyle de ön plana çıkmış ve hem kurumların, hem de kültürümüzün önemli şahsiyetlerinin biyografik eserlerini kaleme almıştır. Kurumlarla ilgili tarihi çalışmalarının başlıcalarını Darüşşafaka, 5 ciltlik Türk Maarif Tarihi ile İstanbul Tıp Mektepleri tarihleri oluşturmaktadır. Ergin, şahıs biyografilerinde, İbn-i Sina'dan Muallim Cevdet'e, Sadreddin Konevi'den Süheyl Ünver'e, Abdülaziz Mecdi Tolun'dan Fatih'e kadar milli kültürü taşıyan unsurlar olarak gördüğü bu insanları ele almış, manevi açıdan toplumu bilgilendirmeye ve kültürel kodların aktarılmasına çalışmıştır. Ergin'in eserlerinin başlıcaları: Mecelle-i Umur-u Belediye (5 cilt), İstanbul Şehreminleri (1927), Belediye Mevzular (1932), Darüşşafaka, Türkiye'de İlk Halk Mektebi (1927), Muallim Cevdet'in Hayatı, Eserleri ve Kütüphanesi (1937), Türkiye'de Şehirciliğin Tarihi İnkişafı (1936), Türkiye Maarif Tarihi 5 cilt (1941), Cumhuriyet ve İstanbul Mahalli İdaresi (1933), İstanbul Şehir Rehberi (1934), İbn-i Sina Bibliyografyası (1937), İstanbul'da İmar ve İskan Hareketleri (1938), Türk Şehirlerinde İmaret Sistemi (1939), İstanbul Tıp Mektepleri, Enstitüleri ve Cemiyetleri (1940), Süheyl Ünver Bibliyografyası (1941), Balıkesirli Mecdi Tolun'un Hayatı ve Şahsiyeti (1942), Türk İmar Tarihinde Vakıflar, Belediyeler, Patrikhaneler (1944), Fatih İmaret Vakfı (1945), İslam Esaslarına Göre İnsan Hakları (1946), İslam'da Temellük ve Tasarruf Hakkının Dokunulmazlığı (1949), Fatih'in Hoşgörülüğü (1953), Sadrettin Konevi ve Eserleri (1957) sayılabilir.

Reşat Ekrem Koçu'nun "... İstanbul üzerinde belediyeciliğe, şehirciliğe ve Türkiye tarihi üzerinde ve

ayrıca maarif tarihi konusunda geniş çalışmaları ile ve bu gayretin ürünü çok değerli eserleri ile tanınmış bir araştırmacı; İstanbul'un en şerefli yerlerinden birine adının verilmesine ve ilelebet hatırlanmasına hak kazanmış bir sima..." Ya da Süheyl Ünver'in "...yaradılışındaki kabiliyeti anlayarak azami verimle devamlı olarak çok çalışan Osman Nuri; önce öğrendikleriyle kendisini kemale erdirdi. Gittikçe de cemiyetimizde insan-ı kâmil oldu. Bu yönüyle topluma örnek olacak bir insan"... şeklinde dönemin ilim adamlarının övgü ve takdirlerini kazanmış olan Osman Nuri Ergin, bir ömre sığdırılan bunca çalışmanın ardından 5 Temmuz 1961'de Atikalipaşa'daki evinde hayata veda etmiş ve Edirnekapı Şehitliği'ne defnedilmiştir.

Toplumsal gurur ve onur kaynağımız olarak yerel yönetimler ve İstanbul şehir tarihinde yerini alan Osman Nuri Ergin, varlığını kendi ifadeleri ile Türkiye'de İmaret Sistemi kitabının önsözünde, şöyle tanımlıyor. "Amacım Türk medeniyetine, Türk Belediyeciliği'ne ve nihayet Türk'ün bir kısım müesseselerine hizmet etmektir. Buna bir dereceye kadar muvaffak olduysam vazifemi yapmış ve kendimi bahtiyar saymış olurum". Geleneğimizde bir bireyin var olabilmesi, kendini topluma hizmete adanması yöntemi ile geçerlilik kazanmaktadır. Bu yöntemin hayata kazandırılması ile bir münevver olarak sonsuzluğa uğurladığımız Osman Nuri Ergin'i minnet, şükran ve dua ile anıyoruz.

Osman Nuri Ergin Cadde-i Kebir tabelasını asarken

Zeytinburnu Belediye Binası

Zeytinburnu Belediye Binası'nın, açılış tarihi bilinmemekle beraber III. Selim döneminde, Baruthane-i Âmire'nin ıslahı ve Azaldı Baruthanesi'nin kuruluşunu izleyen yıllarda hizmete girdiği sanılmaktadır. Kimi kaynaklar hastanenin II. Mahmud döneminde Tophane-i Âmire'ye bağlı olarak Cebehane hastanesi adıyla faaliyetini sürdürdüğünü, 1831 yılında Mühimmat-ı Harbiye (Askeriye) Hastanesi adını alarak yakın çevrede bulunan Baruthane çalışanlarına ve askerlere sağlık hizmeti verildiği biliniyor. İki salonu, beş odası, iki koridoru, bir eczanesi, mutfağı, çamaşırhanesiyle 75 yatağa sahip hastanede iki hekim, iki eczacı, iki cerrah, iki tımarcı ve diğer hizmetliler

çalışıyordu. Bunların dışında sanayi taburunun bir hekimi ve bir eczacısı da burada hizmet vermekteydi. 1847'de Halil Paşa tarafından, ihtiyacı karşılayabilecek yeni bir bina yaptırılır. Adı da "Zeytinburnu Asker Hastanesi" ne çevrilir. Zamanla ihtiyaçları karşılayamayan hastane binası, II. Abdülhamit tarafından yıktırılır. Aynı yerde geniş bir alana saltanat devrinin tipik ve klasik resmi binaları tarzında bir köşk şeklinde inşa edilen yeni hastanenin birinci katına mermer merdivenlerle çıkılıyordu. Geniş salonu sağlı sollu koridorlar boyunca sıralanmış büyük koğuşları vardı.

Depo ve müştemilat olarak kullanılan bodrum katı, üst kat ile aynı tertip ve teşkilatta olmasına karşın pencereleri üst katın pencerelerinden küçüktü. Nizamiye kapısının üstünde Üsküdarlı Mısrızâde Ali Rıza Efendi hattıyla yazılmış kitabede yer alan Muhtar Bey'e ait mısralarda hastanenin yapım tarihi belirlenmiştir: Sultân-ı âsuman-gâh 'Abdülhamîd Hân'ın Envâr-ı lûtf u 'adli tutdı cihâmı yer yer Tedbîr-i hikmetidür, mahz-ı hayât-ı devlet Te'sîr-i himmetidür rûh-ı kıvâm-ı leşker Nev hasta-hâne yaptı evvelkiden mükemmel Bünyân-ı dil-nişine hayrân olur görenler Eczâ-serâ-yı dünyâ oldukca hikmet-ârâ Tevfikin ide Mevlâ ol şehriyâre yâver 'Abd-i hakîri Muhtar târihin itdi inşâ Vâlâ bina olundu bu sıhhat-serâ-yı 'asker.

Son satır, her harfin bir sayıya tekabül etmesi esasına dayanan Ebced hesabıyla binanın yapıldığı 1311(1893) yılını göstermektedir.

Hastane, 1911'de İmâlat-ı Harbiye Müdiriyyet Umumiyesi'ne bağlanarak Balkan ve Birinci Cihan Savaşlarında hizmete devam eder. Mütareke yıllarında İstanbul Hükûmeti tarafından lağvedilir (1920). Hastane çalışanlarının bir kısmı Anadolu'ya geçerek Milli Mücadele'ye katılır. İtilaf devletleri İstanbul'u işgal ettiğinde kimi askerlerini Kuleli Askeri İdadisi'ne yerleştirince açıkta kalan öğrenciler Zeytinburnu Askeri Hastanesi binasında barındırılır. Hastane binası bir süre de Gedikli İhvari Okulu – astsubay hazırlama ve sevkiyat merkezi olarak kullanılır. Cumhuriyet döneminde Çorlu Askeri Hastanesi'nin bir kısım personeli 1933 yılında Zeytinburnu Hastanesi'ne gönderilince Zeytinburnu Hastanesi bu personelle 100 yataklı olarak 2 Nisan 1935 tarihinde yeniden faaliyete geçer. Ana binanın sağındaki iki büyük koğuş ameliyat ve pansumanhanesiyle hariciye (cerrahi) kliniğine, diğer oda ve koğuşlar ise; iç hastalıkları, göz, kulak-burun-boğaz servislerine tahsis edilir.

Operatör Dr. Hamdi Bako, daha önce Tekirdağ Hastanesi'nde saklanmakta bulunan hastaneye ait cerrahi malzemeyi getirip cerrahi servisin faaliyetini geliştirir (1936). Bu yıllarda röntgen cihazı ve bir laboratuvar bulunmadığı için radyolojik inceleme ve biyomedikal analizler o sıralarda İstanbul'da bulunan Gülhane Askeri Tıp Akademisi'nde yapılmaktaydı. 1939'da Başhekim Yarbay Osman Kâmil Galatalı, hastane yakınındaki çimento fabrikasından temin ettiği "komşu hakkı" çimentolarla bodrum katı, hamam, mutfak, çamaşırılık gibi müştemilatı yeniden yaptırıp eksikleri tamamlarken Ana Bakım Tamir Fabrikası'ndan da büyük yardımlar sağlar.

II. Dünya Savaşı seferberliğinde hastane kadrosu 200'e çıkartılarak uzman ve yedek tabiplerle takviye edilir. 1940'ta hastanenin Pınarhisar'a intikal emri gelince hazırlıklar yapılır ancak hareket edileceği sırada emir ertelenir. Beş altı ay sonra ikinci bir emirle hastane, önce Vize'ye sonra da Çerkezköy'e intikal ettirilir. Burada 5. Piyade Alay kışlasına yerleşir, hastane kadrosu 300'e çıkartılır ve "As. Posta 102" koduyla adlandırılır. 1941'de birlikler Çakmak Hattı gerisine çekildiği sırada Zeytinburnu Askeri Hastanesi bütün personeli ile Sirkeci-Haydarpaşa yoluyla Geyve'ye intikal ettirilip iki okul, câmî ile birkaç büyük binaya yerleştirilir. Aynı yıl Kastamonu'ya göç emri verilir ve X. Kolorduya bağlanır. Çankırı'ya , buradan kara araçları ile Kastamonu'ya gelen hastane Taşköprü yolu üstündeki eski Gureba – Frengi Hastanesine yerleşerek Kastamonu Asker Hastanesi adını alır. Buradan da Kütahya'ya intikal emri gelir.

1947'de tensik edilen Çengelköy Hastanesi bir kısım malzeme ve personeli ile Zeytinburnu'na nakledilir

ve 1949'da lağvedilir, personeli de Zeytinburnu Askeri Hastanesi'ne katılır. Seferberliğin zorlu koşullarında sık sık yer değiştiren hastane her yönden çöküntüye uğrar. Bu koşullarda hizmet ve personel düzeni ile bakım işlerinin istenilen düzeye çıkartılması güçleşir, 1950'de hekimlerin bir bölümü başka görevlere atanırlar. 1953'de başhekim Albay Dr.Taceddin İz, arkadaşları Dr. Şahap Göngün, Dr. Cihat Sak, Dr.Muammer Kalaç, Dr. Ahmet Algan, Operatör Rahmi Yalçın'dan oluşan genç ve enerjik bir ekiple hastaneyi kalkındırmak için yoğun çabalar harcar. Bina temelden onarılır, ameliyathaneve laboratuvar yeni alet ve cihazlarla donatılır (1954). En esaslı gelişimi Org. Sezai Okan başlatır. Dış barakada bulunan idare ve personel odaları ana binaya yerleştirilir. Deniz cephesine aşağı inen setler yapılır, ağaçlar diktilir, Bodrum kısmı hastaların hizmetine açılır. Hekimlerin dinlenebileceği ve sağlık kurulunun çalışabileceği ayrı bir bölüm yapılır. Restore edilen müştemilat bölümü deniz cephesinin en uç kısmında yemek salonu ile birleştirilir.

Ordu Kumandanı, ciddi çalışmalarla meydana getirilen bu eserden çok memnun kalır. Ancak o sıralarda İstanbul Üniversitesi'nde okuyan subay çocuklarına açılması düşünülen yatılı yurt için yer bulunamaması hastanenin sonu olur.

Aynı günlerde, Ordu Sağlık Başkanı Galip Göker Paşa'nın barış döneminde İstanbul'a üç askeri hastanenin yeterli olduğunu ileri sürmesi nedeniyle Zeytinburnu Askeri Hastanesi yurt yapılmak üzere 1956 yılında lağvedilir. Hastanenin evrak ve kayıtları Eskişehir ve Ankara İncesu evrak mahzenlerine gönderilir. Uzun süre hastane olarak kullanılan bu tarihi yapı kapıları kapanır. Hastane binası bugün Zeytinburnu Belediye Başkanlığı olarak kullanılmaktadır.

Orhangazi

Osmanlı Devleti'nin kurucusu Osman Gazi'nin oğlu Orhan Gazi'nin 1331-1335 yılları arasında Bursa'yı hâkimiyeti altına almasından sonra Orhangazi'yi yerleşim yeri olarak kurmuştur. "Pazarköy" adını alan bu yerleşim yerine bir cami ve hamam yaptırdı, civarda bulunan Türk boylarını da buraya yerleştirdi. 1879 yılında bucak merkezi olan Pazarköy, 1893 yılında Bursa'ya bağlı ilçe merkezi olmuş ve 1913 yılında Orhangazi adını almıştır. Kurulduğunda küçük bir yerleşim yeri olan Orhangazi, özellikle Bursa-Yalova karayolunun öneminin artması nedeniyle son yıllarda hızlı bir gelişme göstermiş, nüfusu 50 bini aşan bir sanayi ve tarım kenti olmuştur. Birlik Dergisi olarak yapılan çalışmalarını öğrenmek ve bu güzel ilçeyi daha yakından tanımak için Belediye Başkanı Yusuf Korkusuz'a sorularımızı yönelttik.

Orhangazi halkına, çağdaş yaşam standartlarına uygun hizmetler sunmak, halkın yaşamını kolaylaştırmak için hayata geçirdiğiniz projelerden örnekler verebilir misiniz?

Dünya değişiyor, Türkiye değişiyor ve bu değişimle birlikte güzel İlçemiz Orhangazi de değişiyor ve gelişiyor. Tarafsız, dürüst, samimi, şeffaf ve halk merkezli hizmet anlayışı ile 4 yılda Orhangazi'de yaşayan herkesin tanık olduğu bir değişim ve gelişim süreci yaşadık. "Her şey Orhangazi İçin-Orhangazililer her şeyin en iyisine layıktır" sloganıyla kimisi için hayal denilebilecek iddialı çalışmalarla ciddi projeleri hayata geçirmeyi başardık. İstenildiği zaman nelerin olabileceğini yaptığımız çalışmalarla halkımıza gösterdik. Yönetime geldiğimiz günden bugüne kadar Orhangazi'nin ihtiyaçlarını göz önüne alarak, halkımızı rahatlatarak, değişimi ortaya çıkaracak, ilçemizin güzelliğine güzellik katacak hizmetleri, projeleri gerçekleştirdik ve gerçekleştirmeye de devam ediyoruz.

Siz Orhangazi gibi çok hızlı büyüyen ve gelişen bir ilçenin ihtiyaçlarını karşılayacak projeler geliştiriyorsunuz. Kendinize göre geliştirdiğiniz bir hizmet modeliniz var mı? Orhangazi'nin sizce en büyük avantajı ne?

Merkezi yönetim ile yerel yönetimin uyumlu çalışmalarının en güzel örneklerini Orhangazi'de görebileceğimizi rahatlıkla söyleyebiliriz. Orhangazi Belediyesi olarak bütün kamu kurum ve kuruluşları ile ortak projelere imza attık.

Coğrafi konumu nedeniyle büyük yerleşim yerlerine ulaşımının kolay olması, sanayi alanlarının gelişmekte olması ve tarım alanlarının verimli olması nedeniyle çok göç alan bir yerleşim yeri olan ilçemizde konut ihtiyacının karşılanması, düzenli yapılanmanın özendirilmesi, düşük ve orta gelir gruplarının konut sahibi olabilmesi amacıyla TOKİ ile ortak çalışmalar yürüttük. Bu çalışmalar sonucunda 1380 konut, 2 ticaret merkezi, ilköğretim okulu, spor merkezleri ve sağlık ocağı yaptık.

Orman Genel Müdürlüğü ile Toplu Konut bölgesinde bulunan 99.900m²'lik alanın spor ve piknik alanı, kır kahvesi, çocuk parkları ile rekreasyon alanı olarak düzenlenmesi için proje çalışması tamamladık. Modern yaşamın gereği olan doğalgaza kısa bir süre içerisinde kavuştuk.

DSİ Bölge Müdürlüğü ve DSİ Genel Müdürlüğü ile yürütülen çalışmalar sonucunda Kapalı Sulama Tesisi için etüd çalışmalarına başladık

Size göre Orhangazi'nin en büyük problemi nedir?

İlçemizin içme suyu, kanalizasyon ve yağmursuyu şebekeleri miadını doldurmuş bulunuyor. Göreve geldiğimiz ilk günlerde, bu büyük probleme çözüm yolları ararken ilçemize ait herhangi bir içme suyu-kanalizasyon ve yağmursuyu projesinin olmadığını öğrendik. İller Bankası ile görüşmelere başladık. İlçemizin değiştirilmesi gereken içme suyu şebekesi 160 km, kanalizasyon şebekesi 140 km, yağmursuyu projesi de 14 km uzunluğundadır. Son aşamalarına gelinen bu projeler tamamlandıktan sonra, altyapı için gerekli diğer çalışmalara da başlamayı planlıyoruz. Acil ihtiyaç duyulan yerlere gerekli müdahaleleri yaparak, göreve geldiğimiz günden itibaren 3.200 metre yağmursuyu, 3.500 metre kanalizasyon ve 14.900 metre içme suyu şebekeleri döşenmiştir.

Orhangazi'den genel görünüm

Gelecek seçimler aday olmayı düşünüyor musunuz?

Hizmet sevdasıyla geride bırakacağımız 5 yılın ardından halkımız takdir ederse, Orhangazi için çalışmaya devam etmek isterim.

Stratejik planınızı ve performans programınızı yaptınız mı?

5393 Sayılı Belediye Kanunu, stratejik plan ve performans programını nüfusu 50.000'in altında olan belediyeler için zorunlu kılmamıştır. 2008 yılı başında Türkiye İstatistik Kurumu tarafından açıklanan yeni nüfus verilerine göre İlçemiz nüfusu 50.000'i geçmiş bulunmakta. Bununla beraber bizler de stratejik plan ve performans programı hazırlıklarına başladık.

Engelli dostu ödüllü başkan diye geçiyor internet sitesinde, hangi projeyle bu ödülü aldınız?

Bizler, engellilerin hiç kimseye muhtaç olmadan yaşayabilecekleri bir Orhangazi inşa etmek için çaba sarf etmekteyiz. "Engelliler Her Yerde Önceliklidir" sloganıyla çıktığımız bu yolda, engelli vatandaşlarımızı ihtiyaç sahibi olarak değil, eşit haklara sahip olan vatandaşlar olarak görüyoruz. Engellilere %50 su indirim, toplu taşıma araçlarında ücretsiz seyahat, rehabilitasyon yardımı, engelli ve ailelerine yönelik indirim kartı, statlara ücretsiz giriş, engelliler için minibus ve otobüslerde özel yer ayrılması ve özel engelli otopark yerleri gibi imkanlar tanınmasını sağladık.

Nasıl bir Orhangazi hayal ediyoruz?

Özetle bir "Sevgi Şehri" hayal ediyoruz. İnsanların birbirlerini karşılık beklemeden sevdiği, çıkarlarından arınmış, özü ve sözü her zaman bir olan insanların olduğu bir Orhangazi.

Yerel yöneticilik anlayışımızda belirleyici unsurlar nelerdir?

Yöneticilik anlayışımız, "insan" merkezli ve insana hizmeti amaç edinmiştir. Halka hizmet etmeyi amaçlayanların mazeret üretmek gibi bir hakkı olmadığını düşünüyorum. Mazeret üretmek "Bu iş neden yapılmıyor?" diye zaman kaybetmek yerine, "Bu iş nasıl yapılabilir?" diyerek çözümler üretmemiz gerekiyor. Bu ülkenin; vefakar insanlarına uzun yıllar anlatacağı kalıcı, yararlı ve hayırlı hizmetler vermek, eserler bırakmak ve milletimizin yüzünü güldürebilmek için büyük bir fırsat elimizdedir.

Başbakanımız Sayın Recep Tayip Erdoğan'ın biz belediye başkanlarına öğütlediği gibi, Para-Bilgi ve İnsan Yönetimine önem verilmesi; Belediyelerimizde dürüstlük ve şeffaflığın kurumsallaşması; temsil ve katılımın en ideal şekilde sağlanması; şehri ve şehir halkını topyekun nazara alacak bir vizyonun geliştirilmesi esas olmalıdır.

Çalışkanlık, dürüstlük, katılımcılık, şeffaflık, hesap verebilirlik, israf etmeden kaynakları kullanmak, yeni kaynaklar oluşturmak, adaletli olmak ve herkese eşit davranmak, herkesin derdiyle dertlenmek, verdiği sözleri tutmak, mazeret üretmemek, insan odaklı ve insana hizmeti en büyük görev saymak, sağlıklı büyümeye önem vermek bizim belediyeçilik anlayışımızın temel unsurlarıdır.

Çevre sorunlarını engellemede Orhangazi Belediyesi hangi görevleri yerine getirmektedir? İznik gölünün büyük bir tatlı su kaynağı olarak bölge için önemi hayati. İznik gölünün korunması ve Orhangazi'nin bu gölden en etkin bir şekilde yararlanmasına yönelik ne tür çalışmalarınız ve projeleriniz var?

Avrupa Birliği'ne uyum süreci kapsamında belediyelerin "Düzenli Çöp Depolama Alanı ve Bertaraf Tesisi" yapmaları öngörülmüştür. Başkanlığımı yaptığım, Orhangazi İznik Havzası Çöp Deponi Alanı Kurma ve İşletme Birliği olarak çalışmalara başladık ve 2 yıl içerisinde tesisin faaliyete geçirilmesini amaçlıyoruz.

Katı Atık ve Çöp Deponi Alanı oluşturulması amacıyla Çevre ve Orman Bakanlığı, Bayındırlık ve İskân Bakanlığı, Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı, Meteoroloji İl Müdürlüğü vb ilgili toplam 13 adet resmi kurumdan olumlu görüşleri alındı ve sözkonusu arazi ile ilgili İl Genel Meclisi'nce gerekli plan değişikliği kararı alındı. Hazırlanan ve Bakanlığa sunulan İş Termini Programı Çerçevesinde ÇED Olumlu Belgesi, Kamulaştırma, Jeolojik Etüdü ve projesi işlemleri yapılacaktır.

İller Bankası tarafından yürütülen İlçemiz İçme suyu-Kanalizasyon ve Yağmursuyu proje çalışmalarına paralel olarak, İznik Gölü'nün aşırı kirlenmeye karşı korunması amacı ile yapılacak Arıtma Tesisi çalışmaları da devam etmektedir.

Siz Marmara ve Boğazları Belediyeler Birliği'nin birçok faaliyetine aktif olarak katılıyorsunuz ve MBB'ye İznik gölü kenarında son derece kıymetli büyük bir araziyi tahsis etmek istiyorsunuz. Bildiğimiz kadarıyla bu arazide bir eğitim kompleksi yapılmasına yönelik çabalarınız var. Birlik tarihinde dönüm noktası sayılabilecek bu proje hakkında bilgi verebilir misiniz? Bu eğitim kompleksi hayata geçerse, Orhangazi Belediyesi Türkiye'de belediyelerin belediyeçilik eğitim merkezi olur mu ?

İlçemizin, İznik Gölü batı kıyısındaki 220 dönüm arazide yapılması öngörülen; 30.000 m²'yi aşan bir Eğitim ve Kongre Merkezi türünde dünyada sayılı, Türkiye'de de ilk olması açısından büyük önem taşımakta. 30.224 m² kapalı alan ve 92.722m² açık alana sahip olan tesisteki yapıların tümünün kendi enerjisini üretmesi, tek katlı ve ahşap olması, organik tarım, enerji bitkisi ve enerji ormanı alanları ile tüm ihtiyaçlarını mahallen gidermesi ve hiçbir atık vermeyen kurgusu ile kendi kategorisinde bütün dünyaya öncülük etmesi planlanmaktadır.

Proje içerisinde yer alan İdari Bina, Toplantı ve Eğitim Salonları, Televizyon ve Sinema Salonları, Kütüphane, Açık ve Kapalı Yüzme Havuzları, Toplam 232 yatak kapasiteli konaklama tesisleri, 31 dönümlük enerji ormanı, seralar ve buna benzer açık ve kapalı sosyal alanlar, teleferik kapalı ve açık spor sahaları, iki buçuk kilometreyi bulan bisiklet ve yürüyüş parkuru, endemik (yerel) bitkilerden oluşan bitki müzesi, mini golf ve ok atma alanlarıyla geniş yelpazede sportif ve toplumsal hizmet sunacağını düşünmekteyiz.

Hayata geçirdiğimiz projeleri özetlersek;

- İlçemiz Nadir Mevkii'nde bulunan 393 dönümlük yeşil alana, restoran, amfi-tiyatro, çocuk oyun alanları, yürüyüş yolları, halı saha inşa edilerek rekreasyon alanı olarak düzenledik.
- İlçemizi ikiye bölen Bursa-İstanbul Karayolu üzerinde her yıl maddi hasar ve ölümlerle sonuçlanan trafik kazalarını engellemek için yol ve kavşak çalışmalarını başlattık.
- İlçemiz içinde dağınık olarak bulunan ve can güvenliği açısından tehlike arz eden tüp depolarını, ilçe dışında 1.500 m² kapalı alana sahip modern bir tesise taşıdık.
- Geçimini tarımla sağlayan vatandaşlarımız için 4.500 m² arazi üzerinde Sebze-Meyve Alım-Satım Merkezi'ni kurduk. Geçimini çiçek yetiştirmekle sağlayanlar için de eski mezbahanın bulunduğu alanı Çiçek Pazarı olarak hazırladık.
- Kullanılamaz hale gelmiş olan şehir hamamını yıkıp Türk hamamı, sauna, fitness center, lokal, gençlik merkezinin de bulunduğu dinlenme ağırlıklı yeni bir sosyal tesis yaptık.
- İznik Gölü kenarında piknik alanı düzenlemeleri, Model Uçak Pisti yapımı gerçekleştirdik.
- Göl Spor Tesisleri'nde sporcularımızın konaklaması için 12 adet 20'şer m²'lik prefabrik kulübe, lokal ve idari binadan oluşan Sosyal Tesisi hizmete açtık.
- Göl kıyısında boğulma ve can kayıplarının önüne geçebilmek amacıyla emniyet şeridi oluşturulup, can-kurtaran hizmeti verilmesini sağladık.
- Eski Tekel Binası altına, biri 130 diğeri 88 kişi kapasiteli 2 Cep Sineması yaptırıldı.
- Bazı sokak ve caddelerimizi yenileyerek araç trafiğine kapattık ve şehir mobilyaları ile daha modern bir görünüme kavuşturduk.
- Kent Park içerisinde şehitlerimiz hatırasına bir şehitlik anıtı yaptık. İlçemizin muhtelif noktalarına dekoratif aydınlatma ürünleri yerleştirdik.
- "Yeşil Bursa"ya yakışır şekilde ilçemizde yeşillendirme çalışmaları kapsamında 5.000 çalı bitkisi dikimi, 8.000 m² çim ekimi, 6.000 adet ağaç dikimi gerçekleştirdik.
- 13 adet yeni park alanını hizmete açtık. Bakımsız ve kullanılamaz durumdaki çocuk parklarının da bakımını ve yenileme işlerini tamamladık.
- İlçemiz Olukdere mevkiinde 26.000 m² yüz ölçüme sahip bir mezarlık alanı planladık ve ihalesini gerçekleştirdik.
- Her yıl 500 öğrenciye yüksek öğrenim bursu vermekte; ihtiyaç sahibi öğrencilerimize giyim ve kırtasiye yardımı yapmaktayız. Zeytinimizin tanıtılması ve satışının daha rahat yapılabilmesi için 1.188 m² taban alanı, 2.376 m² kullanım alanına sahip 2 kafeterya, 45 m²'lik 37 dükkandan oluşan Zeytinciler Çarşısı hizmete sunulmuştur.
- Yerel Gündem 21 işbirliği ile faaliyete geçirilen Dost Eli Giysi Mağazası'ndan ortalama olarak her yıl 6.250 kişiye kıyafet desteği sağladık.
- Eski İtfaiye Binası'nın bulunduğu ve atıl vaziyetteki alanı yap-işlet-devret modeli ile değerlendirerek büyük bir alışveriş merkezi projesi hayata geçirdik.
- Vatandaşlarımızın daha güvenli ve sağlıklı bir şekilde alışveriş yapabilmelerini sağlamak amacıyla halkımızın 25 yıldır özlemini çektiği Kapalı Pazaryeri projesini hayata geçirdik.
- Yardıma muhtaç kimsesiz vatandaşlarımızın hizmetine sunmak amacıyla 15.000 m²'lik bir arazi içinde Huzur Evi, Kadın Sığınma Evi ve Rehabilitasyon Merkezi Projesi'nin yapımına başladık.

Çevre Politikalarında Sorunlar ve Çözüm Önerileri

Çevre sorunlarının tırmandığı evre bugün modern birçok paradigmanın iflası anlamına gelmektedir. Bunun en iyi örneği, yeryüzünde nesli tükenen canlılardır. Politik duruş, günümüzde olaylara sadece lokal ölçekte bakmaktadır. Çevre sorunları, bugün geldiği aşama açısından, artık “ulus ötesi” evrensel bir soruna dönüşmüştür. Çünkü çevre sorunları bugün sınır tanımaz bir niteliğe sahiptir. Çevre sorunlarına sebebiyet veren zihniyet, bugün bu sorunu “ulus-devlet” modeliyle çözmeye çalışmaktadır. Artık bu sorun, Rio deklârasyon’unun betimlediği biçimiyle “yeryüzü” sorunu haline gelmiştir. Bu sorun, insanlığın ortak bir sorunudur. Artık hiçbir ülke, “ben is-

tediğim gibi yeraltı ve yerüstü kaynaklarını sınırsızca kirletirim; sen içişlerime karışamazsın” sözünü söyleme hakkına sahip değildir.

BM’nin 1995 yılında, yayınladığı “küresel komşuluk” raporunda, dünyadaki sorunların, bir halkanın zincirleri gibi birbirine bağlı olduğu belirtilmekte ve sınır ötesi çevre anlaşmazlıkları ve insanlığın ortak mirası olan kaynakların korunması için uluslararası bir çevre yönetimine geçilmesi önerilmektedir.

Drucker’a göre, “çevre de, artık para gibi ulusal sınırları tanımamaktadır. Çevre ile ilgili çok önemli ihtiyaçlar –sözgelimi atmosferin ve dünya ormanları-

nın korunması– ulusal düzeydeki konular gibi ele alınamazlar. Bu meseleler için, ulus ötesi düzeyde uygulanacak ulus ötesi politikalar gerekmektedir” demektedir. Bugün çevre yönetiminin en önde gelen temel işlevlerinden biri de, çevre konusunda uluslararası entegrasyonu sağlamak amacıyla her türlü standartların oluşturulmasıdır.

Çevre sorunları karşısında yerel, bölgesel ve ulusal düzeyde politika geliştirmek politikacıların işidir. Çevre sorunlarına karşı geliştirilebilecek en önemli eylem, hem lokal hem de küresel ölçekte çevresel standartların her ülkede uygulanması biçiminde olabilecektir. Çevre yönetiminin en önemli araçlarından biri de standartlardır. Ekolojik yapının, endüstriyel, tarımsal ve kentsel atıklar tarafından kirletilmesiyle birlikte, insan varlığının devamını sağlayan ekosistemlerin bozulmaları çeşitli sakıncalara neden olmaktadır. İşte tüm bu olumsuzlukların önlenmesi ve giderilmesi için, çevre yönetimi gerekmektedir. Çevre yönetimini, “insanlarla birlikte insan varlığının sürekliliğine olanak veren tüm ekosistemlerin bozulmasını ve geleceklerinin tehdit altına alınmasını önlemeyi amaçlayan, planlama, örgütlenme, eşgüdüm, haberleşme ve denetleme işlevlerinin bütünü” olarak görmek gerekir.

Çünkü bugün birçok çevre sorununu oluşturan kirleticiler, artık ülke sınırlarıyla sınırlı kalmamaktadır. Onun için sınır tanımayan çevre sorunları karşısında politikacı, kendi seçim çevresiyle, bölgesiyle veya ülkesiyle sınırlı kalmaz. Politik anlayış, insanlığın ve diğer canlı varlıkların kendi yaşamlarını sürdürebilmesinin temel koşulunun yaşanılır bir çevrenin ve gelecekteki nesillere karşı sorumluluğun olduğu gerçeğine inanarak ve dayanarak politika oluşturmak zorundadır.

Politikacılar, günümüzün meselelerine sadece “iktisadi” perspektifle bakma lüksüne sahip değildirler; ekolojik ve etik tüm süreçleri gözeterek “sürdürülebilir” kalkınma ilkelerini de özümseyerek politika oluşturmak zorundadırlar. Politika üretenler, sadece bugünkü kuşaklara karşı değil, gelecekteki kuşaklara da birincil derecede sorumludurlar. Ünlü Kızılderili Reis’in sözüyle betimleysek; “Dünya, atalarımızdan bize miras kalmamıştır; torunlarımızdan aldığımız bir ödüyü, Menderes Havzası, Sakarya ve Trakya bölgeleri

sanayi atıkları ile kirletilmiş ise ve tarımsal alanlar betonlarla kuşatılmış ise, bu politikacıların olaylara kısa vadeli bakışlarından kaynaklanmaktadır. Oysa politika üretenler, hem kalkınma hem de çevre politikalarını bütünleştirmiş olsaydılar bugün bu sorunlar yaşanmayacaktı.

Anayasamızda, “herkesin sağlıklı ve dengeli bir çevrede yaşama hakkına sahip olduğu” belirtilmiş, çevre hakkı “insani bir hak” olarak kabul edilmiştir. Bu maddeye göre, çevreyi geliştirmek, çevre sağlığını korumak ve çevre kirlenmelerini önlemek, devletin temel fonksiyonlarından biridir. Ülkemizde kamunun elinde, çevre ile ilgili kullanılabileceği birçok yetki olmasına rağmen bunları etkin bir şekilde kullanmadığını görmekteyiz.

Bu yetkiler; plan yapmak, özel bölgeler oluşturmak, faaliyetleri denetlemek, yasaklamak, kısıtlamak veya çevrenin geliştirilmesini teşvik etmek, gerekli önlemleri almak, çalışmalarına belli süre izin vermek, ruhsata tabii tutmak, cezai müeyyideleri uygulamak, arıtma tesisi kurdurmak, atık alanı tespit etmek, depolamak ve insan sağlığını korumak için periyodik olarak atıklardan örnek numune analizlerinin yapılması olarak sayılabilir. Bu yetkilerle donatıldıkları halde bazı kurumlar bu görevleri ne yazık ki etkin olarak yerine getirmemektedirler.

Gelişmiş ülkelerde “kirleten öder” anlayışına karşın, ülkemizde ne yazık ki, çevreyi kirletenler hiçbir maliyete katılmamaktadırlar. Ayrıca çevre yatırımlarına bütçelerinden hiçbir pay ayırmadıkları gibi haksız rekabete de sebep olmaktadır.

Üzülerek görmekteyiz ki, ülkemizde çevresel sorunlarla mücadelede ne yeterli sayıda yetişmiş personel, ne de yeterli düzeyde idari, teknik ve hukuki normların varlığı söz konusudur. Bu noktada ülke adına politika üreten insanlara düşen en büyük sorumluluk, yerel, bölgesel ve küresel ölçekte çevre bilincini oluşturmak, çevre sorunlarına duyarlı bir toplumsal yapının oluşmasına imkan sağlayacak politikalar geliştirmek, bu sorunları ile mücadele etmede gerekli donanımlara sahip örgütsel yapıyı gerçekleştirmek ve en önemlisi de çevresel sorunların çözümünde etkin standardizasyonu ve hukuksal normları oluşturarak bunların hayata geçirilmesini sağlamaya çalışmaktır.

Necip Fazıl Kısakürek'e Saygı Günü

Şair, yazar ve fikir adamı Necip Fazıl Kısakürek, Sakarya Büyükşehir Belediyesi tarafından AKM Tiyatro Salonu'nda düzenlenen 'Necip Fazıl'a Saygı Günü' programıyla anıldı. Yazar Sadık Yalsızuçanlar'ın Necip Fazıl Kısakürek hakkında çeşitli bilgiler verdiği programda ayrıca ünlü şairin yazdığı 'Para' isimli oyun sahnelendi. Necip Fazıl'ın hayatının çileyle dolu olduğunu belirten Yalsızuçanlar; "Son dönemine kadar çileyle, fikirle, tasavvufufla, şiirle, edebiyatla, politikayla dolu bir hayat yaşamıştır. Onun hayatı bizim hayat algımızı zorlayan bir hayattır. Ya hep ya hiç'çidir. Hiçbir şeyin sonunu düşünmemiştir. Kefeni çantasında gezmiş birisidir" dedi. Programın sonunda katkılarından dolayı yazar Sadık Yalsızuçanlar'a plaket verildi.

Yazar Sadık Yalsızuçanlar'a plaket verilirken

Fethin 555. Yılına Özel Pul ve Madalyon

İstanbul Büyükşehir Belediyesi, fethin 555'inci yılına özel pul ve madalyon bastırarak çağ açıp çağ kapatan tarihi olayı bir defa daha ölümsüzleştirdi.

Asırlar boyunca dünyanın gözdesi olmuş İstanbul'un fethi için görkemli kutlamalar hazırlayan İstanbul Büyükşehir Belediyesi, tarih tutkunlarına da bir sürpriz yaparak fethin 555'nci yılına özel olarak hatıra madalyon ve pul bastırdı. Özel olarak tasarlanan ve koleksiyon değeri taşıyan madalyonlar Darphane'de sınırlı sayıda basıldı. 1.300 YTL'lik 200 adet altın madalyon ve 50 YTL'lik 500 adet gümüş madalyon Beyoğlu'ndaki Kültür A.Ş.'ye bağlı İstanbul Kitapçısı ve Harbiye Cemal Reşit Rey Konser Salonu'nda tarih tutkunlarının beğenisine sunuldu.

Uluslararası Modern Çağ ve İbn-i Arabî Sempozyumu

İstanbul Büyükşehir Belediyesi Kültür Müdürlüğü tarafından düzenlenip, Kültür A.Ş. tarafından organizasyonu yapılan ve Türkkad'ın katkılarıyla gerçekleştirilen Modern Çağ ve İbn-i Arabî Uluslararası Sempozyumu düzenlendi. Dünyanın farklı yerlerinden İbn-i Arabî uzmanları konuşmacı olarak katıldıkları sempozyumda tebliğlerini sundular.

Eski Eserler / Müzeler Karikatür Yarışması Sonuçlandı

İstanbul Büyükşehir Belediyesi Kütüphaneler ve Müzeler Müdürlüğü'nün düzenlediği "Eski Eserler/Müzeler" konulu karikatür yarışması sonuçlandı. Karikatür ve Mizah Müzesi'nde toplanan seçici kurulun 220 adet karikatür arasında yaptığı değerlendirme sonucunda Aşkın Ayrancıoğlu birinci oldu.

Ödül alan diğer yarışmacılar ise şunlar;

İkincilik Ödülü: Ömer ÇAM

Üçüncülük Ödülü: Kürşat ZAMAN

Başarı Ödülü: Mehmet KAHRAMAN

Başarı Ödülü: Önder ÖNERBAY

Başarı Ödülü: Musa GÜMÜŞ

Başarı Ödülü: Ergül AKTAŞ

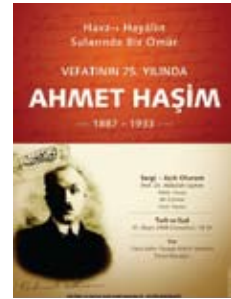
Başarı Ödülü: Mehmet ZEBER

Akşam ve Hüzün Şairi Ahmet Haşim Anıldı

İstanbul Büyükşehir Belediyesi Kültürel ve Sosyal İşler Daire Başkanlığı Kültür Müdürlüğü'nce düzenlenip Kültür A.Ş tarafından organize edilen "Havz-ı Hayâlin Sularında Bir Ömür: Vefatının 75. Yılında Ahmet Haşim" etkinliği 31 Mayıs 2008 Cumartesi günü Tarık Zafer

Tunaya Kültür Merkezi'nde gerçekleştirildi. Prof. Dr. Abdullah Uçman'ın oturma başkanlığını yaptığı açık oturuma Hilmi Yavuz, Ali Günvar ve Cem Yavuz konuşmacı olarak katılırken, fuayede de ünlü yazarın kitapları ve fotoğraflarından oluşan bir sergi açıldı.

Birlikte Yaşama Coşkusu CRR'ye Sığmadı

İstanbul'un fethinin 555. yıl dönümü etkinlikleri kapsamında İstanbul Büyükşehir Belediyesince düzenlenen "Birlikte Yaşamak Konseri", farklı dil, din ve kültürleri aynı sahnede buluşturdu. Cemal Reşit Rey Konser Salonu'nda gerçekleştirilen ve sunuculuğunu konserin genel koordinatörlüğünü de üstlenen Abdurrahman Şen'in yaptığı konser, iki bölümden oluştu. Sinagog Maftirim Korosu, Nişan Çalgıcıyan Akapella Korosu, Taşkın Savaş Müzik Topluluğu ve Los Paşaros Sefaradis Grubu'nun yer aldığı konserin ilk bölümünde ilahiler seslendirildi ve sema gösterisi yapıldı. Konserin ikinci bölümünde ise İstanbul şarkı ve türküleri İbrance ve Türkçe seslendirildi. Bu bölümde seslendirilen sözleri şef Nişan Çalgıcıyan'a bestesi şef Taşkın Savaş'a ait olan "Birlikte Yaşayalım" adlı şarkı dinleyicilerden büyük alkış aldı.

Yemen Mutluluk ülkesi

Birlik heyeti olarak, İstanbul'dan uçakla 4,5 saat yolculuktan sonra, bir gece yarısı, "Gülünün Çemen olduğu, gidenin gelmediği" Yemen'in başkenti San'a'ya vardık. Hava alanına indiğimizde, çevremizde gördüklerimiz; bize yabancı olmayan, fakat tarihin bir yerlerinde durdurulmuş gibiydi.

Yemen; insanlık tarihi kadar eski. Yeryüzünün ilk toplumlarından bir kısmı, bu topraklarda yaşamış, ilk medeniyet eserlerinin bir kısmı burada ortaya çıkmıştır. Hint denizi ile Ortadoğu ve Akdeniz Baharat yolu üzerinde bulunması, iklimi ve coğrafyası ile Arabistan yarımadasının güney batısındaki müstesna konumu nedeni ile, eski Yunan coğrafyacıları bu bölgeye "Arabia Felix (Meş'ud Arabistan-Arabiye-i Sa'ide" ismini vermişlerdir. Arabistan yarımadasının bu bölgesine, "Kabe"ye göre sağdaki memleket anlamında "Yemen" adı verilmiş; "Şam" ise soldaki memlekettir. Yemen'in iklimi, coğrafyası, binlerce yıllık kültürel geçmişi ve Arab yarımadasının kuzeyine uzaklığı ona farklı kültürel ve siyasi kimlik kazandırmıştır.

Nüfusu 21.5 milyon (2005), yüzölçümü 536.869 km2 olan Yemen'in başkenti San'a'dır. Halkın dili Arapça, dini İslam (nüfusun%1'i yahudi), para birimi "Yemeni Riyal", temel ihraç ürünleri kahve, petrol ve pamuktur. Fert başına gelir 600 ABD Doları'(2006) dir. Radyo, Televizyon ve haber ajansı, devletin kontrolindedir. Kuzey ve Güney Yemen birleşmeden sonra (1990), modernleşmeye ve dünyaya açılmaya başlamışsa da, halk eski geleneklerini sürdürmektedir. Yemen'de idari olarak 20 vilayet, 333 ilçe, 2210 belde ve 38.284 köy yerleşimi bulunmaktadır. San'a vilayeti içinde yer alan San'a' şehri, 1 milyon nüfusu ile belediye yönetimine sahiptir. Belediye başkanı atama ile gelmektedir. San'a belediye başkanı, aynı zamanda Devlet Bakanı olan Sayın Yahya M.Al Shaibi'dir.

San'a Belediye Başkanı Sayın Yahya M.Shaibi, Birlik heyetini kabul ederek, Türkiye'den belediyecilerin Yemen'e gelmesinden dolayı çok mutlu olduğunu, iki ülke arasında çok önemli kültürel ve tarihi bağlar bulunduğunu, iki ülke belediyeleri arasında ilişkilerin geliştirilmesinin önemli olduğunu belirterek, San'a'da yürütmekte oldukları projeler ve hizmetler konusunda bilgi verdi. Birlik Heyeti Başkanı ve Ümraniye Belediye Başkanı Sayın Hasan CAN, heyeti

kabulünden dolayı başkana teşekkür etti. Türkiye'de son yıllarda uygulanmakta olan yerel yönetim reform çalışmaları hakkında bilgi verdi ve iki ülke belediyeleri arasındaki dostluk ve kardeşlik ilişkilerinin geliştirilmesinin önemine değindi.

San'a Yemen'in kalbidir ve 2200 m. yükseklikte bir platoda yer alır. Yemen'in ekonomi ve finans merkezi olan San'a, dünyanın en eski kentlerinden birisidir. Bu günkü eski kent merkezi 2500 yıllık bir geçmişe sahiptir.1984 yılından bu yana BM tarafından "Dünya Mirası Kent" olarak ilan edilmiş olan eski San'a'da, çoğu 400 yıllık olan binalar, 100 cami, 12 hamam ve takriben 6500 ev vardır. Taştan yapılan ve yüksek katlı binalar, beklide dünyanın "ilk gökdelenleri"dir. Evler, süslemeli cam pencereleri ile özgün bir mimariyi yansıtır. San'a'daki evler, diğer Arab ülkelerinin kentlerinde olduğu gibi, dış avlu duvarı ile çevrili olarak içe dönük değil, teraslar biçiminde dışa dönük olarak yapılmıştır. En güzel oda, en üst kattaki, her yöne penceresi olan kenti panoramik gören odadır (mafraj). Eski kentteki Camii El Kebir (Büyük Cami) 7. Asırda yapılmış, dünyanın en eski camilerinden birisidir. Kente giriş kapılarından Bab el-Yemen 1000 yıllık bir geçmişe sahiptir. San'a'da Osmanlılar tarafından yapılmış kale, cami (Bekiriyye Cami), ordu karargahı ve askeri dikimevi önemli tarihi binalar arasında yer almaktadır.

San'a'nın sokaklarında, eski San'a çarşısında gezerken insan, zaman tüneline geçerken gibi, bazen 50 sene bazen 500 sene gerilere gidiyor. Yemen'deki so-

San'a Çarşısı'nda el sanatları

kaklar ve dükkanlar, sizi 1950'lerin Anadolu kasabalarına götürüyor. San'a'nın sokaklarında, güler yüzlü, misafirperver insanlar; sürekli bir şeyler ikram eden, karşılık beklemeyen, genellikle fakir ama mutlu insanlar. Yemen'de hayatın büyük bölümü çarşı ve pazarlarda, sokaklarda geçiyor. Cadde ve sokaklar cıvıl cıvıl insan dolu, herkes bir şeyler satmaya çalışıyor, belki 500 veya 1000 sene öncesinde de benzer şeyler satıyorlardı. Bu toprakların insanları binlerce yıldır ticaret yapıyor belli ki. Caddelerdeki, sokaklardaki tarihle iç içe geçmiş yaşamı, motorlu araçlar, bu araçların her yerdeki hurdaları ve çok sayıdaki tamirhaneler bozuyor. İçişleri Bakanlığının istatistiklere göre 2007 yılında, Yemen'de 15.141 trafik kazası olmuş ve bu kazalarda 10.550 kişi ölmüştür.

Yemen 3000 yıllık bir medeniyetin izlerini taşımaktadır. Tarihçi Heradot (M.Ö. 400) Yemen'i, dünyanın en zengin ülkesi olarak belirtmiştir. Güney Arabistan'da, İslamiyetten önceki asırlarda, Main, Saba, Ausan, Hadramut ve Himyer adı altında devletler ve çok sayıda Emir'lik yaşamıştır. San'a, Aden, Ma'rib gibi şehirler, tarihin en eski devirlerinden beri meskun olan yerleşme yerleridir. Saba krallığının (M.Ö. 610-M.S. 245) merkezi olan Marib'deki, Marib Seddi (barajı) ve sulama kanalları o bölgeye hayat vermiştir. Hindistan'la Mekke, Medine, Gazze ve doğu Akdeniz arasında önemli bir ticaret yolu üzerinde bulunan Marib, önemli bir medeniyet merkezi olmuştur. Yemen, muhtemelen, "Arabia Felix-Mutlu Arabistan" ismini bu nedenle almıştır. Marib Seddi (barajı) tarihin o devirlerinde, sulama sistemi ile birlikte teknik bir abide kabul edilmektedir. Baraj geniş bir hinterlandın, muson yağmurları ile oluşan sel sularını tutarak, sulama kanallarına vermek için yapılmıştır. Sed gerisinde tutulan su ve yapılan sulama sistemi ile, kurak zamanlarda da, baraj önündeki geniş topraklar sulanmıştır. Baraj ve sulama kanalları ile 1600 hektar alanın sulandığı ve bu alanın 300.000 kişiyi beslediği tahmin edilmektedir. Marib barajının 5. Asırda, onarıldıktan sonra 6. Asrın ortalarında yıkılması, oradaki medeniyetin de çökmesine neden olmuştur. Arablar arasında yaygın olan rivayete göre, anayurtları olan Yemen'den, diğer bölgelere (Mekke, Mina, Yesrib, Irak, Şam) dağılmaları, Marib Seddi'nin (takriben M.S. 542-570) yıkılması (Seylü'l Arim) hadisesi sebebiyle olmuştur. (..Evleri sağdan ve soldan iki bahçeliydi. Onlara demiştik ki; rabbinizin rızkını yiyin ve O'na şükredin... Ancak onlar yüz çevirdiler, böylece biz de onlara Arim selini gönderdik... Ku'ran,Sebe' suresi, 15. ve 16.ayet).

Yıkılan barajın yerine, Birleşik Arab Emirliklerinin finansmanı ile, bir Türk Müteahhit firması tara-

findan yeni bir baraj (Marib Barajı) inşa edilmiştir. Barajın yapımına 1984 yılında başlanmış ve 1987 yılında Başbakan rahmetli Turgut Özal tarafından hizmete açılmıştır. (Barajın besleme havzası 10.000 km², su depolama hacmi ise 390 milyon m³, barajın göl alanı ise 30,5 km² dir.)

San'a'yı Aden'e bağlayan ve 2500-3000 metre yükseklerden dağları aşan yol boyunca, rastladığımız yerleşim yerleri, kayalıkların üzerine kurulmuşlar ve zamanı adeta dondurmışlar. Bu tür yerleşimlerin birden çok nedeni vardır: arazinin dik yamaçlarının teraslanarak tarımda kullanılması, tepelerde ve kayalık sağlam zeminlerde yerleşerek hem muson yağmurlarından, hem de saldırılardan korunmanın amaçlanması. Yemen halkı dağlarda kendini daha güvende hissetmiş, o topografyada nasıl yaşayacağını, çok sarp kayaların üzerinde, doğal şartlara ve doğaya uyumlu evler yapmasını çok iyi biliyor. Dağlardaki köy ve kasabalarındaki evleri, dışı karşı adeta bir kale gibi planlanmıştır. Yemen'in çoğu bölgesinde yerleşim yerlerine dışarıdan bakıldığında, çok katlı evler bir kale görüntüsündedir. Ancak içeride, konutlar birbirinden ayrıdır. Yemen toplumunun ortak değerlerinden birisi, aile, sülale (kabile) ve köy toplumları arasındaki güçlü dayanışmadır.

Yemen halkı, her halde, dünyanın ilk taştan ve çamurdan apartmanlarını yapan halktır. Başta San'a olmak üzere, çok sayıda yerleşim yeri (Manaha, Haccara,Thula, Kevkeban, gibi) hakim tepelere kurulmuş taş evleri ve taş apartmanları, vadilerde yapılmış kerpiç/çamur tuğla evleri (yapılarda, genellikle, yöresel doğal malzeme kullanılmaktadır) özgün mimarileri ile, binlerce yıllık bir medeniyeti bu günlere taşıyor. Çok katlı taş evlerde, havalandırma bacaları, doğal klima sistemleri düşünülmüş. Yemen'in değişik bölgelerinde, mimari, peyzaj ve ekili alanlar, bağ ve bahçeler, bir yandan da büyük bir çeşitlilik gösteriyor.

Yemen'in dağlık bölgesinde Mayıs-Ağustos aylarında yağın gök gürültülü yağmurlar, Arabistan yarımadasının diğer bölgelerine göre büyük nimetten kabul ediliyor. Dağlardaki köy ve kasabalarda, sıcak kanlı, misafirperver insanlar karşılıyor gelenleri. Çocuklardan bir çoğu İngilizce biliyor ve gelenlere rehberlik yapıyor, aynı zamanda bir şeyler satmak için yoğun bir çaba gösteriyorlar. Yemen'in gözü pek şoförleri ile, dik, sarp dağ yollarında saatlerce yolculuk etmek, insanın yaşayabileceği en korkulu maceralardan birisi sayılabilir. Uçurumları andıran dik dağ yollarında giderken, aynı yollardan bir de dönüş yapacağımı düşünmek, insanın adrenalinin en üst noktaya yükselmesine neden oluyor.

Birlik Heyeti

“Kat” genellikle öğleden sonra, yapraklarını çiğneyip, top halinde avurdalarında saatlerce suyunu emdikleri bir bitki. Yemen’de kullanımı serbest ve çok yaygın. Öğle vakti geldiğinde, çoğu Yemen’li, “kat” satan dükkanlardan, küçük torbalar içinde “kat” alma telaşına düşüyor. Halkın önemli bir kesiminin, gelirlerinin önemli bir bölümünü, “kat” almak için harcadığı görülüyor. Öğleden sonraları “kat” çiğneme alışkanlığı, sıcak iklimle de birleşince, kuşkusuz, belirli ölçüde bir miskinliğe neden oluyor.

Yemen’de İslamiyet’ten önce, ilk devletler olarak birbirinin muasırı olan “Sebe”(M.Ö.610-115) ve “Ma’in Krallığı (M.Ö.700-M.S.300) milattan sonra 3. asra kadar hüküm sürmüştür. M.Ö. 115’ten itibaren Yemen’de hakimiyet Himyeri kabilesine geçmiştir. Himyerler Yahudiliği kabul etmiş, Hristiyanlara zulüm etmeye başlamışlardır. Hristiyanlar ise en yakın dindaşlarından, Habeşli’lerden yardım istemişler, yardım için Yemen’e gelen Habeşler, M.S. 525 yılından 575 yılına kadar Yemen’de hüküm sürmüşlerdir. Habeşler, Arab yarımadasında Hristiyanlığı yaymağa başlıyorlar, hatta kabe’yi yıkmak üzere, fillerle Mekke’ye hücum ediyorlar. (Kur’an’daki “Fil” suresinde, fil sahiplerinin (Ebrehe ordusu), eabil kuşlarının attığı taşlarla hezimete uğradığı anlatılmaktadır). Yemen’deki Hristiyan Arablar, İstanbul’daki Bizans imparatorluğunun; putperest ve Yahudi Arablar da İran Sasani Devletinin himayesini görüyorlar. İran Himyeri’lere yardım etmek üzere, Habeşli’leri Yemen’den kovup, 575 tarihinde orada bir İran idaresi kuruyor. 60 sene hüküm süren bu idare, İslam ordularının İran’ı fethi ile tarihe karışıyor.

Osmanlılar Mekke ve Medine’nin idaresini ellerine aldıktan sonra, o sırada Hint denizine hakim olan ve “Haremeyn”i tehdit eden Portekiz tehlikesi karşısında, Yemen’i idareleri altına almak mecburiyeti duydular ve 1517 tarihinde Mısır’ın zaptı ile, tedricen Yemen de Osmanlı hakimiyetine girdi. 1565 Zeydi

imamlarının isyanı ile, Yemen Mutahhar ve yakınlarının eline geçti. Mısır beylerbeyi Koca Sinan Paşa, isyanı bastırarak 1571’de Yemen’i tekrar Osmanlı hakimiyetine aldı 1839 yılında İngilizler Aden’i, daha sonra da Güney Yemen olarak bilinen bölgeyi işgal ettiler. Kuzey Yemen ise, 30 Ekim 1918 tarihine kadar Osmanlı yönetiminde kaldı. Güney Yemen 30 Kasım 1967 yılında İngiliz işgalinden kurtuldu ve güneyde bağımsız bir devlet kuruldu. Kuzey ve Güney Yemen 22 Mayıs 1990 tarihinde birleşerek bu günkü “Yemen Cumhuriyeti” kurulmuştur.

Orası Yemen’dir, gülü çemendir, giden gelmiyor, acep nedendir?

Falih Rıfki Atay Zeytindağı adlı eserinde Yemen’i şöyle anıyor.

“Hicaz hattını, Medine’yi müdafaa edenler... Anadolu kanını dökerek, Peygambere aşkını anlatıyor... Yemen kahramanları ne yapıyor? Onlarla sulh vaktinden beri temas etmedik... Yemen’de harb edenler belki bizim bugünkü üniformamızdan, cephemizden, harplerimizden bile haberdar değildir... Yemen’i hiç bilmiyorum, belki güneşi Şeria güneşinden daha sıcak, çölleri Hicaz çölllerinden daha kuru ve nihayetsizdir. Fakat bunun ne ehemmiyeti var? Her tarafta bir neslin kahramanları var, kahramanlar için iklimler, düşmanlar, denizler ve karalar birdir’.

Dedelerimizin bir kısmı Balkanlarda, Çanakkale’de, Kafkaslarda çarpışırken, bir kısmı da kutsal toprakları

Bekiriyye Camii

İmam Yahya'nın Evi

korumak için, Hicaz'da, Yemen'de canlarını vermişler, kimisi savaşta, kimisi ihanete uğrayarak, kimisi de hastalanarak, aç kalarak, Yemen ellerinde ölmüştür. Anadolu'dan binlerce kilometre uzakta, çöllerde hayatını verenlerden geriye türküleri kalmıştır:

Mehmet Niyazi'nin dizelerinde Yemen yine hüznü bir karşılık bulur. "Bir zamanlar endişeyle, elemle andığımız Yemen, sayısız gencimize mezar oldu. Yıllarca, "Gece bir ses geldi derinden derinden/ Beni mi çağırdı Yemen çöllerinden" diyen yaşmaklı kızlarımızın yürekleri orada çarpardı.

Cihan biliyor ki; hiçbir milletin evlatları onların şartlarında, onlar gibi savaşmadı, destanların en dokunaklısını arkalarında bırakmadı. Ne hazindir ki, şimdi o ıssız vadilerde, engin çöllerde, ne mezar taşları, ne de ziyaretçileri var..."

Yazarın "ne mezar taşları, ne de ziyaretçileri var..." diye derin üzüntü duyduğu ıssız Yemen çöllerine gidip gelemeyen şehidlerin mezarını ziyaret, onların torunları bizlere nasip oldu. Kevkeban'daki Osmanlı Şehidlerinin mezarlarını ziyaret etik. Onlar inançları uğruna öldüler, boşuna ölmediler, ruhları şad olsun.

Yemen'de, Türklere ve Osmanlılara karşı derin bir sempati duyuluyor. Herkes, Türkiye denince, hemen İstanbul'u soruyor. Belli ki İstanbul, imparatorluğun başkenti olarak, bu topraklarda çok tanınıyor.

Yemen halkının yemek kültürü, et, pilav, kebab, pide ve eski Anadolu yemeklerini andıran börek, hamur tatlıları, humus ve benzeri mezelerle, ağırlık-

lı olarak, Ortadoğu mutfağını yansıtıyor, ancak bol miktarda meyve ve salatalar da sofraları süslüyor.

Bugün Yemen, kahvesi, petrolü ve turizmi ile modernleşme yolunda bir ülke. Cumhuriyetini demokratikleştirmeye çalışıyor. Kadınlarına toplumun her alanında daha çok rol vermek için yeni düzenlemeler yapıyor. Kadınlar yasalar önünde eşit haklara sahip olsa da; 301 üyeli Parlamente'de sadece 1 kadın milletvekili, kabinede 2 kadın bakan (İnsan Hakları Bakanı ve Sosyal Güvenlik ve İşçi Bakanı); 111 sandalyeli atama ile oluşan Şura Meclisinde, 2 kadın temsilci, 83 Genel Müdürden 11'i Kadın Genel Müdür ve 918 hakim arasında 19 kadın hakim, kadın hakları konusunda çalışan 170 sivil toplum kuruluşu var. Yemen'in tarihinde de Kraliçe Arva ve Sab'a Melikesi Belkis gibi uzun yıllar ülkeyi yönetmiş efsane kadın liderleri var.

Yemen'in sıcak iklim kuşağında, fakat, 1.500-2.500 metre yükseklikteki, yazları bol miktarda muson yağmurları alan dağ yamaçlarının (teraslar) toprağı, kahve için çok uygun ortama sahiptir. Kahve bitkisi, belirli yükseklikte, güneş, yağmur ve toprak arasında, doğal bir dengeye ihtiyaç duymaktadır. Yemen'in dağlarında, teraslarında bunlar bulunmakta ve yüz yıllardan bu yana kültür haline gelmiş (organik tarım, kahve çekirdeğinin güneşte kurutulması gibi) kahve yetiştiriciliği de, Yemen'in kahvesini özel yapmaktadır.

Yemen, son günlerde, Parlamente'de ve yerel yönetimlerde kadın temsilcilere daha çok kota verilmesini uygulamaya koymak istiyor. Ülkenin tanıtımı ve turizm yatırımları için mega projeler hazırlıyor. Arap ülkelerinden, özellikle de Körfez ülkelerinden iş adamlarına, Yemen'de yatırım yapmaları için ve yatırım ortamını cazip hale getirmek için, önemli teşvikler veriliyor. Dubai ve Avrupa merkezli yatırımcılar, Yemen'i dünyaya açacak büyük projeler hazırlıyor.

Birlik Meclisi 2008 Yılı 1. Olağan Toplantısı Yapıldı

Marmara ve Boğazları Belediyeler Birliği'ne üye belediyelerin katıldığı MBB 2008 Yılı Olağan 1. Kurulu'nun açılışını İBB ve MBB Başkanı Kadir Topbaş yaptı.

1975 yılında kurulmuş olan, Türkiye'nin ilk ve bölgesel ölçekte en kapsamlı belediyeler birliği kimliğine sahip, Marmara ve Boğazları Belediyeler Birliği'nin 2008 Yılı Olağan 1. Genel Kurulu, İstanbul Radisson SAS Otel'i Toplantı Salonu'nda yapıldı.

MBB 2008 Yılı Olağan 1. Genel Kurulu'nun açılışını İBB ve MBB Başkanı Sn. Kadir TOPBAŞ yaptı. Toplantıya üye belediye başkanları ile Arnavutluk, Moldova, Bosna ve Hersek, Kosova, Slovenya, Makedonya, Romanya, Sırbistan, Karadağ ve Bulgaristan'dan olmak üzere 10 ülke, 4000 yerel yönetim birimini temsil eden Güney-Doğu Avrupa Yerel Yönetim Birlikleri Ağı NALAS'ın Başkanı ve Encümen üyeleri ile Kıbrıs Türk Belediyeler Birliği temsilcileri katıldı.

Oturum başkanlığını MBB Meclisi Başkanvekili ve Bilecik Belediye Başkanı Selim Yağcı'nın yaptığı toplantı; saygı duruşu ve İstiklal Marşı ile başladı. Birliğin tanıtıldığı kısa filmin ardından konuşan MBB ve İBB Başkanı Kadir Topbaş, dünyada gelişen ortak problemlerin çözüm yolunun birleşmeden geçtiğini, bu anlamda dünyada iki kıtada faaliyet gösteren tek bölgesel birlik olan MBB'nin çalışmalarının çok önemli olduğunu ifade etti. Topbaş, büyük kentlerin artık günümüzde daha fazla öne çıktığını, küresel sorunların çözümüne de katkı yapma potansiyeline sahip olduklarını, uluslararası alanda rol oynayarak şehirler diplomasisini harekete geçirdiklerini söyledi. MBB'nin NALAS'a (Güney-Doğu Avrupa Yerel Yönetim Birlikleri Ağı'na) üye olarak çalışmalarını daha da yaygınlaştıracağını ifade eden Başkan Topbaş, Birliğin NALAS'a üyelik talebini NALAS Başkanı ve Karadağ Bjelo Polje Belediye Başkanı Tarzan Miloseviç'e sundu.

Birlik Meclisi gündeminde yer alan konuların görüşüldüğü toplantıda Birlik Encümeni ve Birlik Meclis İhtisas Komisyonları üyeleri seçildi. Buna göre Zeytinburnu Belediye Başkanı Murat Aydın, Büyükçekmece Belediye Başkanı Hasan Akgün, Yıldırım Belediye Başkanı Özgen Keskin, Nilüfer Belediye Başkanı Mustafa Bozbey, Balıkesir Belediye Başkanı Sabri Uğur, Gümüşçay Belediye Başkanı

Mehmet Tamer Ergün ve Saraybahçe Belediye Başkanı Sn. Halil Vehbi Yenice; MBB Encümen üyelerine yeniden seçildiler. Toplantının sonunda Örnek Belediyecilik Projeleri Yarışması'nda dereceye giren belediyelere ödülleri verildi.

Üç ana kategoride yapılan yarışmada İyi Yönetişim Projesi kategorisinde ilçe belediyeleri arasında Bayrampaşa Belediyesi "Üç Boyutlu Kent Rehberi" Projesi ile, Çevre ve Altyapı Projeleri kategorisinde Nilüfer Belediyesi "Pedal Dostu Nilüfer" Projesi ile, Sosyo Ekonomik ve Kültürel Projeler kategorisinin-

de Akyazı Belediyesi "Silahla Oyun Olmaz, Silahın Oyunağı Olmaz, Oyuncak Silahımı Getir, Bir Kitabın Olsun" Projesi ile birinci oldu.

Büyükşehir Belediyeleri arasında, İyi Yönetişim Projesi kategorisinde İstanbul Büyükşehir Belediyesi "Toplantı Takip Sistemi - Performans Denetimi ve Yazılımın Oluşturulması" Projesi ile, Çevre ve Altyapı Projeleri kategorisinde Bursa Büyükşehir Belediyesi "Bursa Atatürk Kongre Kültür Merkezi ve Merinos Parkı" Projesi ile, Sosyo Ekonomik ve Kültürel Projeler kategorisinde Adapazarı Büyükşehir Belediyesi "Engelliler İçin Hobi Bahçeleri, Yel Değirmeni" Projesi ile jüri özel ödülünü kazandılar.

Toplantı sonrasında başarılı projelerin sergilendiği stantları gezen MBB Başkanı Kadir Topbaş, üye başkanlar ve yabancı konuklar, projeler hakkında belediye temsilcilerinden bilgi aldılar.

Beringen Temsilcileri Göçmenlerin Uyum Projesi için MBB'deydi

2007 yılında Merkez Finans ve İhale Birimi'nin açmış olduğu "Sivil Diyalogun Geliştirilmesi: Kentler ve Belediyeler" proje çağrısına "Göçmenlerin Uyum İçin Yerel Kapasitenin Geliştirilmesi" projesi ile başvuran Zeytinburnu Belediyesi'nin proje ortağı olan MBB, aynı projede ortak olan Belçika/Beringen Belediyesi temsilcilerini ağırladı.

Belediyeler, yurttışlara en yakın yönetim birimi oldukları için, İstanbul'da yaşanan iç ve dış olgusu ile karşı karşıya oluyor, sosyal sorumluluk bilinci ile göçmenlerin birçok sosyal sorunu ile ilgileniyorlar. Türkiye'nin karşılaştığı göçün dört ana türü vardır. İlki, Türkiye'nin verdiği göç, 1960'lılardan bu yana Avrupa ve diğer gelişmiş bölgelere giden işçilerdir. Sonra, kırsaldan kentlere, doğudan batıya cereyan eden iç göçtür. Bunun yanında Türkiye, uluslararası transit göçü açısından önemli bir köprü ülkesidir. Buhranlardan, savaşlardan, ekonomik sıkıntılardan dolayı Avrupa'ya gitmek isteyen Asya ve Afrika ülkeleri vatandaşlarının oluşturduğu ve çoğunlukla yasal olmayan transit göçü. Ve en son, Türkiye'yi hedef alan göç, yani Türkiye'de çeşitli sektörlerde (turizm, ticaret) çalışmak üzere gelen yabancı çalışanlar, AB sürecinde Türkiye'de çalışmaya gelen uzmanlar, emekliliklerini sıcak iklimde geçirmek isteyen çoğu Avrupalılar gibi. Bu göçmenlerin kentte uyumlu olarak yaşamaları, topluma uyum sağlamaları ve her göçmenin karşı karşıya olduğu sorunların çözülmesi için yerel yönetimlere çok iş düşüyor. Göçmenlerin uyumu konusunda yerel yönetimlerin aktif rol üstlenmeleri, Avrupa Konseyi ve Avrupa Birliği'nin birçok belgesinde yer almakta ve teşvik edilmektedir. Bu anlamda, Avrupalı kentlerin göç ve göçmen uyumu konusunda 1960lı yıllardan bu yana birikmiş bü-

yük tecrübesi bulunmaktadır. Bugün birçok Avrupa şehrinde belediyelere bağlı "Göçmen Uyum Merkezleri" bulunmaktadır. Türkiye'nin de karşılaştığı benzer durumlarda, yerel düzeyde bir tecrübe edinmesi, Avrupalı meslektaşların tecrübelerinin aktarılması ihtiyacı duyulmaktadır. Bu ihtiyacı karşılamaya yönelik, MBB'nin destekleri ile geliştirilen projede bir yandan Zeytinburnu, Bağcılar, Eminönü Belediyeleri, diğer yandan Belçika/Beringen, Almanya/Kreuzberg ve Avusturya/Vienna Belediyeleri arasında bilgi ve tecrübe paylaşımı sağlanacak, Türk belediyelerinin çalışanlarına göç ve uyum konulu eğitimler verilecektir. Projenin hedefi, Zeytinburnu Belediyesi bünyesinde bir Göçmen Uyum Merkezi kurulmasıdır. Türkiye'de bir ilk olacak bu uygulamanın önemi büyük olup, başarılı olduğu takdirde diğer kentlere örnek olacağı şüphesizdir.

2007 yılı Eylül ayında sunulan proje, Merkez Finans ve İhale Birimi'nden ön kabul almış olup, değerlendirme sürecinden geçmektedir. Marmara ve Boğazları Belediyeler Birliği'nin girişimleri ile projeye ortak olan Belçika/Beringen Belediyesi temsilcileri, İstanbul'a gelip MBB'yi ziyaret ettiler ve bir çalışma toplantısını gerçekleştirdiler. Üç belediye başkan yardımcısı ve belediye sekreteri olarak gelen heyetin içinde, Selahattin Koçak isimli Türk kökenli bir başkan yardımcısının bulunması, iki ülkenin yerel yönetimleri arasında kurulacak işbirliği açısından çok anlamlı oldu. Göçmen uyumu konusunda önemli tecrübeye sahip Beringen Belediyesi, birikimlerinin Türk meslektaşları ile paylaşmaktan mutlu olduklarını ifade ettiler. Toplantı sonrasında MBB Müdürü Hakan Şişman Belçikalı heyete Birlik adına bir çini tabak hediye etti

Bulgaristan – Türkiye Sınırötesi İşbirliği Toplantısı Sofya’da Yapıldı

Avrupa Komisyonu’nun, AB üye ve aday ülkeleri arasında işbirliğinin ve sınır bölgelerinde ortaklığın teşvik edilmesine yönelik geliştirdiği Sınır ötesi İşbirliği Programları çerçevesinde Bulgaristan ile Türkiye arasında bir çalışma başlatılmıştır. 2007 – 2013 yıllarını kapsayan Bulgaristan-Türkiye Sınırötesi İşbirliği Programı, Türkiye’nin Edirne ve Kırklareli ve Bulgaristan’ın Burgas, Haskovo ve Yambol illerinin yerel yönetimlerine, STK’lara, kamu kurumları ve iş çevrelerine ortak projeleri hayata geçirme imkânını sağlayacaktır.

Bu bağlamda, Programın yürütülmesi sürecinde çeşitli paydaşların görüşlerini aktarmak ve geri bildirim sağlamak amacıyla oluşturulan Ortak İzleme Komitesi’nin ilk toplantısı, 14 Mayıs 2008 tarihinde Bulgaristan’ın başkenti Sofya’da gerçekleştirildi.

Komite toplantısı, Programın Bulgar tarafındaki yürütücüsü olan ve toplantıya evsahipliği yapan Bulgaristan Bölgesel Kalkınma ve Kamu İşleri Bakanlığı’nın Bakan Yardımcısı Iskra Mihaylova yaptığı açılış konuşması ile başladı. Ardından, Türk tarafındaki yürütücüsü olan Türkiye İşbirliği ve Kalkınma Ajansı TİKA’nın Başkan Yardımcısı Mustafa

Şahin’in ve Avrupa Komisyonu temsilcisi Nathalie Verschelde söz aldılar.

Teknik görüşmeler ile devam eden toplantıda Türk tarafı, Dışişleri, Maliye, Hazine, Çevre ve Orman, Kültür ve Turizm Bakanlıkları, TİKA, Devlet Planlama Teşkilatı, Avrupa Birliği Genel Sekreterliği, Merkezi Finans ve İhale Birimi, Marmara ve Boğazları Belediyeler Birliği, Edirne ve Kırklareli Valilikleri ile aynı illerin sanayi odalarından uzman ve bürokratlarca temsil edildi. Toplantıya MBB’yi temsilen katılan AB ve Uluslararası İlişkiler Merkezi uzmanlarından Osman Erol İnce, programın yerel yönetimler düzeyindeki etkileri üzerine Birliğimizin istek ve görüşlerini aktardı.

Toplantıda, Sınırötesi İşbirliği Programı’nın usul kuralları, ortak teknik sekreteryaya, teknik danışmanlık, iletişim stratejisi, bağımsız denetçi ve kontrolörlerin seçimi, iki taraflı mutabakat zaptı ve bütçe üzerinde görüşmelerde bulunuldu. Haziran ayı içerisinde ayrı bir teknik toplantının yapılmasının kararlaştırıldığı Ortak İzleme Komitesi 1. Toplantısı, iki tarafın katılımcılar tarafından olumlu olarak değerlendirildi.

MarmarAB Bilgilendirme ve Koordinasyon Platformu İlk Toplantısı Yapıldı

AB çalışmaları ve proje fırsatları konusunda Marmara Bölgesi'ndeki belediyeleri ve diğer yerel yönetimleri düzenli olarak bilgilendirmeyi ve aralarındaki koordinasyonu sağlamayı amaçlayan MarmarAB toplantılarının ilki 21 Mayıs 2008 Çarşamba günü Birlik hizmet binasında gerçekleştirildi.

Sakarya'dan Edirne'ye kadar 60 yerel yönetim temsilcisinin katıldığı ilk toplantının gündemi AB'nin sunduğu proje ve finansman fırsatları oldu. Birlik hakkında tanıtım filmi gösterisinin ardından açılış konuşmasını yapan Birlik Genel Sekreteri Doç. Dr. Recep Bozlağan, Birliğin geçirmiş olduğu dönüşüm sürecini anlattı ve

artık üye belediyelere daha çok hizmet vermeye hazır olduğunu ifade etti.

Avrupa Birliği Genel Sekreterliği Ekonomik ve Mali Konular Dairesi Başkanı Hasibe İnci Rösch ve AB Uzmanı Bülent Özcan'ın konuşmacı olarak atıldığı platform toplantısında, AB mali yardımları ve önümüzdeki dönemde açılacak hibe programları hakkında kapsamlı bir sunum gerçekleştirildi.

Eğitimin sonunda, Birlik Encümeni üyesi ve Gümüşçay Belediye Başkanı Tamer Eegün misafir konuşmacılara MBB adına birer hediye verdi. Toplantının ardından çeşitli belediye ve il özel idarelerden gelen katılımcılar, İstanbul Büyükşehir Belediyesi Florya Sosyal Tesislerinde verilen öğle yemeğinde birbirlerini daha yakından tanıma fırsatını buldular.

Toplantıya kültür alanındaki AB fonlarını tanıtmak üzere, Kültür Bakanlığı Kültürel İrtibat Noktası Uzmanları katılacak olup, toplantı tarihi uzmanların yoğun programları dikkate alınarak seçilmiştir. Takip eden toplantılara DPT, Ulusal Ajans ve Merkezi Finans ve İhale Birimi temsilcileri katılacaklar.

NALAS Encümen Heyeti Birliğimizi Ziyaret Etti

Marmara ve Boğazları Belediyeler Birliği'nin 2008 Yılı Meclis Olağan I.Toplantısı'na misafir kuruluş olarak katılacak olan Güney-Doğu Avrupa Yerel Yönetim Birlikleri Ağı NALAS'ın Encümen heyeti, Birlik binasını ziyaret etti.

Dünyada iki kıtada faaliyet gösteren tek bölgesel birlik olan MBB'nin Meclis Genel Kuruluna yurt dışından iki misafir kuruluş katılıyor. Arnavutluk, Moldova, Bosna ve Hersek, Kosova, Slovenya, Makedonya, Romanya, Sırbistan, Karadağ ve Bulgaristan'dan olmak üzere 10 ülke, 4000 yerel yönetim birimini temsil eden Güney-Doğu Avrupa Yerel Yönetim Birlikleri Ağı NALAS'ın Başkanı ve Encümeni, MBB'nin misafiri olarak İstanbul'a geldi. MBB'nin 29-30 Nisan 2008 tarihlerinde İstanbul Küçükçekmece Radisson SAS Otel'i Toplantı Salonu'nda yapılan Encümen, Komisyonlar ve Genel Kurul toplantılarına katılan olan NALAS heyeti, aynı zamanda kendi encümen toplantısını İstanbul'da yapmış olacak. Bu vesile ile Marmara ve Boğazları Belediyeler Birliği Başkanı Kadir Topbaş, MBB'nin NALAS'a üyelik talebini bu kuruluşun Başkanı ve Karadağ'ın Bjelo Polje Belediye Başkanı Tarzan Miloseviç'e iletcek. Genel Kurulun

diğer şeref konuğu ise Kıbrıs Türk Belediyeler Birliği olup, kıtaları buluşturan Birliğin toplantısında Doğu ile Batı temsil edilmiş olacak. İstanbul'a gelen heyet içinde NALAS'ın üyelerinin yanı sıra Avrupa Konseyi Yerel ve Bölgesel Yönetimler Kongresi temsilcileri yer aldı. Heyet, toplantı öncesinde Marmara ve Boğazları Belediyeler Birliği'nin tadilat çalışmaları yeni bitmiş olan hizmet binasını gezdiler ve Birlik çalışmaları hakkında bilgi aldılar. Birlik binasını ve özellikle eğitim ve konferans salonlarını çok beğenen heyet, binanın tadilat çalışmalarını üstlenen İstanbul Büyükşehir Belediyesi'nin Birliğe olan katkılarını takdirle dinlediler. Birlik Genel Sekreteri Doç. Dr. Recep Bozlağan ve çalışanları ile hatıra fotoğrafı çeken heyet, MBB ile işbirliği geliştirmekten duydukları memnuniyeti dile getirdiler.

Nisan Ayı Encümen Toplantısı İstanbul'da Yapıldı

MBB Nisan ayı Encümen Toplantısı 29 Nisan 2008 tarihinde İstanbul Küçükçekmece Radisson SAS Otel'de yapıldı. MBB Başkan Vekili ve Zeytinburnu Belediye Başkanı Murat Aydın'ın başkanlığında yapılan toplantıya Bursa Yıldırım Belediye Başkanı Özgen Keskin, İzmit Saraybahçe Belediye Başkanı H.Vehbi Yenice ve Çanakkale Gümüşçay Belediye Başkanı M.Tamer Ergün katıldılar.

Başkan Vekili Murat AYDIN tarafından gündeme getirilen; Birliğimiz üyesi belediyeler ve bağlı kuruluşlarının personeline yönelik olarak, 07-11 Mayıs 2008 tarihleri arasında Almanya'nın Münih ve Avusturya'nın Salzburg kentleri ile 20-25 Mayıs 2008 tarihleri arasında yapılacak olan İspanya'nın Madrid, Toledo, Sevilla, Cordoba ve Granada kentlerini kapsayan Yurtdışı Temas, Tanıtım ve Teknik İnceleme Programının düzenlenmesi kararı alındı.

Avrupa Yerel Yönetim Bürokratları Birliği'ne (UDITE) üye olması hususundaki Birlik Encümemizin 28.03.2008 tarih ve 2008/03 sayılı kararı doğrultusunda, 16-18 Mayıs 2008 tarihleri arasında İspanya'nın Valencia kentinde yapılacak olan UDITE Avrupa Yerel Yönetim Bürokratları Birliği Büro Toplantısı ile 23-24 Mayıs 2008 tarihleri arasında Moldova'nın Kişinev kentinde yapılacak olan NALAS İrtibat Memurları Komitesi toplantısına, Birlik Genel Sekreteri Doç.Dr. Recep Bozlağan'ın katılmasına karar verildi.

05 Haziran 2008 Dünya Çevre Günü dolayısıyla, Birliğimizce 04 Haziran 2008 Çarşamba günü bir Çevre Sempozyumu düzenlenmesi kararlaştırılarak, bir sonraki Encümen toplantısının, 26 Mayıs 2008 Pazartesi günü MBB Merkezi'nde yapılmasına karar verildi.

Mayıs Ayı Encümen Toplantısı Birlik Merkezinde Yapıldı

MBB Mayıs ayı Encümen Toplantısı 26 Mayıs 2008 tarihinde Birlik Hizmet Binasında toplandı. Başkanlığını Başkan Vekili ve Zeytinburnu Belediye Başkanı Murat Aydın'ın yaptığı toplantıya Bursa Yıldırım Belediye Başkanı Özgen Keskin, Bursa Nilüfer Belediye Başkanı Mustafa Bozbey, İzmit Saraybahçe Belediye Başkanı H.Vehbi Yenice, Çanakkale Gümüşçay Belediye Başkanı M.Tamer Ergün katıldı. MBB Başkan Vekili Murat Aydın tarafından gündeme getirilen; Birliğimiz üyesi belediyeler ve bağlı kuruluşlarının personeline yönelik olarak, 09-13 Haziran 2008 tarihleri arasında yapılacak olan Ukrayna'nın Kiev ve Kırım eyaletlerini kapsayan Yurtdışı Temas, Tanıtım ve Teknik İnceleme Programının düzenlenmesine karar verildi.

Birlik Hizmet Binasının restorasyon çalışmalarını müteakip, günü ve ayrıntıları daha sonra belirlenmek üzere, 2008 yılının Ekim ayı içerisinde bir açılış töreni düzenlenmesine karar verildi.

Birlik olarak, "İstanbul Proje Ortakları" arasında yer aldığımız ARCHIMEDES (Kentsel Dönüşüm ve Sürdürülebilir, Yenilikçi Akdeniz Ekonomik İşbirliği) Projesi, MED PACT (Akdeniz'de Yerel Yö-

netimler İşbirliği) Programı çerçevesinde, 30 Haziran-01 Temmuz 2008 tarihleri arasında Cezayir/Oran'da yapılacak olan Yerel Çalışma Grubu toplantısına, Birliğimizi temsilen Genel Sekreter Recep Bozlağan'ın katılmasına karar verildi.

Zeytinburnu Belediyesi'nin başvuru sahibi olduğu 'Göçmenlerin Uyum İçin Yerel Kapasitenin Geliştirilmesi Projesi'ne Birliğimizin proje ortağı olması konusundaki önerinin uygunluğuna ve CFCU/TR 0604.01/01 referans numaralı "Göçmenlerin Uyum İçin Yerel Kapasitenin Geliştirilmesi Projesi"ne Birliğimizin proje ortağı olarak katılmasına karar verildi.

Yıldırım Belediye Başkanı Özgen KESKİN tarafından gündeme getirilen; Birlik Dergisi'nde yazıları yeralan uzmanlar için telif ücreti ödenmesi konusundaki önerinin uygunluğuna ve Birliğimiz tarafından periyodik olarak yayımlanan Birlik Dergisi'nde yazıları yeralan uzmanlar için telif mukabilinde ücret ödenmesine karar verildi. Bir sonraki Encümen toplantısının, 24 Haziran 2008 tarihinde Bursa İli Nilüfer Belediyesi'nde yapılmasına karar verildi.

İstanbul Dersleri'nin İlk Semineri Gerçekleştirildi

Marmara Boğazları ve Belediyeler Birliği "İstanbul Dersleri" adı altında bir dizi bilimsel seminer programı düzenliyor. İstanbul uzmanı katılımcıların rehberliğiyle düzenlenen İstanbul Dersleri'nin ilk misafiri Prof. Dr. Semavi Eyice oldu. 3 Haziran 2008 tarihinde Marmara Boğazları ve Belediyeler Birliği Konferans Salonu'nda gerçekleşen seminer yoğun bir ilgi gördü. Semavi Eyice, İstanbul'un Roma – Bizans ve Osmanlı medeniyetinde mekânsal yapılanmasını ve medeniyet dönüşümünü düşünsel ve sanatsal açıdan değerlendirdi. İstanbul şehrinin tarihsel serüvenini akademik bilgisi ile aktaran Eyice, aynı zamanda varlığı ile Cumhuriyet tarihimizin doğal tanığı ve öğreticisi olarak, düşün ve duygu dünyamızın ufkunu genişletti.

İstanbul Dersleri'nin ikincisi, Prof. Dr. Bilal Eryılmaz'ın katılımı ile 18 Haziran Çarşamba günü gerçekleşti. İstanbul'da Yerel Yönetim Sisteminin Tarihsel Gelişimi konulu derste, İstanbul'da Osmanlı şehir yönetim geleneği ve modern anlamda yerel yönetimlerin gelişmesi süreçleri çok boyutlu olarak katılımcılara sunuldu. Yoğun bir ilgi ile izlenen etkinlik, bilgi do anımı kadar tarih bilincinin geliştirilmesi konusunda iddialı bir yer edindi.

İstanbul Dersleri başlıklı seminer programımız, Eylül ayı itibariyle yeni misafirlerini ağırlamaya devam edecek.

Avrupa Yerel Yönetim Bürokratları Birliği Valensiya'da Toplandı

1991 yılında Fransa'nın Nancy şehrinde kurulan ve Avrupa çapında atanmış yerel yöneticileri (genel sekreterler, direktörler) temsil eden yegâne platform olan UDITE'nin toplantısı İspanya'nın Valensiya şehrinde yapıldı. UDITE (European Federation of Local Government Chief Executive Offices), Fransa, Belçika, Danimarka, İrlanda, İtalya, Lüksemburg, İspanya, Hollanda, İngiltere, Çek Cumhuriyeti, Macaristan, Malta, Letonya ve Güney Kıbrıs Rum Kesimi'nin yerel yönetim bürokratları birliklerinin çatı kuruluşudur. Amaçları, yerel düzeyde atanmış idareciler arasında koordinasyon, tecrübe ve teknik bilgi paylaşımını sağlamak, ortak sorunlara çözüm aramak ve yerel yönetimlerin daha etkin ve güçlü olmasına katkı yapmaktır.

16 Mayıs 2008 tarihinde, İspanya Yerel Yönetim Bürokratları Birliği'nin ev sahipliğinde yapılan toplantıya UDITE'nin konuğu olarak Marmara ve Boğazları Belediyeler Birliği Genel Sekreteri Doç. Dr. Recep Bozlağan ve MBB AB ve Uluslararası İlişkiler Merkezi Direktörü Murat Daoudov katıldılar. UDITE'nin dönem başkanlığını yürüten Malta/Zurrieq Belediyesi Genel Sekreteri Adrian Mifsud'un yönettiği toplantıda kürsüde söz alan Doç. Dr. Recep Bozlağan, davet ve konukseverliği için UDITE'ye teşekkür etti ve Türkiye'deki yerel yönetimlerin ve birliklerinin yapısından bahsetti. Bozlağan ayrıca, yerel projelerin başarısı için, seçilmiş yerel karar vericilerin etkin karar alabilmesi ve aldıkları kararların en verimli şekilde uygulanması için eğitimi ve pro-

fesyonel yerel yönetim bürokratlarına ihtiyaç olduğunu söyledi. Bu bağlamda, yerel idareciler arasında teknik işbirliği ve tecrübe paylaşımı için UDITE gibi oluşumların gerekli olduklarını ifade eden Bozlağan, Türkiye'de henüz benzer bir kuruluşun olmadığını söyledi. Ancak, Avrupa ülkelerinin tecrübelerinden yararlanılarak bu tür bir oluşumun Türkiye'de hayata geçirilmesi gerektiğini ifade etti.

Valensiya'da yapılan Büro toplantısında UDITE dönem başkanlığı yönetimi, Eylül 2008 tarihinde Birleşik Krallığın Cardiff şehrinde yapılacak olan UDITE Meclisi toplantısı için yaptıkları hazırlıklar hakkında bilgi verdiler. UDITE Başkanı Mifsud ve Asbaşkanı Davies, Türkiye'den de yerel yönetim bürokratlarını bu toplantıda görmekten mutlu olacaklarını ve Türk meslektaşları ile ortak faaliyet geliştirmek istediklerinin ifade ettiler.

Avrupa Konseyi Yerel ve Bölgesel Yönetimler Kongresi ile yakın işbirliği içinde çalışan UDITE, ayrıca üniversiteler ve araştırma kuruluşlarıyla ortak projeler yürütmektedir. Halen devam eden önemli projelerinden biri, "Avrupa Profesyonel Yerel ve Bölgesel İdareci Standartları" belgesini hazırlamayı amaçlamaktadır. Bu çalışma başarılı olduğu takdirde Avrupa çapında atanmış üst düzey yöneticilerin çalışma usullerini belirleyen ilk uluslararası sözleşme ortaya çıkmış olacaktır. Ayrıca, "UDITE Performans Geliştirme Ödülleri" ile üye ülkelerdeki başarılı uygulamalar desteklenmektedir.

MBB'de Önemli Buluşma

Marmara ve Boğazları Belediyeler Birliği'nin Meclis 2008 yılı Genel Kurulu öncesinde yapılan toplantıya Güney-Doğu Avrupa Yerel Yönetim Birlikleri Ağı NALAS'ın ve Kıbrıs Türk Belediyeler Birliği KTBB'nin temsilcileri katıldı.

NALAS Başkanı Tarzan Miloseviç, İstanbul Küçükçekmece ilçesinde Radisson SAS Otelinde yapılan Encümen ve Komisyonlar Ortak Toplantısı ve MBB-KTBB Ortak Kurul Toplantısına katıldı. MBB Encümeni, Başkan Vekili ve Zeytinburnu/İstanbul Belediye Başkanı Murat Aydın başkanlığında çalışmalarına başladı. Encümen ve Ortak Kurul toplantısına Yıldırım/Bursa Belediye Başkanı Özgen Keskin, Gümüşçay/Çanakkale Belediye Başkanı Tamer Ergün, Saraybahçe/İzmit Belediye Başkanı Halil Vehbi Yenice, Kıbrıs Türk Belediyeler Birliği Asbaşkanı Mahmut Özçınar, KKTC Tathısu Belediye Başkanı Hayri Orçan, NALAS Direktörü Kelmend Zajazi, MBB Genel Sekreteri Doç. Dr. Recep Bozlağan, Birlik danışmanları Yrd. Doç. Dr. Aynur Can ve Yrd. Doç. Dr. Nail Yılmaz, MBB AB ve Uluslararası İlişkiler Merkezi Direktörü Murat Daoudov katıldılar.

MBB Başkan Vekili Murat Aydın'ın NALAS ve KTBB gibi yurt dışından önemli misafirleri ağırlamanın mutluluğunu dile getirdiği açılış konuşmasından sonra söz alan KTBB Asbaşkanı Mahmut Özçınar, gerek MBB ile gerekse de NALAS ile beraber ortak projeler geliştirmek istediklerini ve AB projelerinde yer almak istediklerini anlattı. Marmara Belediyeler Birliği'nin geçmişten bu yana büyük desteğini gören KTBB, ortak projelerin geliştirilmesi için bir veri

bankası ve web sitenin kurulmasını önerdi.

Özçınar'ın ardından söz alan Yıldırım/Bursa Belediye Başkanı Özgen Keskin konukları Türkiye'de ağırlamaktan duydukları memnuniyet belirtti ve Kıbrıs Türk Belediyeleri ile ortak proje geliştirmeye ve her türlü paylaşımına açık olduklarını söyledi.

NALAS Başkanlığını, Avrupa Yerel ve Bölgesel Yönetimler Kongresi üyeliğini ve Karadağ'ın Bjelo Poje Belediye Başkanlığını yürüten Tarzan Miloseviç, konuşmasına en son 1990 yılında bulunduğu İstanbul'da son on sekiz sene de pek çok şeyi değişmiş bulduğunu söyleyerek başladı. Güney-Doğu Avrupa Yerel Yönetim Birlikleri Ağı'nı tanıtan Miloseviç, Balkanlar'da 10 ülkeden 4000 belediyeyi temsil ettiklerini ve Türk belediyelerinin bu aileye katılmalarından mutlu olacaklarını ifade etti. Marmara Bölgesi'ndeki belediyelerin büyük potansiyele sahip olduklarını gördüğünü söyleyen Miloseviç, ayrıca Kıbrıs Türk belediyeleri ile de işbirliği geliştirmeye hazır olduklarını ifade etti.

Son olarak söz alan KKTC Tathısu Belediye Başkanı Hayri Orçan anavatanda olmaktan dolayı yaşadığı mutluluğu ve MBB ile geçmişten bu yana süregelen iyi ilişkilerine verdikleri değeri anlattı, NALAS ile de iyi ilişkiler içinde olma dileklerini bildirdi.

Toplantının ardından MBB, KTBB ve NALAS temsilcileri MBB'nin Örnek Belediyecilik Yarışmasında dereceye giren projelerin sergilendiği salona geçtiler ve proje stantlarını ziyaret edip hakkında bilgi aldılar.

MBB, Güney-Doğu Avrupa Yerel Yönetim Birlikleri Ailesine Katıldı

Marmara ve Boğazları Belediyeler Birliği, 24 Mayıs 2008 tarihinde Moldova'nın başkenti Kişinev'de yapılan toplantıda Güney-Doğu Avrupa Yerel Yönetim Birlikleri Ağı NALAS'a tam üye oldu.

Avrupa Konseyi'nin destekleri ile 2001 yılında kurulan ve merkezi Makedonya'nın başkenti Üsküp'te bulunan Güney-Doğu Avrupa Yerel Yönetim Birlikleri Ağı NALAS; Arnavutluk, Moldova, Bosna ve Hersek, Kosova, Slovenya, Makedonya, Romanya, Sırbistan, Karadağ ve Bulgaristan'dan 4000'in üstünde yerel yönetim birimini temsil eden uluslararası bir yerel yönetim birlikleri platformudur.

Türkiye'nin güçlü tarihi bağlarının bulunduğu Balkanlar ile yerel düzeyde dostluğu ve ilişkileri geliştirmek amacıyla, 18 Ekim 2007 tarihlerinde yapılan MBB Meclisi toplantısında NALAS'a üyelik kararı alınmıştı. 14 Aralık 2007 tarihinde Romanya'nın başkenti Bükreş'te yapılan NALAS Meclisi Genel Kurul toplantısına konuk olarak Biga/Çanakkale Belediye Başkanı Mehmet Özkan başkanlığında bir heyet katılmıştı. Birlik tarafından gerekli izinleri almak için İçişleri Bakanlığı'na yapılan başvuru, Bakanlığın 19 Mart 2008 tarihli yazısı ile olumlu sonuçlanmıştı. NALAS Başkanı ve Karadağ'ın Bjelo Polje Belediye Başkanı Tarzan Miloseviç ile Encümen heyeti, 30 Nisan 2008 tarihinde yapılan MBB 2008 Yılı Meclis Olağan I.Toplantısı'na misafir kuruluş olarak katılmış, üyelik başvurusunu Birlik Başkanı ve İstanbul Büyükşehir Belediye Başkanı Kadir Topbaş'tan resmen almıştı.

Bu gelişmelerin sonucunda, MBB'nin üyelik talebi NALAS'ın Tüzüğü gereği, 24 Mayıs 2008

tarihlerinde, Moldova Belediyeler Ligi evsahipliğinde Moldova'nın başkenti Kişinev'de yapılan NALAS İrtibat Memurları Komitesi (Direktörler Komitesi) toplantısında ele alındı. Birlik Genel Sekreteri Doç. Dr. Recep Bozlaşan ile AB ve Uluslararası İlişkiler Merkezi Direktörü Murat Daoudov'un katıldığı toplantıda, NALAS'a üye birlik temsilcilerine MBB hakkında bilgilendirme yapıldı. Aynı toplantıda MBB'nin bu kuruluşa üyeliği oybirliği ile kabul edildi.

2001 yılından bu yana NALAS'a katılan ilk yeni üye olan Marmara ve Boğazları Belediyeler Birliği ile, bu kuruluşun temsil ettiği 60 milyon nüfusa sahip bölgeye Marmara'da yaşayan 20 milyon insan daha katılmış oldu. Böylece, NALAS'ın kapsama alanı ve temsil gücü artmış oldu.

Güney-Doğu Avrupa Yerel Yönetim Birlikleri Ağı NALAS, Avrupa Birliği Bölgeler Komitesi, Avrupa Konseyi Yerel ve Bölgesel Yönetimler Kongresi ve Avrupa Belediyeler ve Bölgeler Konseyi nezdinde gözlemci statüye sahiptir. Bu sebeple, Marmara ve Boğazları Belediyeler Birliği'nin de Avrupa'da daha geniş ilişki ağını kurma ve görünürlüğünü artırma olanağı doğmuş oldu.

Türk Okuluna Ziyaret

NALAS toplantısına katılmak üzere Kişinev'e gelen MBB heyeti için Moldova yetkilileri tarafından ülkenin en başarılı okulu olan Türk Okulu'na ziyaret programı düzenlendi. 1994 yılında kurulan Orizont/ Ufuk Okulu, dünyada uluslararası olimpiyat ve yarışmalarda en fazla ödül alan okul olma özelliğini taşıdığını ifade eden yetkililer, sadece son on yıl içerisinde farklı etkinliklerde 2000'den fazla ödülün alındığını anlattılar. Bir bölümünün çoğalan ödül ve diplomaların sergilenmeleri için ayrılmış olan okulun temsilcileri, örneğin Dünya Matematik Olimpiyatını iki defa üst üste kazanan öğrenci yetiştirmiş olmaktan duydukları mutluluğunu dile getirdiler. Ayrıca, Olimpiyat Altın Sorusu olarak bilinen ve ondan önce kimsenin çözemediği bir soruyu da çözen söz konusu öğrenci, öğrenime artık Kembridge Üniversitesi'nde devam etmektedir. Moldova Devlet Başkanı ve Başbakanı'nın övgü ile bahsettiği Türk Okulu'nda verilen derslerin de son derece yenilikçi ve interaktif olduklarını göstermek amacıyla, fizik laboratuvarında Birlik heyeti için bir gösteri yapıldı.

İSMEK

2. Yetişkin Eğitimi Sempozyumu

İstanbul Büyükşehir Belediyesi, Sanat ve Meslek Eğitimi Kursları (İSMEK) tarafından 10–11 Mayıs 2008 tarihleri arasında “Küreselleşme ve Yerelleşme Çerçevesinde Yetişkin Eğitimi” adıyla bir sempozyum yapıldı.

Yetişkin eğitiminin önemine dikkatleri çekmeyi amaç edinen sempozyumun açılış konuşması İBB Başkan Vekili Ahmet Selamet tarafından yapıldı. Günümüz eğitim anlayışının yaş ve mekân sınırlaması olmadan devam etmesi gereken bir süreçte geliştiğinin altını çizen Selamet, yetişkin eğitimine dikkatleri çekerek bu konudaki taleplerin karşılanmasının sosyal bir görev olduğunu ifade etti. Bu konuda halka en yakın yönetim birimleri olarak yerel yönetimlerin avantajlı bir yerde durduğunu belirten Selamet, İSMEK’in bu konuda bir marka haline geldiğini, bu haliyle de örnek bir uygulama olarak önem taşıdığını söyledi. 1996 yılında kurulan İSMEK’in İstanbul’un her yerinde örgütlenerek 201 kurs merkezi ile 106 branşta eğitim veren dev bir eğitim kurumu haline geldiğini belirten Selamet, “İSMEK bu haliyle adeta bir halk üniversitesi olmuştur” dedi. İSMEK kurslarından sadece bu yıl itibarıyla yaklaşık 190 binin üzerinde kişinin eğitim aldığı, toplamda ise 580 bin kişinin eğitim imkânlarından yararlandığını söyleyerek rakamsal büyüklüğe dikkat çeken Selamet, kurumda verilen eğitimin kalitesinin de yüksek olduğuna vurgu yaptı.

İSMEK hakkındaki tanıtım filmi başlayan sem-

pozyum, Georgia Athens Üniversitesi (ABD) öğretim üyesi Sharan Merriam’ın “Küreselleşme Çerçevesinde Eğitimin Yerelleşmesi” konulu açılış konuşması ile devam etti. Yetişkin eğitimi konusundaki çalışmalarıyla tanınan Merriam, teknolojik gelişmeler neticesinde çoğalan iletişim olanaklarına dikkatleri çekerek küreselleşme ve eğitim ilişkisi hakkında ilginç bir sunum yaptı.

Birinci günde başkanlığını İstanbul Üniversitesi’nden Prof. Dr. Sedat Murat’ın yaptığı “Türkiye’de Yetişkin Eğitimi” konulu ilk oturumda ilk söz alan Prof. Dr. Rifat Akçabol, “Türkiye’de Yetişkin Eğitimi ve Sorunları” başlıklı sunumunda, Cumhuriyet dönemi boyunca Türkiye’de uygulanan eğitim politikaları ve bu konuda karşılaşılan problemleri tartışmaya açtı. Arkasından söz alan Prof. Dr. Ozana Ural ise “Yetişkin Eğitimi Uygulamaları” konusunda konuşarak değişik eğitim modelleri hakkında bilgiler verdi. Oturumun son konuşmacısı Doç. Dr. Halis Yunus Ersöz’dü. Ersöz, “Yerel Yönetimlerde Değişim ve Yeni Belediyecilik Anlayışı” başlıklı bildirisinde yerel yönetimlerin tarihsel gelişimi hakkında genel bir değerlendirmede bulunarak günümüzdeki yerel yönetim uygulamalarını ve bu uygulamaların gerekliliğine dikkatleri çekti.

“21. Yüzyılda Yerel Yönetimler ve Yetişkin Eğitimi”nin tartışıldığı II. Oturumun başkanlığı ise Necmettin Yalçın tarafından yapıldı. Prof. Dr. Bilal

Eryılmaz'ın "Yerel Yönetimler ve Eğitim", Doç. Dr. Hamza Ateş'in "Küreselleşme ve Kamu Yönetiminde Değişim" isimli sunumlarının ardından söz alan Yrd. Doç. Dr. Ahmet Nohutçu "Avrupa Birliği Ülkelerinde ve Türkiye'de İdari Yapılanma ve Eğitim" başlıklı bir sunum yaptı. Bu oturumdaki konuşmacıların ortaklaşa üzerinde durduğu nokta, yerel yönetimlerin eğitim alanındaki görev ve sorumluluklarının artırılması oldu.

İlk günün son oturumu ise "Kalkınma ve Yetişkin Eğitimi" başlığı altında gerçekleştirildi. Başkanlığını Prof. Dr. Sefer Ada'nın yaptığı bu oturumda "Toplum Kalkınması ve Yetişkin Eğitimi" isimli bildiriyle Prof. Dr. Rıfat Misir, "Kalkınmış Ülkelerde Yetişkin Eğitimi" isimli bildiriyle Prof. Dr. Meral Uysal Tekin, "Kalkınmakta Olan Ülkelerde Yetişkin Eğitimi: Afrika Örneği" isimli bildiriyle de Doç. Dr. Ahmet Kavas konuştu.

Sempozyumun 2. günü Prof. Dr. Cevat Geray'ın açılış konuşmasıyla başladı. "Belediyelerin Eğitim ve Kültür İşlevleri" isimli konuşmasında hızla kentleşen Türkiye'de şehir hayatına uyum için bazı eğitimlerin şart olduğunu ifade eden Geray, İSMEK'in bu konuda üstlendiği role dikkatleri çekti. Belediyelerin, birçok konuda olduğu gibi eğitim ve kültür konusunda da halka en yakın yönetim birimleri olduğunu söyleyen Geray, özellikle yetişkin eğitimi konusunda belediyelere çok iş düştüğünün altını çizdi.

İkinci gündeki ilk oturumun konusu "Bir Yetişkin Eğitimi Modeli Olarak İSMEK Uygulaması" idi. Başkanlığını İlyas Çelikoğlu'nun yaptığı oturumda, ilk söz alan konuşmacı İstanbul Büyükşehir Belediyesi Eğitim Müdürü Mehmet Doğan oldu. İSMEK'

in kuruluşundan günümüze faaliyetleri ve hedefleri hakkında açıklamalarda bulunan Doğan, kurumun hızla gelişerek önemli bir eğitim kurumu haline geldiğini ifade etti. İstanbul Üniversitesi'nden Prof. Dr. Sedat Murat ise İSMEK'in dezavantajlı gruplara yönelik eğitimleri hakkında doyurucu bir sunum yaptı. Bu oturumun son konuşmacısı ANAR Müdürü İbrahim Uslu oldu. Uslu'nun konuşması İSMEK hakkında yapılan araştırma sonuçları ile alakalı idi.

Son oturumda ise Türkiye'deki farklı şehirlerde uygulanan yetişkin eğitiminden örnekler verildi. Bu çerçevede Ömer Öksüz Ankara, M. Sait Karaçorlu Kocaeli, Yasemin Şavşatlı Bursa, Muhtar Akyol ise Gaziantep'te uygulanan yetişkin eğitimi hakkındaki deneyimleri aktardılar.

Yetişkin eğitiminin önemine dikkatlerin çekildiği kapanış bildirgesinde, İSMEK'in uygulamalarının başka yerel yönetimler tarafından örnek alınması gerektiği ve yerel yönetimlerin yetişkin eğitimi konusundaki faaliyetlerini arttırması gerektiğinin altı çizildi.

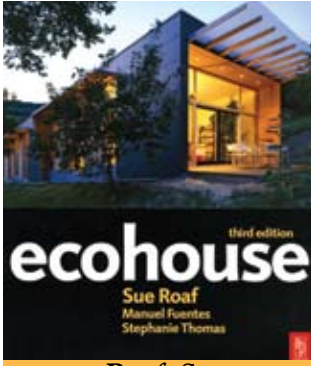
Bachmann, Hugo
Nobel Yayın Dağıtım

Depreme Dayanıklı Yapı Tasarımı

İnsanların içinde hayatlarının büyük bir bölümünü geçirecekleri, çalışacakları, tedavi ve eğitim alacakları binalar için fizibilite raporu ve tasarımların hazırlanmasında, hesaplar, denetim ve gözetimlerin yapılmasında rolü olan mimar ve mühendislerin bu amacın gerçekleşmesinde büyük payları vardır. Fakat inşa edilmiş çevreyi tasarlayan kişiler yalnızca bu iki teknik topluluktan gelmemektedir. Bina sahipleri ve kamu adına inşaat izni verenler de deprem tehlikelerinin azaltılmasında önemli rol oynamaktadırlar.

Zürih'teki Federal Teknoloji Enstitüsü'nden (ETH) Prof. Hugo Bachmann'ın hazırladığı bu kitap sözkonusu dörtlü grubun sağlam yapılmış binaların kavramsal tasarımında nasıl işbirliği yapmaları gerektiğini açık bir biçimde anlatmaktadır. İsviçre Kalkınma ve İşbirliği Ajansı (SDC) bu kitabın Türkçe çevirisini, yalnızca Türkiye'deki mimarlar, belediye görevlileri ve mühendisler için değil, bina sahipleri için de bir başvuru kaynağı olması umuduyla sağlamıştır.

Yapıların deprem dayanımının daha mimari tasarım aşamasının başında alınan kararlara bağlı olduğu kabul edilmektedir. Prof. Bachmann'ın bu kitabı, konuyla ilgili diğer kitaplar arasında en kolay anlaşılabilir, en açıklayıcı olan ve birçok çizim ile fotoğraf içeren çalışmadır. Kitap aslında 35 temel ilke (ya da deprem mühendisliği açısından uyulması gereken en iyi uygulama kuralları) altında toplanmıştır. Bu temel ilkeler basit ve uygulamaları kolaydır.

Roaf, Sue
Architectural Press,
2007

Ecohouse

Kendi konusunda en çok satan kitap olan "Ecohouse" dünyanın pek çok yerindeki ekolojik yapı tasarımcıları, inşaatçıları ve mimarlar için hem bir ilham kaynağı hem de teknik bir rehber olmayı hedeflemektedir. "Ecohouse" en son düşük çevresel etkili malzeme ve teknolojilerle ilgili tasarım yeniliklerini aktarmakta, örnek olaylar üzerinden en yeni ve etkin ekolojik çözümlerin kullanılışı konusunda uygulama örnekleri sunmaktadır.

Osmanlı Başkenti İstanbul'da Çeşmeler

Kara Pilehvarian/
Nuran , Urfalıoğlu, Nur
/ Yazıcıoğlu, Lütfi; Yapı-
Endüstri Merkezi

İstanbul çeşmeleri birer tarihi anıt olmanın ötesinde dönemin mimari moda beğenisi ve teknolojik düzeyi hakkında fikir veren kent mobilyalarıdır. Osmanlı mimarlığının üslupsal dönemlerinin çeşitliliğini yansıtan tipik örnekler olmaları açısından da mimarlık tarihi araştırmalarına kaynaklık ederler. Osmanlı Başkenti İstanbul'da Çeşmeler, 15. yüzyıldan 20. yüzyıla kadar inşa edilen çeşmeleri tipolojik çözümlenmelerle ve elde edilen görsel/çizili malzeme desteğinde kronolojik düzende sunuyor. Kitap, Osmanlı mimarlığındaki üslup değişimlerini çeşmeler aracılığıyla değerlendirirken, çeşmeler konusunda yapılan çalışmalara olduğu kadar Osmanlı mimari kimliğinin oluşumuna sağladığı katkılarla da önemli bir boşluğu doldurmayı hedefliyor.

Türkiye’de Yerel Yönetimler

Yirminci yüzyılın son çeyreğinde kamu yönetimi alanında cereyan eden uluslararası değişim rüzgârının tesiriyle Türkiye’nin de aralarında bulunduğu birçok ülkede merkezi yönetim ile yerel/bölgesel yönetimler arasındaki ilişkilerin yeniden yapılandırılması adına ciddi değişim ve dönüşüm çalışmaları yapılmış/yapılmaktadır. Söz konusu değişimi gerektiren ve tetikleyen etkenlerin başında değişen ve gelişen vatandaş talepleri gösterilmektedir.

Özellikle gelişmiş ülkelerde hızla yayılan yeniden yapılanma çalışmalarının temelinde yerleşme olgusu yatmaktadır. Yani merkezden yerele doğru yetki aktarımı ve hizmetlerin üretim/sunumunda “halka yakın” olan birimlerin daha etkin kılınması, yeniden yapılanma çalışmalarının ana vurgusudur. Benzer şekilde Türkiye’de kamu yönetimi alanında yapılmak istenen yeniden yapılanma çalışmalarıyla yerel yönetimlerin daha sorumlu, etkin ve şeffaf kılınması temel hedef olarak belirlenmiştir.

Türkiye’de Bölgesel Eşitsizlik ve Bölge Planlama

Bu kitapta Türkiye’deki bölgesel eşitsizlik ve bölge planlama konusundaki 16 yazım yer alıyor. Bu yazılar 40 yıllık bir döneme yayılmış bulunuyor. Bu alan bir yandan benim sosyal bilimler konusundaki esas ilgi alanımı oluşturuyorken, öte yandan bende en çok hayal kırıklığı yaratan alan olduğu da söylenebilir. Bölgesel eşitsizlik konusunda duyarlılıkları yüksek olan bölge plancıları, bu sorunları çözmek için plan hazırlamaya ve uygulamaya yöneldiklerinde, sürekli sorunlarla ve sonunda da başarısızlıklarla karşılaşılıyorlar. Çünkü eşitsiz büyüme yasasının geçerli olduğu kapitalist ülkelerde bu eğilimi tersine çevirmeye çalışıyorlar. Bir başka deyişle, daha başlangıçta, akıntıya karşı kürek çekmeyi kabul ediyorlar. Bu nedenle de hemen hemen her ülkede bölge planlama tarihleri başarısızlıkların başarılarından daha baskın olduğu öyküler haline geliyor. Ama bu yazılar böyle bir ortamda sorunları aşmak için yazıldılar. Hem umutları hem de hayal kırıklıklarını yansıtıyorlar.

Avrupa Tarihinde Kentler

İnşa edilmiş bir ortam olan kent hangi aşamalardan geçerek günümüze ulaştı? Kentlerin yapılanmasındaki farklılıklar nelerden kaynaklanıyor?

Bu sorulara bir cevap niteliğinde olan Avrupa Tarihinde Kentler, asırlar ve uygarlıklar boyunca, ortaçağın başlarından günümüze kentlerin evrimini ele alan çarpıcı bir çalışma. Savunma ve ticari amaçlarla kurulan kent surları, ardından surların dışına taşan yerleşim birimleri, Rönesans’ın mimari eserler üzerindeki etkisi ve Sanayi Devrimi’yle birlikte gelen çarpık kent ortamları... Antik kentlerin gelişiminden yola çıkan Leonardo Benevolo, İslam ve koloni kentlerini de unutmaksızın, Avrupa kentlerinin tarihsel değişimini incelediği bu eserde kent yaşamı ile düşünce ve kültür tarihi arasındaki ilişkilere ışık tutuyor. Avrupa Tarihinde Kentler haritalar, çizimler ve planlarla desteklenmiş, her kesimden okurun ilgisini çekecek önemli bir başvuru kaynağı.

Doktora

Gökhan Tenikler (2007) Türkiye'de Tehlikeli Atık Yönetimi ve Avrupa Birliği Ülkeleri İle Karşılaştırmalı Bir Analiz, Dokuz Eylül Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Kamu Yönetimi Anabilim Dalı.

Türkiye'de atık yönetiminin yasal ve yönetsel temelleri, 1930'lu yıllara dayansa da tehlikeli atıklara ilişkin normatif ilkelerin yaşama geçirilmesi yakın bir geçmişte sahiptir.

Evsel atıkların bile değerlendirilmesi veya bertarafı konusunda kapasite ve uygulama sorunu yaşayan Türkiye'de, tehlikeli atıklar gibi özel öneme sahip atıkların yönetim sürecine dâhil edilmesi ciddi sorunlar ile karşı karşıyadır.

Türkiye'de tehlikeli atıklar konusunda, ülke genelinde güvenilir bir atık envanterinin oluşturulamaması, kurumsal kapasite yetersizliği, üreticilerin yeterince bilgilendirilmemesi, geri kazanım ve geri dönüşüm olanaklarının sınırlı olması yanında bertaraf tesislerinin sayısının yetersizliği, çevresel risklerin görmezlikten gelinmesi, atıkların yasal olmayan şekilde gelişigüzel doğal ortama bırakılması gibi daha da uzayabilecek bir sorunlar listesi; etkili bir tehlikeli atık yönetiminin önündeki en büyük engellerdir.

Ancak yönetsel yaklaşım açısından en önemli sıkıntılardan biri, tehlikeli atık yönetiminde merkezi yaklaşımın, sorumlu birimler arasında koordinasyon sağlanmasında, denetim ve kontrol mekanizmalarının işletilmesinde ve sektörel paydaşların sürdürülebilir politikalar üretebileceği bütünlük bir yönetim modeli oluşturulmasında yetersiz kalmasıdır.

Avrupa Birliği üyelik sürecinde aday ülke statüsüne sahip olan Türkiye'deki tehlikeli atık uygulamaları, diğer AB ülkelerinde geçerli olan mevcut durum ile karşılaştırıldığında, AB atık direktiflerine ilişkin mevzuat uyumu konusunda önemli gelişmeler kaydedilmesine rağmen uygulamada ve kurumsal kapasite geliştirme konusunda büyük sıkıntılar yaşandığı görülmektedir. Bununla birlikte Türkiye'nin, genişleme sürecinde Birliğe yeni katılan bazı ülkelere göre çeşitli yönlerden daha ileri durumda olduğu dikkat çekmektedir.

Anahtar Kelimeler: Tehlikeli atıklar, bütünlük tehlikeli atık yönetimi, Avrupa Birliği ülkeleri, Yönetişim, sürdürülebilir çevre

Yüksek Lisans

Turan Yaman (2007) İstanbul'da Kentsel Katı Atık Yönetimi ve Geri Kazanım Potansiyelinin Belirlenmesi, Gebze Yüksek Teknoloji Enstitüsü, Mühendislik ve Fen Bilimleri Enstitüsü, Çevre Mühendisliği Anabilim Dalı.

Tüm dünya'da sınırlı olan kaynaklar, gelişen teknoloji, nüfus artışı ile üretim ve tüketim alışkanlıkları nedeniyle tükenmektedir. Bununla beraber insanların neden olduğu katı atıklar çevre problemlerinin en önemlilerinden birini oluşturmaktadır.

Bu çalışmada katı atık bertaraf metotları ve geri kazanım potansiyeli İstanbul örneği verilerek incelenmiştir.

2000 yılında İstanbul'da yapılan nüfus sayımına göre 10.018.735 kişi İstanbul'da yaşamaktadır. Gelişmiş sanayinin de etkisiyle göç alan İstanbul'un nüfusu gün geçtikçe artmaktadır. 1996 yılında oluşan katı atık miktarı 1.751.065 ton iken 2006 yılında 5.047.067 tona kadar yükselmiştir. Anadolu yakası'ndan toplanan katı atık miktarı toplam atığın % 32'sini ve Avrupa yakası'ndan toplanan katı atık ise toplam atığın % 68'ini oluşturmaktadır. Fakat oluşan atığın içinde sadece işe yaramaz atıklar değil geri dönüşülebilir atıklarda mevcuttur. Geri dönüşülebilir atıkların oranı toplam atık oranının yaklaşık % 32'sidir. Geri kazanım fayda maliyet analizi sonucunda sadece kâğıt, cam, plastik ve metallerin ekonomik değerinin 270 milyon YTL'den yüksek olduğu hesaplanmıştır. 1 ton atığın taşıma ve depolama maliyeti 20 YTL'den fazladır. Katı atık yönetim sisteminin başarısı geri kazanım oranının yüksekliği ve depolama sitemine giden atığın azaltılmasına bağlıdır. Depolama sahasına gereksiz bir şekilde taşınan organik atıklar kompost ve biyogaz üretmek için kullanılmalıdır. Katı atık yönetim maliyetlerinin 396 milyon YTL civarında olduğu göz önüne alındığında geri dönüşümün önemi daha iyi anlaşılacaktır. Bu bağlamda kaynakların optimum kullanımıyla ve atıkların yeniden işlenerek veya doğrudan kullanılarak daha az birincil kaynak tüketilmesi hedeflenmelidir.

Anahtar Kelimeler: Geri dönüşüm, yerel yönetimler, ekonomik analiz, katı atık